

**STRATEGIA ROZWOJU
GMINY SZCZEKOCINY
NA LATA 2023-2030**

G M I N A
SZCZEKOCINY

Spis treści

I.	Wstęp	4
II.	Założenia metodologiczne	5
III.	Budżet gminy.....	6
IV.	Gmina Szczekociny – podstawowe informacje	8
V.	Wnioski z przeprowadzonej diagnozy stanu społecznego.....	10
	V.1 Demografia	10
	V.2 Pomoc społeczna	13
	V.2.1 Beneficjenci pomocy społecznej.....	13
	V.2.2 Powody korzystania z pomocy finansowej i niefinansowej	15
	V.2.3 System wspierania rodziny	17
	V.2.4 Świadczenia i usługi opiekuńcze	20
	V.2.5 Przeciwdziałanie uzależnieniom i przemocy w rodzinie.....	22
	V.3 Ochrona zdrowia	25
	V.4 Bezpieczeństwo publiczne.....	26
	V.5 System edukacji.....	28
	V.6 Instytucje kultury i rekreacji	29
	V.7 Organizacje pozarządowe	33
	V.8 Społeczeństwo informacyjne	34
	V.9 Środki zewnętrzne pozyskiwane na rozwój gminy.....	35
	V.10 Podsumowanie uwarunkowań społecznych	39
VI.	Wnioski z przeprowadzonej diagnozy stanu gospodarczego.....	40
	VI.1 Rynek pracy	40
	VI.2 Przedsiębiorczość	42
	VI.3 Ład przestrzenny	45
	VI.4 Mienie komunalne – gospodarka mieszkaniowa	49
	VI.5 Infrastruktura drogowa	50
	VI.6 Infrastruktura wodno-kanalizacyjna	52
	VI.7 Turystyka	55
	VI.8 Podsumowanie uwarunkowań gospodarczych.....	56
VII.	Wnioski z przeprowadzonej diagnozy stanu środowiskowego.....	57
	VII.1 Jakość powietrza.....	57
	VII.2 Stan wód powierzchniowych i podziemnych	60
	VII.3 Azbest	63

VII.4 Gospodarka odpadami komunalnymi	65
VI. 5 Odnawialne źródła energii.....	67
VII.6 Podsumowanie uwarunkowań środowiskowych	71

I. Wstęp

Strategia Rozwoju Gminy Szczekociny na lata 2023-2030 (zwana dalej Strategią) stanowi kluczowy dokument programowania rozwoju lokalnego, określający zapis misji i wizji rozwoju gminy wraz z etapami jej realizacji, czyli określonymi celami strategicznymi. Strategia stanowi średniookresowy plan działania, wyznacza kierunki i priorytety, które są niezbędne dla realizacji przyjętych zamierzeń rozwojowych. Ustalenia zawarte w Strategii wyznaczają politykę rozwoju społeczno-gospodarczego na kolejne lata, do których będzie należało przed wszystkim zapewnienie jak najlepszych warunków życia mieszkańcom gminy oraz tworzenia sprzyjających podstaw dla dalszego rozwoju gospodarczego.

Przygotowana Strategia ma pełnić dwie zasadnicze funkcje:

- zarządczą (administracyjną) – Strategia jest dokumentem, na podstawie którego będzie realizowana polityka rozwoju gminy Szczekociny w oparciu o podejmowane kluczowe przedsięwzięcia (projekty);
- informacyjno-edukacyjną – w tym ujęciu Strategia będzie dokumentem informującym o aspiracjach rozwojowych gminy i jej zamierzeniach, a z drugiej strony, edukując interesariuszy (już na etapie planowania), da im tym samym możliwość wglądu w proces stanowienia polityki lokalnej.

Głównym celem opracowania *Strategia Rozwoju Gminy Szczekociny na lata 2023-2030* jest zaplanowanie, a następnie konsekwentne realizowanie działań, zmierzających do zapewnienia jej harmonijnego rozwoju. Zadaniem Strategii jest realistyczne zaprogramowanie rozwoju i modernizacji jednostki samorządowej, ze szczególnym uwzględnieniem wszystkich zasobów i atutów, które gmina Szczekociny posiada, na rzecz rozwoju i poprawy poziomu oraz jakości życia mieszkańców. Strategia stanowi podstawę dla efektywnego wykorzystania środków rozwojowych, zarówno krajowych, jak i unijnych na rzecz rozwoju społeczno-gospodarczego.

Logika i metodologia prowadzenia lokalnej polityki rozwoju zakłada, iż aktualnie przygotowany dokument stanowi kontynuację wcześniejszych założeń i kierunków rozwoju zapisanych w różnych dokumentach strategicznych opracowanych dla gminy Szczekociny. Wpisuje się także w cele i kierunki działań, które zostały przyjęte na wyższych poziomach administrowania (tj. powiatowego, regionalnego, krajowego i UE). Strategia jest spójna z dokumentami wyższego rzędu, odnosi się zatem do:

- Strategii Rozwoju Województwa Śląskiego 2030 „Śląskie 2030”,
- Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2030,
- Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 roku) – SOR,
- Strategii Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2030,
- Strategii Europy 2020. Strategii na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu.

II. Założenia metodologiczne

W opracowaniu *Strategia Rozwoju Gminy Szczekociny na lata 2023-2030* przyjęto metodę ekspercko-partycypacyjną (społeczną). Głównym założeniem opracowania Strategii było włączenie w proces stanowienia polityki lokalnej interesariuszy. W trakcie opracowywania projektu strategii zaplanowane zostały działania partycypacyjne polegające w szczególności na uzyskaniu stanowiska co do zapisów projektu strategii w szczególności w obszarze diagnozy i przedsięwzięć, a także celów rozwoju w wymiarze społecznym, gospodarczym, przestrzennym z członkami zespołu ds. rewitalizacji w gminie Szczekociny oraz sołtysami sołectw gminy Szczekociny.

W ramach działań partycypacyjnych przeprowadzono:

- a) konsultacje zapisów projektu *Strategia Rozwoju Gminy Szczekociny na lata 2023-2030*, w szczególności w obszarze diagnozy i przedsięwzięć, a także celów rozwoju w wymiarze społecznym, gospodarczym, przestrzennym m.in. z Radnymi, sołtysami, liderami lokalnymi;
- b) przeprowadzeniem badań ankietowych online wśród mieszkańców gminy w zakresie ewaluacji osiągnięcia celów ujętych w obowiązującej strategii rozwoju oraz oczekiwań mieszkańców względem dalszego rozwoju gminy Szczekociny.

Przygotowany projekt Strategii został poddany konsultacjom, w szczególności z sąsiednimi gminami i ich związkami, lokalnymi partnerami społecznymi i gospodarczymi, mieszkańcami gminy Szczekociny oraz właściwym dyrektorem regionalnego zarządu gospodarki wodnej Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie w celu uzyskania opinii i wniosków dotyczących projektu strategii.

Prace nad opracowaniem dokumentu *Strategia Rozwoju Gminy Szczekociny na lata 2023-2030* przebiegały zgodnie z podjętą uchwałą nr 393/LIII/2022 Rady Miejskiej w Szczekocinach z dnia 4 lipca 2022 r. w sprawie szczegółowego trybu i harmonogramu opracowania projektu strategii rozwoju gminy Szczekociny, w tym trybu konsultacji oraz uchwały nr 424/LVIII/2022 Rady Miejskiej w Szczekocinach z dnia 22 listopada 2022 r. w sprawie zmian uchwały w sprawie szczegółowego trybu i harmonogramu opracowania projektu strategii rozwoju gminy Szczekociny, w tym trybu konsultacji.

Prace nad projektem Strategii prowadzone były z wykorzystaniem następujących szczegółowych metod:

- analiz materiałów źródłowych (szczególnie *desk* i *web research*), w tym dokumentów lokalnych, regionalnych, krajowych i europejskich,
- badania ankietowego,
- analiz materiałów przekazanych wykonawcy przez Urząd Miasta i Gminy Szczekociny,
- analiz danych statystycznych,
- warsztatów prowadzonych w grupach tematycznych z wykorzystaniem konsultacji, dyskusji, metod takich jak „burza mózgów”,
- zasięgania opinii lokalnych liderów oraz ekspertów w zakresie rozwoju lokalnego.

III. Budżet gminy

Uchwałą nr 223/XXXI/2020 Rady Miejskiej w Szczekocinach z dnia 29 grudnia 2020 r. został przyjęty budżet gminy Szczekociny na 2021 r. W trakcie roku budżet był wielokrotnie zmieniany. Na zmianę budżetu wpłynęło 12 uchwał podjętych przez Radę Miejską w Szczekocinach oraz 47 zarządzeń Burmistrza, jak również decyzje kierowników podległych jednostek w zakresie przekazanych im upoważnień. W konsekwencji poszczególne wielkości planów przedstawiają się następująco:

Tabela 1. Wykonanie budżetu gminy Szczekociny w 2021 r.

Wyszczególnienie	Plan		Kwota zmiany
	na dzień 01.01.2021 r.	na dzień 31.12.2021 r.	
dochody	49 977 515	55 825 930	5 848 415
wydatki	58 787 515	56 746 677	2 040 838
przychody	9 847 700	9 577 250	- 270 450
rozchody	1 037 700	8 656 503	7 618 803
deficyt	8 810 000	920 747	- 7 889 253

Źródło: Sprawozdanie z wykonania budżetu Miasta i Gminy Szczekociny za 2021 r.

Zwiększenia planu budżetu dokonywane były na podstawie decyzji Wojewody Śląskiego, zwiększających plan dotacji na zadania zlecone i własne, jak również w związku z zawieranymi porozumieniami i umowami na dotacje celowe z przeznaczeniem na realizację zadań własnych, bieżących i inwestycyjnych oraz ustaleń ostatecznych kwot subwencji i udziałów w podatku dochodowym dla gmin, zawartych w budżecie państwa na 2021 r.

Zmniejszenia planu budżetu podyktowane były zmianami zawartych porozumień i umów na realizację zadań własnych, jak również zmianami planu dochodów własnych i planu wydatków nimi finansowanych.

Zmiana budżetu objęła również przychody z tytułu wolnych środków jako nadwyżki środków pieniężnych na rachunku bieżącym budżetu, wynikających z rozliczeń kredytów i pożyczek z lat ubiegłych, rozchody jako przelewy na rachunki lokat środków pozyskanych z budżetu państwa i UE oraz przychody z zaciągniętych kredytów na rynku krajowym.

W 2021 r. dochód gminy Szczekociny wyniósł 54 653 958,00 zł, z czego niemal ¼ stanowiły dochody bieżące w wysokości 40 180 689 zł. W ciągu ostatnich kilku lat wielkość dochodów wzrosła aż o niemal 78%.

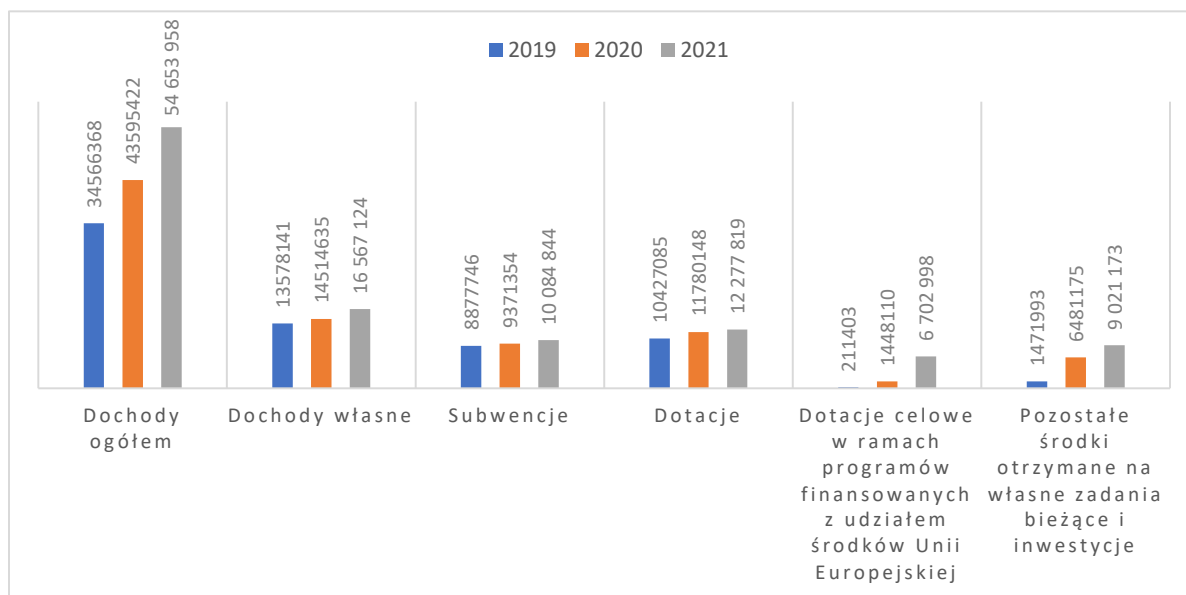
Tabela 2. Wykonanie budżetu gminy Szczekociny w latach 2017-2021 [zł]

Lp.	2017	2018	2019	2020	2021
I. DOCHODY	30 782 176	31 999 707	34 566 368	43 611 532	54 653 958
Dochody bieżące	27 147	31 744 192	33 000 529	35 748 198	40 180 689
Dochody majątkowe	30 755 029	255 515	1 603 080	7 863 334 (7 847 224 + 16 110)	14 516 269
II. PRZYCHODY	160 504	320 488	145 618	4 113 477	9 577 252
Kredyt/pożyczka/ obligacje	0	0	0	2 055 703	1 152 000
Wolne środki	160 504	0	145 618	2 000 471	2 002 132
Niewykorzystane środki pieniężne o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 8 ustawy o finansach publicznych	0	0	0	57 303	6 423 120
Splata udzielonej pożyczki			32 197 092		
III. WYDATKI	30 307 192	31 747 577	32 197 092	38 968 643	52 403 071
Wydatki bieżące	27 829 820	29 185 596	30 627 061	33 092 533	35 568 091
Wydatki majątkowe	2 477 372	2 561 981	1 570 031	5 876 110	16 834 980
IV. ROZCHODY	315 000	427 000	457 000	6 704 745	4 537 700
Splata zaciągniętych pożyczek i kredytu	315 000	427 000	457 000	315 000	1 037 700
inne cele	-		-	6 389 745	3 500 000
Stan zadłużenia na 31.12.	7 553 197	889 858	6 669 197	1 740 703	114 300

Źródło: dane z dokumentów: Sprawozdanie z wykonania budżetu Miasta i Gminy Szczekociny za lata 2017 – 2019 oraz Sprawozdanie z wykonania budżetu Miasta i Gminy Szczekociny na lata 2020-2021.

Współmiernie z dochodami wzrastały także wydatki, z 30 307 192 zł w 2017 r. do 52 403 071 zł w 2021 r. Udało się znacznie ograniczyć stan zadłużenia gminy, które w 2021 r. wyniosło jedynie 114 300 zł. Poniżej przedstawione została struktura i wykonanie dochodów budżetowych.

Wykres 1. Wykonanie dochodów budżetowych, struktura i dynamika w latach 2019-2021

Źródło: Sprawozdanie wykonania z budżetu Miasta i Gminy Szczekociny za 2021 r.

Duży wpływ na wzrost dochodów miało zwiększenie wysokości kwot pozyskanych w ramach dotacji, a także wzrost dochodów własnych gminy. Rada Miasta i Gminy Szczekociny korzystając z posiadanych kompetencji w zakresie ustalania stawek podatkowych realizuje od kilku lat politykę zmierzającą do obniżenia obciążeń fiskalnych podmiotów gospodarczych oraz mieszkańców gminy obniżając maksymalne stawki określone przepisami prawa i stosując zwolnienia. Skutkiem obniżenia górnych stawek w podatkach oraz udzielenia zwolnień przez Radę Miasta i Gminy było obniżenie w 2021 r. dochodów własnych o kwotę 1 534 911 zł. W stosunku do analogicznego okresu roku ubiegłego skutki obniżenia stawek podatkowych oraz zwolnienia uległy zmianom tj.: skutki obniżenia górnych stawek zwiększyły się o 45,6%, a zwolnienia zmniejszyły się o 0,4%.

IV. Gmina Szczekociny – podstawowe informacje

Szczekociny to gmina miejsko-wiejska w województwie śląskim, w powiecie zawierciańskim, na pograniczu dwóch mezoregionów, tj. Niecki Włoszczowskiej i Progu Lelowskiego, które wchodzą w skład Wyżyny Środkowo - Małopolskiej. Gmina Szczekociny jest jedną z dziesięciu gmin powiatu zawierciańskiego, z czego z czterema graniczy bezpośrednio: Krocycami, Irządzami, Pilicą i Żarnowcem. Ponadto gmina Szczekociny graniczy z gminą Lelów w powiecie częstochowskim, z dwoma gminami powiatu włoszczowskiego: Moskorzewem i Seceminem oraz z gminą Słupia w powiecie jędrzejowskim. Dogodne położenie gminy oraz jej naturalne i historyczne walory turystyczno-krajoznawcze stwarzają szansę na modernizację struktury zatrudnienia i intensyfikację działań na rzecz rozwoju gminy.

Mapa 1. Podział administracyjny powiatu zawierciańskiego

Źródło: <https://szczekociny.pl/polozenie.html>, (dostęp: 28.08.2022 r.)

Przez teren gminy płyną rzeki Pilica, Krztyńia i Żebrówka. Powierzchnia gminy wynosi 136 km², w tym miasto Szczekociny liczy 18 km². W strukturę użytków rolnych wchodzi grunty orne – 6347 ha, sady - 49 ha, łąki i pastwiska - 2653 ha oraz lasy - 3116 ha.

Szczekociny posiadają dogodnie położenie komunikacyjne. Przez miasto oraz gminę biegnie droga krajowa DK 46 Kielce – Katowice oraz DK 78 Kielce – Częstochowa. Gmina Szczekociny jest jednostką samorządową, obejmującą swym zasięgiem miasto Szczekociny oraz 22 sołectwa: Bonowice, Brzostek, Bógdał, Centrum, Chałupki, Drużynowa, Gąszcze, Goleniowy, Grabiec, Gustawów – Małachów, Ołudza, Polna, Przyłek, Rędziny, Rokitno, Siedliska, Starzyny, Szyszki, Tęgobórz, Wólka Ołudzka, Wólka Starzyńska, Zarzecze.

W gminie Szczekociny funkcjonują następujące jednostki organizacyjne:

Jednostki budżetowe:

- Miejsko - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej;
- Przedszkole w Szczekocinach;
- Zespół Szkół w Szczekocinach. Od września 2022 r. gmina Szczekociny jest również organem prowadzącym dla szkoły ponadpodstawowej. W skład Zespołu wchodzi: Liceum Ogólnokształcące, Technikum, Szkoła Branżowa I stopnia oraz Szkoła Podstawowa.
- Żłobek w Szczekocinach.

Zakłady budżetowe:

- Komunalny Zakład Budżetowy.

Instytucje kultury:

- Miejsko - Gminny Ośrodek Kultury i Sportu;

- Miejsko - Gminna Biblioteka Publiczna.

V. Wnioski z przeprowadzonej diagnozy stanu społecznego

V.1 Demografia

W 2021 r. gminę Szczekociny zamieszkiwało 7 574 mieszkańców, z tego 50,2% stanowiły kobiety, a 49,8% mężczyźni. W latach 2017-2021 liczba mieszkańców zmniejszyła się o 5,2%. Ich średni wiek wynosił 44 lata. Mieszkańcy gminy Szczekociny zawarli w 2021 r. 29 małżeństw, co odpowiada 3,9 małżeństwom na 1000 mieszkańców.

W ostatnich latach stan liczby ludności w gminie zmniejszył się. W roku 2017 odnotowywano 7 986 osoby, a w 2021 r. gminę zamieszkiwało 7 574 (spadek o 412 osoby). W 2021 r. osoby w wieku produkcyjnym stanowiły 57,8% ludności, 15,4% było osób w wieku przedprodukcyjnym, a 26,8% ludności stanowiły osoby starsze w wieku poprodukcyjnym. Z poniższego zestawienia wynika, że w analizowanych latach zwiększyła się liczba osób w wieku poprodukcyjnym, a zmniejszyła się liczba osób w wieku produkcyjnym i przedprodukcyjnym.

Tabela 3. Liczba osób w grupach funkcjonalnych w latach 2017-2021

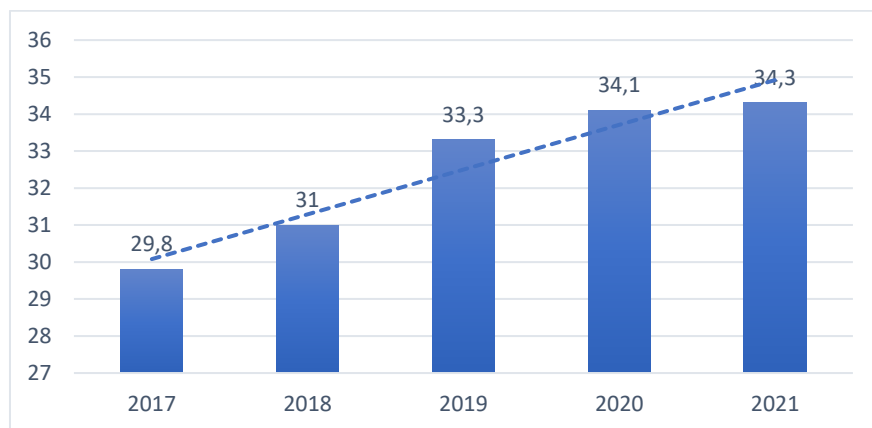
Lata	Liczba mieszkańców ogółem	Liczba osób w wieku przedprodukcyjnym		Liczba osób w wieku produkcyjnym		Liczba osób w wieku poprodukcyjnym	
		%	Liczba	%	Liczba	%	Liczba
2017	7 986	15,7	1 252	60,3	4 818	24,0	1 916
2018	7 862	15,2	1 196	60,4	4 745	24,4	1 921
2019	7 783	15,1	1 179	59,2	4 609	25,6	1 995
2020	7 671	15,4	1 179	58,3	4 470	26,4	2 022
2021	7 574	15,4	1 163	57,8	4 378	26,8	2 033

Źródło: opracowanie własne, GUS BDL

Zjawisko zachodzących zmian demograficznych, w kontekście starzenia się społeczeństwa polskiego i wzrostu liczby osób w wieku poprodukcyjnym, jest charakterystyczne dla całej Polski. Również w gminie Szczekociny odnotowuje się w ostatnich latach wysoki i stały wzrost liczby osób starszych. Przewiduje się, że w kontekście starzejącego się społeczeństwa polityka społeczna rozwoju gmin polskich powinna dążyć do zapewnienia odpowiednich warunków zaspokajania potrzeb osób starszych (w tym usługi opiekuńcze, opiekę instytucjonalną dla osób zależnych, ośrodki wsparcia w postaci dostępu do domów i klubów seniora). Współczynnik obciążenia demograficznego, liczonego jako stosunek liczby dzieci (0-14 lat) i osób w starszym wieku (65 i więcej lat) do liczby osób w wieku 15-64 lata, dla gminy Szczekociny wykazuje tendencję wzrostową, co potwierdza wzrost liczby osób starszych i zjawisko wydłużania się życia mieszkańców gminy. W 2017 r. na 100 osób w wieku

produkcyjnym przypadało statystycznie 65,6 osób w wielu nieprodukcyjnym, w 2021 r. wartość współczynnika osiągnęła 70,4. Współczynnik obciążenia demograficznego osobami starszymi wzrósł na przestrzeni 5 lat o 4,5 punktów procentowych, przyjmując w 2021 r. wartość 34,3.

Wykres 2. Współczynnik obciążenia demograficznego osobami starszymi w gminie Szczekociny w latach 2017-2021

Źródło: opracowanie własne, GUS BDL.

Zjawisko starzenia się społeczeństwa to problem dotyczący obszaru całej Polski, co jest widoczne na przykładzie gmin powiatu zawierciańskiego.

Tabela 4. Współczynnik obciążenia demograficznego osobami starszymi w wybranych gminach w powiecie zawierciańskim

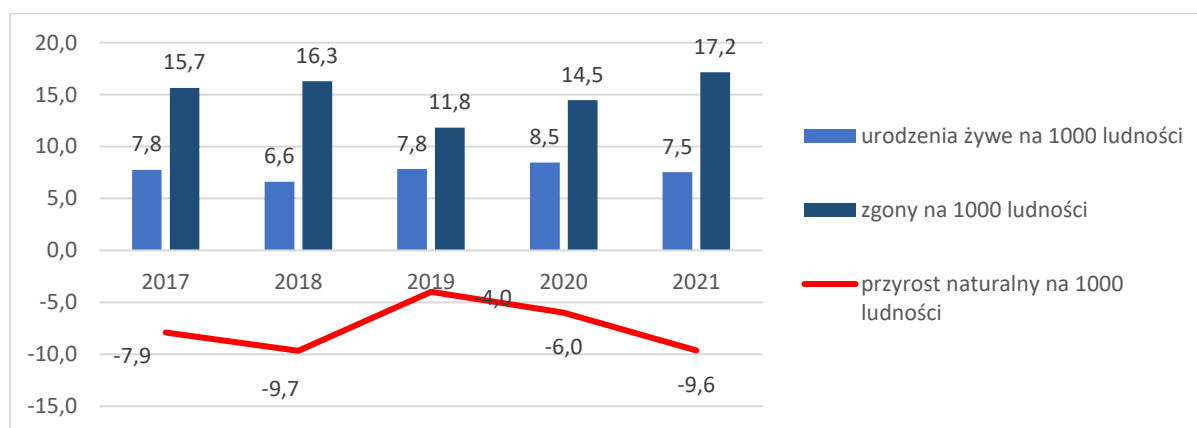
Gmina	2017	2018	2019	2020	2021	Dynamika zmian
Irządze	31,4	31,7	32,2	32,6	33,1	+1,7
Kroczyce	26,7	27,6	28,3	28,6	28,8	+2,1
Szczekociny	29,8	31	33,3	34,1	34,3	+4,5
Pilica	28	28,7	29,6	30,6	31,6	+3,6
Żarnowiec	27,6	28,4	29,6	30,7	31,8	+4,2

Źródło: Opracowanie własne, GUS BDL.

Współczynnik obciążenia demograficznego od 2017 r. w gminie zwiększa się średnio o 0,9 punktu procentowego w ciągu roku, co w porównaniu do gmin ościennych jest najwyższą wartością. Jest to dość szybkie tempo, stanowiące istotne zagrożenie dla systemu gospodarczego. Jeśli liczba osób w wieku przedprodukcyjnym i produkcyjnym nie zacznie wzrastać, państwo może nie być w stanie zapewnić seniorom opieki na odpowiednim poziomie. W gminie Szczekociny współczynnik obciążenia demograficznego osobami starszymi, w porównaniu do gmin ościennych, charakteryzuje się najszybszym wzrostem (+4,5 punktu procentowego), co wskazuje na nieco szybsze zwiększanie się odsetka osób starszych w strukturze społecznej niż w pozostałych gminach.

Spadek liczby ludności w gminie Szczekociny wynika przede wszystkim z ujemnego przyrostu naturalnego oraz ujemnego salda migracji. W analizowanych latach oba wskaźniki wykazują wartości ujemne, co wpływa na obniżenie się stanu liczby mieszkańców gminy. W 2021 r. odnotowano 7,5 urodzeń żywych na 1000 ludności, a wskaźnik zgonów na 1000 ludności w tym okresie wynosił 17,2. Wskaźnik przyrostu naturalnego na 1000 ludności od kilku lat zaczął przyjmować ujemne wartości. W roku 2021 przyjął bardzo niską wartość -9,6. W gminie Szczekociny co roku liczba zgonów jest wyższa od liczby urodzeń. W 2021 r. odnotowano stosunkowo większą liczbę zgonów w porównaniu do lat poprzedzających, co może wynikać z sytuacji pandemicznej kraju, gdzie odnotowywano wzrost ogólnej liczby zgonów w Polsce.

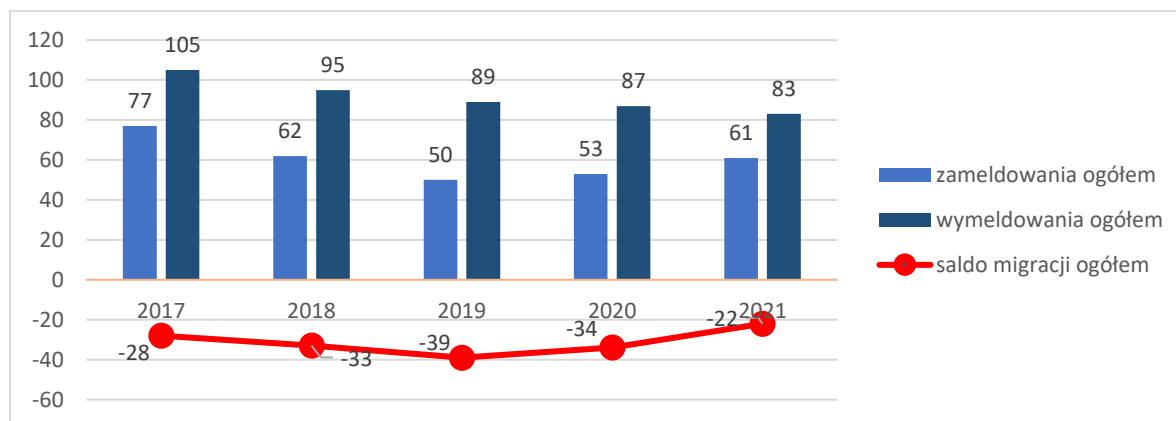
Wykres 3. Urodzenia żywe, zgony i przyrost naturalny na 1000 ludności w gminie Szczekociny w latach 2017-2021

Źródło: opracowanie własne, GUS BDL

Od 2017 r. w gminie Szczekociny zmniejsza się liczba wymeldowań. Jest to poprawa względem lat poprzednich, świadcząca o polepszeniu się jakości życia mieszkańców regionu. W analizowanym okresie, mimo polepszenia sytuacji poprzez ograniczenie liczby osób wyjeżdżających, w dalszym ciągu odnotowuje się ujemne saldo migracji oraz spadek liczby ludności, co nie jest zjawiskiem korzystnym w kontekście rozwoju gospodarczego gminy.

Wykres 4. Liczba zameldowań i wymeldowań oraz saldo migracji w latach 2017-2021

Źródło: opracowanie własne, GUS BDL.

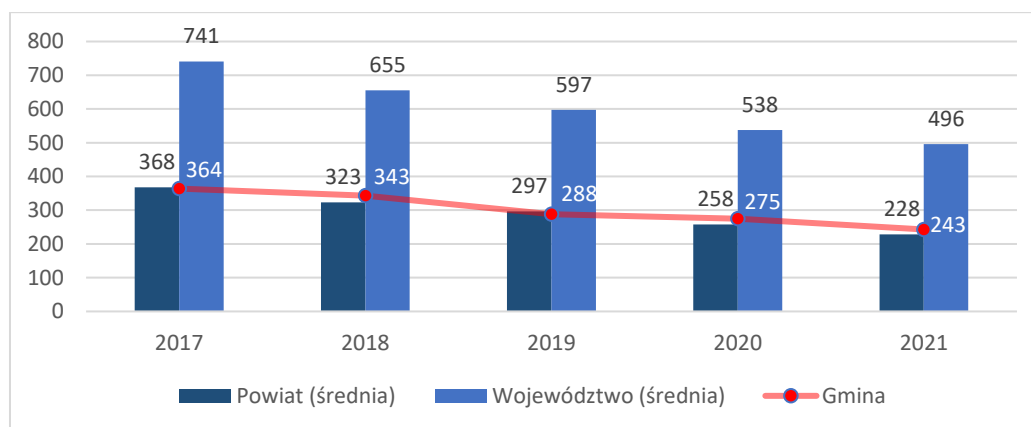
V.2 Pomoc społeczna

Główną instytucją wykonującą zadania pomocy społecznej w gminie Szczekociny jest Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Szczekocinach. Najważniejszym celem pomocy społecznej jest zapewnienie wsparcia rodzinom, włączenie osób wykluczonych do społeczeństwa oraz stwarzanie i świadczenie usług socjalnych w tym zakresie zgodnie z obowiązującymi przepisami, w szczególności wynikające z ustawy o pomocy społecznej. Ośrodek Pomocy Społecznej umożliwia przewyższanie trudnych sytuacji życiowych. Pełni funkcję zabezpieczenia w ciężkich do pokonania sytuacjach, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. Instytucja ta wspiera osoby i rodziny w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwia im życie w warunkach odpowiadających godności człowieka. Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Szczekocinach jest inicjatorem działań o charakterze pomocowym, aktywizującym oraz integrującym różnorodne środowiska na rzecz wsparcia grup i osób zagrożonych wykluczeniem społecznym.

V.2.1 Beneficjenci pomocy społecznej

Z roku na rok zmniejsza się liczba osób i rodzin korzystających pomocy społecznej. W 2017 r. ze świadczeń pomocy społecznej skorzystało 364 osoby, w 2021 r. wielkość ta wyniosła już 243 osoby (spadek o 121 osób). porównywalny spadek liczby beneficjentów pomocy społecznej odnotowano w powiecie zawierciańskim.

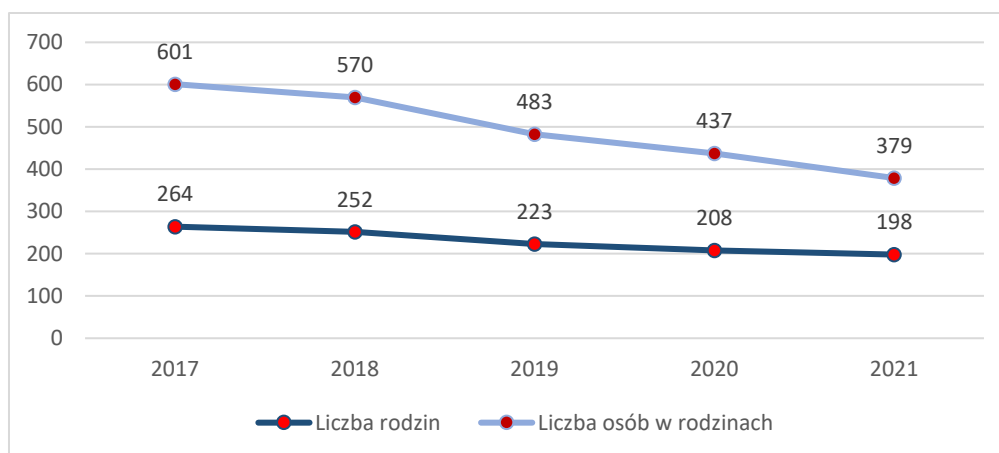
Wykres 5. Liczba osób korzystających ze świadczeń na podstawie wydanych decyzji

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z MGOPS w Szczekocinach

Poprawiająca się sytuacja społeczna mieszkańców przyczyniła się do spadku liczby osób i rodzin korzystających z pomocy społecznej w ogóle. Liczba rodzin korzystająca z pomocy społecznej na przestrzeni ostatnich 5 lat uległa zmniejszeniu o 66 rodzin, z 264 w 2017 r. do 198 w 2021 r. Tym samym zmniejszyła się liczba osób korzystających z pomocy (o 222 osoby). W 2021 r. z pomocy społecznej skorzystało łącznie 379 osób.

Wykres 6. Liczba rodzin i osób w tych rodzinach korzystających z pomocy społecznej w latach 2017-2021

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z MGOPS w Szczekocinach

Zmniejszanie się liczby osób potrzebujących wsparcia świadczy o stopniowym polepszaniu się sytuacji materialnej mieszkańców gminy. Niewątpliwie duży wpływ na to zjawisko mógł mieć Program “500+”, Program “Dobry Start”, świadczenia rodzinne, świadczenia z funduszu alimentacyjnego, które poprawiły sytuację ekonomiczną rodzin.

Analizując dynamikę zmian w ilości beneficjentów pomocy społecznej w latach 2017 – 2020 widać, że gmina Szczekociny charakteryzuje się stosunkowo znaczną dynamiką zmian w zakresie zmniejszania się liczby osób korzystających z pomocy społecznej. W analizowanych latach, w przeliczeniu na 10 tys. mieszkańców, w gminie Szczekociny liczba osób korzystających z pomocy społecznej zmniejszyła się o 255, czyli więcej ubyło osób korzystających z pomocy niż w gminie Pilica czy Żarnowiec, ale mniej niż w gminie Kroczyce i Irządze.

Tabela 5. Beneficjenci środowiskowej pomocy społecznej na 10 tys. ludności w wybranych gminach w powiecie zawierciańskim

Gmina	2017	2018	2019	2020	2021	Dynamika zmian
Irządze	819	777	606	461	399	-420
Kroczyce	481	383	292	215	182	-299
Szczekociny	741	729	621	564	486	-255
Pilica	370	280	267	233	204	-166
Żarnowiec	239	250	182	142	108	-131

Źródło: opracowanie własne, GUS BDL

Liczba beneficjentów pomocy społecznej, w zestawieniu z danymi z gmin ościennych, była bliska wartości średniej wyznaczonej dla regionu powiatu zawierciańskiego. Sytuacja gminy Szczekociny od 2017 r. uległa znaczącej poprawie. Choć zmiany zachodzą w umiarkowanym tempie, są zauważalne w każdym z omawianych pięciu lat, co świadczy o konsekwentnym podejmowaniu działań przez władze gminy i ich efektywności.

V.2.2 Powody korzystania z pomocy finansowej i niefinansowej

Beneficjenci środowiskowej pomocy społecznej korzystają zarówno ze świadczeń pieniężnych, jak i niefinansowych. W 2021 r. świadczenia pieniężne przyznano 159 osobom, z kolei świadczenia niefinansowe 105 mieszkańcom gminy. Liczba osób pobierających świadczenia niefinansowe na przestrzeni ostatnich 5 lat znacznie się zmniejszyła o (45,6%).

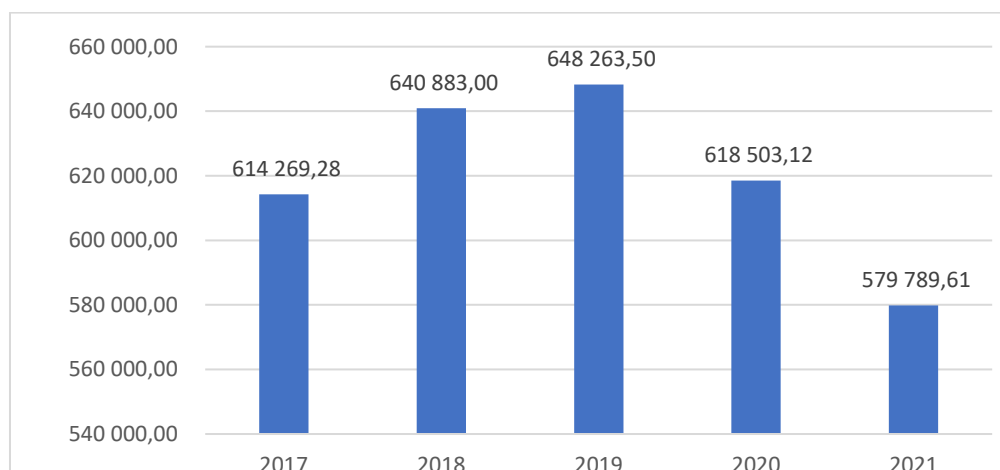
Tabela 6. Liczba osób korzystających ze świadczeń w gminie Szczekociny w latach 2017-2021

Rodzaj świadczenia	Liczba osób				
	2017	2018	2019	2020	2021
Świadczenia niefinansowe	193	177	147	131	105
Świadczenia finansowe	197	188	163	163	159

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z MGOPS w Szczekocinach

Łącznie ze świadczeń w 2021 r. korzystało 194 rodziny, w tym 119 to rodziny jednoosobowe, a 75 – wieloosobowe. Ze świadczeń finansowych zdecydowanie częściej korzystają rodziny jednoosobowe (101 osób tworzących samodzielne gospodarstwo domowe w stosunku do 56 rodzin wieloosobowych). Beneficjentami świadczeń finansowych są przede wszystkim rodziny bezdzietne, które pobierają 56,1% tego typu świadczeń, z kolei rodziny z dziećmi pobierają prawie 48,5% świadczeń niefinansowych. W 2021 r. na świadczenia w formie finansowej przeznaczono 579 789,61 zł, co w porównaniu z latami poprzednimi wskazuje na spadek przyznawanych świadczeń finansowych.

Wykres 7. Kwoty przyznanych świadczeń finansowych w latach 2017-2021 [zł]

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z MGOPS w Szczekocinach

Średnia jednostkowa kwota przyznawanych świadczeń nieco się zwiększyła względem 2017 r. z 3 118,12 zł do 3 646,48 zł w 2021 r., czego powodem może być ogólny wzrost cen na rynku, jednak należy pamiętać, że zadaniem pomocy nie jest zapewnienie pełnego utrzymania potrzebującym, a jedynie wspieranie mieszkańców i umożliwienie im wydobycia się z trudnej sytuacji oraz motywacja do podejmowania samodzielnych działań.

Pomocą w postaci zasiłku stałego w 2021 r. objęto 59 rodzin na łączną kwotę 350 599,00 zł, w tym 56 zasiłków przyznano rodzinom samotnie gospodarującym. Zasiłek celowy przyznano 110 rodzinom w łącznej wysokości 135 282,00 zł. Z zasiłku celowego w ramach programu „Posiłek w szkole i w domu” skorzystało 51 rodzin na łączną kwotę 44 646,00 zł, a z zasiłków okresowych – 47 rodzin w kwocie 89 159,00 zł. Najwięcej potrzebujących rodzin pobierała pomoc w postaci zasiłku celowego. Zasiłki celowe są przeznaczone dla osób, które mają problem z zaspokojeniem podstawowych potrzeb życiowych takich jak: zakup żywności, leków, odzieży. Środki finansowe na taką formę pomocy stanowią środki własne gminy. W latach 2017-2021, spośród wszystkich sołectw gminy Szczekociny, w sołectwie Szczekociny udzielano najwięcej zasiłków celowych.

Tabela 7. Liczba rodzin korzystających z zasiłków w gminie Szczekociny w latach 2017-2021

Wyszczególnienie	2017	2018	2019	2020	2021
Zasiłek stały	73	73	72	69	59
Zasiłek celowy	111	96	92	91	110
Zasiłek okresowy	69	54	54	55	49

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z MGOPS w Szczekocinach

Do często udzielanych świadczeń pieniężnych w ramach zasiłków celowych należą środki z przeznaczeniem na zakup żywności wypłacane w ramach programu „Posiłek w szkole i w domu”. Powodem wzrostu częstotliwości udzielania ww. świadczenia w 2021 r. była potrzeba zamiany posiłków dla dzieci i młodzieży zapewnianych w stołówkach szkolnych i przedszkolnych na formę pieniężną z uwagi na zamknięcie szkół i przedszkoli z powodu pandemii COVID-19. Drugim najczęściej udzielanym świadczeniem pieniężnym był zasiłek stały, z którego skorzystało 59 rodzin.

W gminie Szczekociny najczęściej występującymi przyczynami trudnej sytuacji życiowej osób i rodzin, a jednocześnie powodami ubiegania się o pomoc społeczną w 2021 r. było kolejno: niepełnosprawność, bezrobocie, długotrwała lub ciężka choroba, ubóstwo oraz wielodzietność. W poniższej tabeli zaprezentowano liczbę rodzin korzystających z pomocy społecznej ze względu na powód udzielania pomocy.

Tabela 8. Liczba rodzin, którym zrealizowano świadczenia z pomocy społecznej ze względu na powód przyznania pomocy

Powód przyznanej pomocy	2017	2018	2019	2020	2021
	Liczba rodzin				
Alkoholizm	8	6	2	3	5
Bezdomność	6	4	3	4	6
Bezradność w sprawach opiekuńczo - wychowawczych (rodzina wielodzietna)	9	6	4	1	2

Powód przyznanej pomocy	2017	2018	2019	2020	2021
	Liczba rodzin				
Bezradność w sprawach opiekuńczo - wychowawczych (rodzina niepełna)	12	15	10	8	3
Bezradność w sprawach opiekuńczo - wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	7	11	6	2	1
Bezrobocie	103	88	76	72	66
Długotrwała lub ciężka choroba	83	79	77	69	64
Niepełnosprawność	103	109	99	89	84
Potrzeba ochrony macierzyństwa	4	4	3	4	3
Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	3	5	5	6	4
Ubóstwo	62	47	46	51	47
Sytuacja kryzysowa/zdarzenie losowe	2	2	1	2	1
Samotne wychowywanie dziecka	1	1	0	0	0
Wielodzietność	25	24	22	24	14
Przemoc w rodzinie	0	0	0	3	1

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z MGOPS w Szczekocinach

Problemy mieszkańców gminy Szczekociny są złożone, dlatego przy ich minimalizowaniu należy skupić się jednocześnie na wielu aspektach. Bezrobocie potęguje problem ubóstwa, które mocno obniża jakość i poziom życia, wywołuje również niezadowolenie społeczne. Do głównych przyczyn złej sytuacji materialnej rodzin na terenie gminy można zaliczyć niepełnosprawność i długotrwałą lub ciężką chorobę, jak również dużą bierność i pasywność oraz chęć utrzymywania się ze środków pomocy społecznej, bez refleksji o podjęciu próby poprawy własnego losu. Ze zjawiskiem ubóstwa i bezrobocia oraz wspomnianą postawą związane są często patologie społeczne tj. alkoholizm czy przemoc w rodzinie, choć jak wynika z danych nie należą one do głównych powodów udzielania pomocy społecznej.

V.2.3 System wspierania rodziny

Działalność MGOPS w Szczekocinach w zakresie wspierania rodzin przeżywających trudności wynika z realizowanego *Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2021-2023*. Został on przyjęty Uchwałą Nr 248/XXXVI/21 Rady Miasta i Gminy Szczekociny z dnia 25 marca 2021 r. Do głównych zadań programu należy prowadzenie działalności profilaktycznej na rzecz rodziny, udzielanie pomocy i wsparcia rodzinom przeżywającym

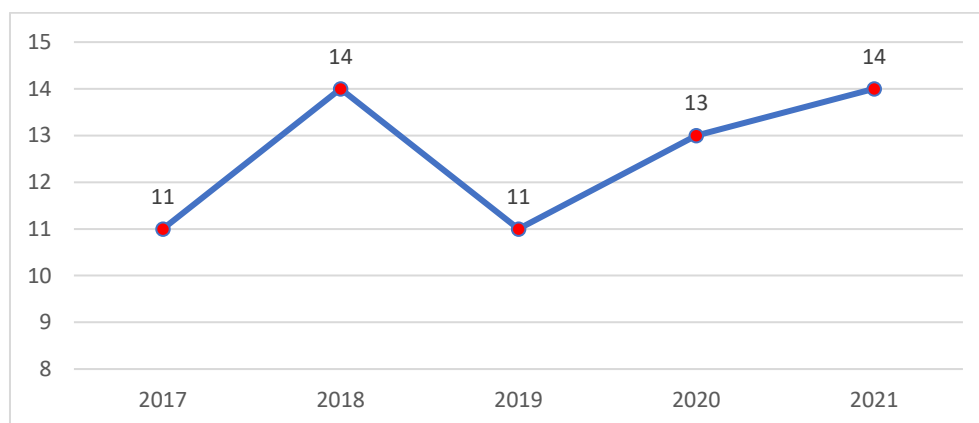
trudności w pełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczej oraz doskonalenie współpracy pomiędzy instytucjami i podmiotami działającymi na rzecz dzieci i rodziny.

W 2021 r. rodzinom z dziećmi została udzielona pomoc w postaci dożywiania, 1 171 dzieci objęto Programem „Rodzina 500+”, wypłacono świadczenia rodzinne na 484 dzieci oraz świadczenia z funduszu alimentacyjnego dla 20 rodzin sprawujących pieczę nad łącznie 37 dziećmi. Ponadto 58 dzieciom pokryto koszty edukacji, wypłacając stypendia socjalne i zasiłki szkolne. Z pomocy w postaci ogólnopolskiej Karty Dużej Rodziny skorzystało 406 rodziców i 330 dzieci.

Rok 2021 był kolejnym rokiem wykonywania przez gminę zadań wynikających z ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. MGOPS w Szczekocinach nadal kontynuuje działania ukierunkowane na wsparcie rodzin przeżywających trudności, zaburzające pełnienie funkcji opiekuńczo-wychowawczej. Rodziny przeżywające kryzys, czy też mające trudności w prawidłowym sprawowaniu funkcji opiekuńczo-wychowawczej są objęte wsparciem przyjmującym różną postać w zależności od ich aktualnych potrzeb. W gminie Szczekociny świadczona jest pomoc w zakresie opieki zastępczej, dożywiania, asystenta rodziny oraz różnorodnych świadczeń.

Asystent rodziny ma za zadanie wspierać rodzinę, która nie potrafi samodzielnie rozwiązywać napotykanego problemów opiekuńczo-wychowawczych oraz dążyć do jej usamodzielnienia. Od 2019 r. można zaobserwować powolne zwiększenie się liczby rodzin potrzebujących pomocy w formie asystenta rodziny. W 2021 r. było 14 takich rodzin, na które przypadał 1 asystent.

Tabela 9. Liczba rodzin objętych pracą asystenta rodziny w latach 2017-2021

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z MGOPS w Szczekocinach

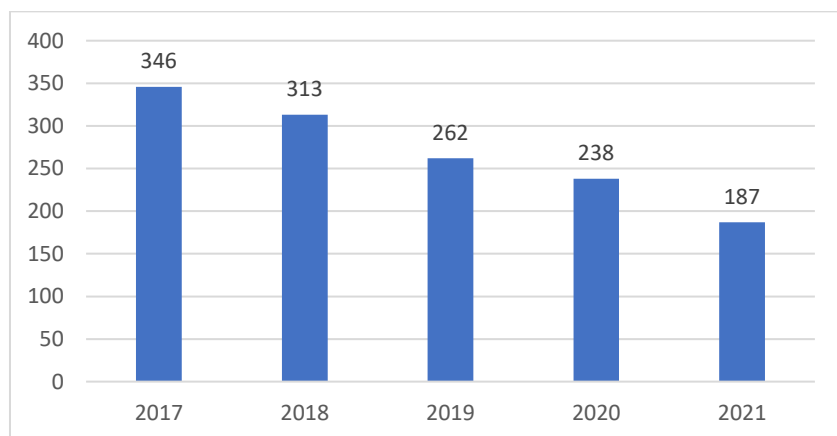
Pomoc w postaci wsparcia, doradztwa i motywacji jest szczególnie ważna w przypadku młodych rodzin niemogących liczyć na wsparcie ze strony krewnych, zmuszonych samodzielnie zdobywać doświadczenie. Pomoc w postaci porad dotyczących wychowywania dzieci i racjonalnego gospodarowania budżetem domowym jest zdecydowanie trwalsza niż wypłata zasiłków, dodatkowo nabyta wiedza pozwala rodzinie na usamodzielnienie się

i niepowielanie błędów w przyszłości. Do głównych problemów rodzin korzystających z pomocy asystenta rodziny należały:

- bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych;
- bezrobocie dorosłych członków rodziny;
- stosowanie przemocy fizycznej i psychicznej;
- trudna sytuacja materialno-bytowa.

Polityka wspierania rodzin z terenu gminy Szczekociny realizowana jest także w innych formach niż wsparcie asystenta rodziny czy pomoc w formie dożywiania. Oprócz realizacji rządowych programów (np. 500+, Dobry Start itp.) MGOPS w Szczekocinach wypłacał w 2021 r. świadczenia w postaci zasiłków rodzinnych, dodatków do zasiłków rodzinnych, świadczenia pielęgnacyjnego, świadczenia rodzicielskiego, zapomogi z tytułu urodzenia dziecka itp. Na poniższym wykresie można zaobserwować spadek wysokości przyznawanych zasiłków rodzinnych.

Wykres 8. Średnia miesięczna liczba rodzin korzystających z zasiłków rodzinnych wraz z dodatkami oraz z jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia dziecka w latach 2017-2021

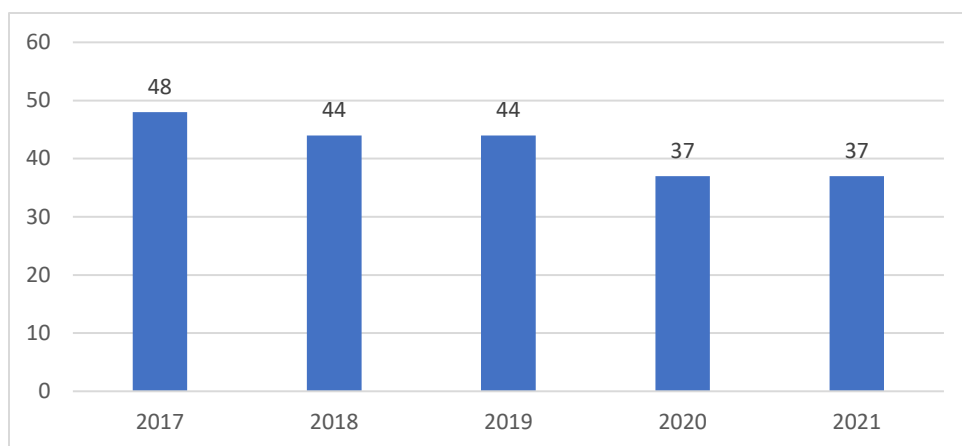

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z MGOPS w Szczekocinach

Świadczenia rodzinne i wychowawcze są ze sobą powiązane. Zmniejszenie wielkości kwot przyznawanych w ramach świadczeń rodzinnych wynika z większej trudności w uzyskaniu tego typu świadczenia oraz wymogiem spełnienia określonych kryteriów, podczas gdy część świadczeń wychowawczych (przyznawanych w ramach programu 500+), których kwoty zaczęły się w analogicznym okresie zwiększać, uwzględnia jedynie wymóg posiadania dziecka.

W 2021 r. świadczenia z funduszu alimentacyjnego pobierało 37 osób w łącznej kwocie 193 137 zł. W porównaniu do 2017 r., w którym świadczenia pobierało 48 rodzin w łącznej kwocie 258 700 zł, jest to dobra zmiana mogąca świadczyć o zwiększaniu się odpowiedzialności rodziców za własne potomstwo oraz poprawie sytuacji materialnej mieszkańców gminy Szczekociny.

Wykres 9. Liczba rodzin korzystających ze świadczenia alimentacyjnego w latach 2017-2021

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z MGOPS w Szczekocinach.

Kolejnym sposobem wspierania rodzin jest wypłacanie dodatków mieszkaniowych i energetycznych. W gminie Szczekociny w 2021 r. z pomocy w formie dodatków mieszkaniowych skorzystało 19 rodzin na łączną kwotę 28 876,00 zł, a z dodatków energetycznych 71 rodzin pobierając kwotę w wysokości 1 063,00 zł.

Tabela 10. Pomoc rodzinom w postaci dodatków mieszkaniowych i energetycznych w latach 2020-2021

Rok	Dodatki mieszkaniowe		Dodatki energetyczne	
	Liczba gospodarstw domowych	Kwota	Liczba gospodarstw domowych	Kwota
2020	38	31 018,00 zł	17	1 564,00 zł
2021	19	28 876,00 zł	71	1 063,00 zł

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z MGOPS w Szczekocinach

V.2.4 Świadczenia i usługi opiekuńcze

Pomoc w formie usług opiekuńczych lub specjalistycznych usług opiekuńczych przysługuje osobie samotnej, która z powodu wieku, choroby lub innych przyczyn wymaga pomocy innych osób, a jest jej pozbawiona. Usługi te mogą być przyznane również osobie, która wymaga pomocy innych osób, a rodzina, a także wspólnie niezamieszkujący małżonek, wstępnicy, zstępni nie mogą takiej pomocy zapewnić.

W latach 2017-2021 liczba przyznawanych świadczeń opiekuńczych przyjmowała różną wartość. W 2020 r. odnotowano znaczny spadek udzielanych świadczeń, podczas gdy w 2021 r. nastąpił znaczny wzrost tej formy pomocy. Udzielono wówczas 3 083 świadczenia. Największy wzrost miał miejsce w liczbie przyznanych świadczeń pielęgnacyjnych (o 148 świadczeń), co może wskazywać na zapotrzebowanie mieszkańców gminy na ten rodzaj pomocy.

Tabela 11. Liczba przyznawanych świadczeń opiekuńczych w gminie Szczekociny w latach 2017-2021

Wyszczególnienie	2017	2018	2019	2020	2021
Zasiłek pielęgnacyjny - ogółem	2 593	2 595	2 511	2 499	2 520
Zasiłek pielęgnacyjny - dla niepełnosprawnego dziecka	459	498	363	415	426
Zasiłek pielęgnacyjny - osobie niepełnosprawnej w wieku powyżej 16 roku życia o znacznym stopniu niepełnosprawności	1 077	1 069	1 070	1 010	1 049
Zasiłek pielęgnacyjny - osobie, która ukończyła 75 lat	7	0	2	12	19
Zasiłek pielęgnacyjny - osobie niepełnosprawnej w wieku powyżej 16 roku życia legitymującej się orzeczeniem o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, jeżeli niepełnosprawność powstała w wieku do ukończenia 21 r. życia	1 050	1 028	1 076	1 062	1 026
Świadczenie pielęgnacyjne	261	275	301	331	479
Specjalny zasiłek opiekuńczy	203	190	209	173	84
Świadczenia opiekuńcze ogółem – zasiłek pielęgnacyjny, świadczenia pielęgnacyjne, specjalny zasiłek opiekuńczy	3 057	3 060	3 021	3 003	3 083

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z MGOPS w Szczekocinach

W analizowanych latach 2017-2021 najbardziej zmniejszyła się liczba specjalnych zasiłków opiekuńczych przeznaczonych głównie dla osób, na których ciąży obowiązek alimentacyjny. Wyraźnie wzrosła liczba świadczeń pielęgnacyjnych i zasiłków pielęgnacyjnych dla osób, które ukończyły 75 lat. Coraz większe zapotrzebowanie na tego typu pomoc jest związane ze wzrastającą liczbą osób starszych w społeczeństwie. Prognozy wykazują, że w przeciągu 30 lat odsetek osób starszych zwiększy się do 1/3, przez co wzrośnie liczba osób niezdolnych do samodzielnej egzystencji, wymagających opieki ze strony państwa.

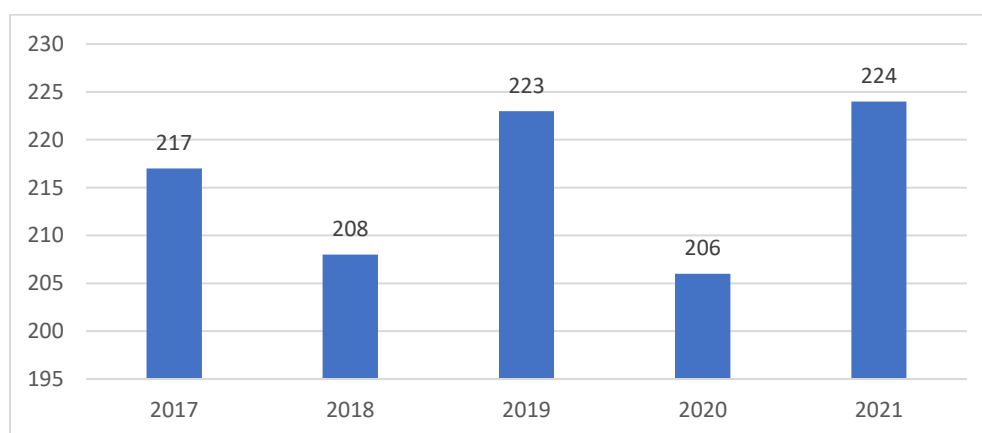
Zgodnie z art.61.1 ustawy o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 r. (Dz. U z 2021r.poz.2268 ze zm.) gmina jest trzecim podmiotem zobowiązany do opłacenia pobytu mieszkańca w Domu Pomocy Społecznej. W 2021 r. gmina Szczekociny skierowała 10 osób do Domu Pomocy Społecznej. Łączna liczba wszystkich umieszczonych mieszkańców to 117 osób. Kwota środków finansowych wydana na dopłatę za pobyt mieszkańców w Domach Pomocy Społecznej wyniosła 295 695,00 zł.

Społeczeństwo polskie starzeje się. W wyniku tego procesu stale będzie notowany wzrost liczby osób, które będą potrzebowały pomocy i wsparcia. Kolejnym utrudniającym życie zjawiskiem jest kryzys finansowy notowany w Europie oraz w Polsce, w wyniku którego części mieszkańców może nie być stać na opłatę pobytu w Domu Pomocy Społecznej, w związku z czym obowiązek ten spadnie na gminy. Należy dokonać działań prewencyjnych

i rozszerzyć pomoc w formie usług opiekuńczych. Można również podjąć działania profilaktyczne w zakresie podnoszenia działań prozdrowotnych wśród seniorów. Wykorzystać można również sektor pozarządowy i podjąć współpracę z organizacjami i fundacjami, które oferują pomoc starszym i schorowanym w ramach wolontariatu. Zastosowane działania powinny przynieść wymierne korzyści w formie ograniczenia wydatków na utrzymanie podopiecznych w Domach Pomocy Społecznej.

Zgodnie z ustawą o świadczeniach rodzinnych z dnia 28 listopada 2003 r. (tj. Dz. U z 2022r. poz.615) osoby z orzeczoną niepełnosprawnością otrzymują wsparcie w formie zasiłku pielęgnacyjnego, liczba osób niepełnosprawnych korzystających z tej formy wsparcia prezentuje się następująco:

Wykres 10. Osoby z orzeczoną niepełnosprawnością pobierające zasiłek pielęgnacyjny w latach 2017 - 2021

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z MGOPS w Szczekocinach

Liczba osób z orzeczeniem o niepełnosprawności, które pobierają zasiłek pielęgnacyjny w analizowanych latach znacznie się waha. Największy spadek liczby zasiłków przypadł na 2020 r., co mogło być spowodowane niechęcią do wychodzenia z domu oraz ograniczeniami w pracy urzędów wywołanymi pandemią COVID-19. W 2021 r. zasiłek pielęgnacyjny pobierały 224 osoby, czyli najwięcej z analizowanych lat.

V.2.5 Przeciwdziałanie uzależnieniom i przemocy w rodzinie

Zgodnie z zapisami ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych, jak również zadań związanych z przeciwdziałaniem narkomanii należy do zadań własnych gminy. Wymienione powyżej ustawy szczegółowo określają zadania, które gmina powinna realizować w formie gminnych programów. Uchwałą NR 153/XIX/2019 Rady Miasta i Gminy Szczekociny z dnia 30 grudnia 2019. został przyjęty *Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Gminie Szczekociny na 2020 r.*

Głównym celem programu jest profilaktyka i rozwiązywanie problemów związanych z używaniem alkoholu i substancji psychoaktywnych, uzależnieniami behawioralnymi i innymi

zachowaniami ryzykownymi. Zadaniem realizowanymi w ramach w/w programu w gminie Szczekociny były: promocja zdrowia, profilaktyka uniwersalna, profilaktyka selektywna, profilaktyka wskazująca, redukcja szkód, rehabilitacja zdrowotna, społeczna i zawodowa oraz zadania regulacyjne i zapewnienie skutecznego egzekwowania przepisów. W roku 2020 wydatkowano ze środków własnych na realizację w/w programu kwotę w wysokości 166 472,00 zł.

Zgodnie z zapisami ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi Burmistrz Miasta i Gminy Szczekociny powołał Gminną Komisję do spraw Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Do jej zadań w szczególności należy:

- podejmowanie działań zmierzających do poddania się leczeniu odwykowemu przez osoby uzależnione od alkoholu;
- inicjowanie w środowisku lokalnym działań służących profilaktyce i rozwiązywaniu problemów alkoholowych;
- prowadzenie innych działań przewidzianych przepisami ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz ustawy o przeciwdziałaniu przemocy.

Uchwałą NR 154/XIX/2019 Rady Miasta i Gminy Szczekociny z dnia 30 grudnia 2019 r. został przyjęty *Program Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Szczekociny na lata 2020-2023*. Podstawowymi celami i założeniami programu są:

- stworzenie lokalnego systemu działań profilaktycznych adekwatnych do istniejącego na terenie gminy zagrożenia narkomanią w celu wyeliminowania lub przynajmniej redukcji czynników prowadzących do uzależnienia;
- zainicjowanie długofalowego procesu edukacji społecznej;
- stworzenie spójnego systemu przeciwdziałania narkomani poprzez nawiązanie międzyinstytucjonalnej i merytorycznej współpracy oraz koordynację działań wszystkich podmiotów samorządowych i organizacji społecznych;
- wypracowanie wśród mieszkańców gminy racjonalnych postaw wobec narkotyków i innych substancji o działaniu odurzającym poprzez wdrażanie oraz realizację programów profilaktycznych;
- organizowanie i wspieranie istniejących alternatywnych miejsc twórczego spędzania wolnego czasu dla dzieci i młodzieży.

Realizatorem programu jest Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Szczekocinach. W roku 2020 ze środków własnych na realizację w/w programu zostały poniesione koszty w wysokości 5 281 zł.

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie przyjęty został Uchwałą Nr 57/VI/2019 Rady Miasta i Gminy Szczekociny z dnia 27 lutego 2019 r. Głównym celem Programu jest zmniejszenie skali zjawiska przemocy w rodzinie w gminie Szczekociny, zwiększenie pomocy i ochrony jej ofiarom oraz zwiększenie

skuteczności działań interwencyjnych wobec osób stosujących przemoc. Realizatorami Gminnego Programu są:

- MGOPS w Szczekocinach;
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;
- Placówki oświatowe szczebla podstawowego;
- Komisariat Policji;
- Służba zdrowia;
- Organizacje pozarządowe;
- Parafie.

W 2021 r. pracownicy MGOPS w Szczekocinach stale nadzorowali sytuację rodzin znajdujących się pod ich opieką. Pomoc ofiarom przemocy w rodzinie przybierała postać finansową i rzeczową oraz poradnictwa specjalistycznego. W celu poszerzenia świadomości społecznej na temat zjawiska przemocy rozpowszechniano różnymi drogami materiały informacyjno-edukacyjne.

Powołany w celu rozwiązania problemu przemocy w rodzinach z terenu gminy Szczekociny Zespół Interdyscyplinarny w 2021 r. odbył 6 posiedzeń, na których powołał 9 grup roboczych mających za zadanie prowadzenie postępowań w indywidualnych przypadkach i dokumentowania podjętych działań w ramach procedury „Niebieskie karty”. W 2021 r. wszczęto 10 takich procedur, a ogólna liczba rodzin objętych procedurami wyniosła 13 (27 osób dotkniętych przemocą). W tym samym roku, w 8 rodzinach odnotowano ustanie przemocy. A realizację zadań przeznaczono jedynie 759,00 zł (na wysyłkę wezwań pocztą).

Tabela 5 Liczba „Niebieskich Kart” w poszczególnych sołectwach

Gmina	2017	2018	2019	2020	2021	SUMA
Szczekociny	5	8	5	3	6	27
Tęgobórz	1	0	0	2	0	3
Ołudza	0	1	1	0	0	2
Rokitno	0	3	1	1	0	5
Bonowice	0	1	0	1	0	2
Siedliska	0	0	3	0	0	3
Goleniowy	0	0	1	0	1	2
Gustawów	0	0	1	0	0	1
Brzostek	0	0	0	0	2	2
Starzyny	0	0	0	0	1	1
RAZEM	6	13	12	7	10	x

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z MGOPS w Szczekocinach

W 2021 r. odnotowano wzrost liczby „Niebieskich Kart” w Szczekocinach w stosunku do roku ubiegłego. Wynika to z faktu zjawiska oraz procesów w społeczeństwie po pandemii Covid-19. Po zdjęciu obostrzeń w Polsce odnotowano znaczny wzrost przemocy zimnej oraz

przemocy gorącej we wszystkich jej przejawach, tj. przemocy fizycznej, przemocy ekonomicznej, przemocy psychicznej.

V.3 Ochrona zdrowia

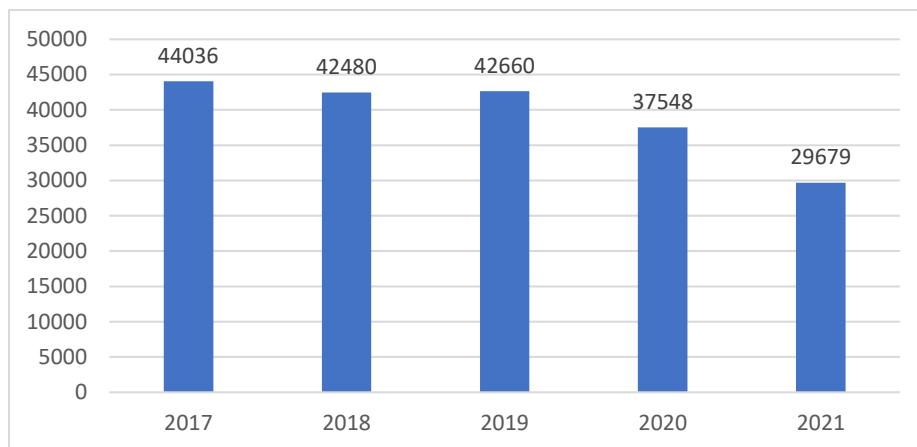
Przez ochronę zdrowia rozumie się wszelką społeczną działalność, której celem jest zapobieganie chorobom i ich leczenie, utrzymanie rozwoju psychicznego, fizycznego i społecznego człowieka, przedłużanie życia oraz zapewnienie zdrowego rozwoju następnym pokoleniom. W ramach podstawowej opieki zdrowotnej na terenie gminy Szczekociny świadczenia zapewniane są w niżej wymienionych instytucjach związanych z ochroną zdrowia:

- ALFA S.C. Centrum Usług Medycznych NZOZ w zakresie m.in.: podstawowej opieki zdrowotnej, ambulatoryjnej opieki specjalistycznej, pielęgniarstwa, opieki długoterminowej domowej, rehabilitacji leczniczej, diagnostyki radiologicznej, odpłatnych gabinetów specjalistycznych, medycyny pracy, badań kierowców oraz badań osób ubiegających się o pozwolenie na broń;
- Poradnia Podstawowej Opieki Zdrowotnej, ul. Śląska 3, Szczekociny, w zakresie podstawowej opieki zdrowotnej. W ramach placówki funkcjonuje poradnia rodzinna, dermatologiczna, laryngologiczna i ginekologiczna;
- Podstacja Pogotowia Ratunkowego Szczekociny;
- Wiejski Ośrodek Zdrowia Poradnia Podstawowej Opieki Zdrowotnej w Rokitnie prowadzący działalność leczniczą w zakresie ambulatoryjnych świadczeń zdrowotnych;
- Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej "VERA" Halina Kwiecień w zakresie świadczeń lekarskich, świadczeń pielęgniarstwa, rehabilitacji ogólnej, opieki psychologicznej, terapii zajęciowej, leczenia farmakologicznego i dietetycznego, zaopatrzenia w środki pomocnicze oraz badań diagnostycznych;
- Stowarzyszenie Wspierania Inicjatyw Charytatywnych im. Matki Teresy z Kalkuty, Dom Pomocy Społecznej w Drużykowej w zakresie prowadzenia domu spokojnej starości.

Ponadto na terenie gminy Szczekociny funkcjonują 4 apteki: Kolorowa Apteka w Szczekocinach Aleja Jana Pawła II 6, 42-445 Szczekociny, APTEKA SZMARAGDOWA Szczekociny, Krakowska 1, APTEKA "REMEDIUM" MGR FARM. MAŁGORZATA SIKORA Szczekociny, Kościelna 10, APTEKA AMICUS Szczekociny, Tadeusza Kościuszki 19

W ramach podstawowej opieki zdrowotnej w 2021 r. zostało udzielonych 29 679 porad. Poniżej zaprezentowane dane wskazują na malejącą potrzebę dostępu do podstawowej opieki medycznej, co w kontekście zachodzących zmian demograficznych jest zaskakującym zjawiskiem mogącym mieć związek z ograniczonym dostępem do usług medycznych w trakcie trwania pandemii COVID-19.

Wykres 11. Ilość porad lekarskich udzielanych w ramach podstawowej opieki zdrowotnej w latach 2017-2021

Źródło: opracowanie własne, GUS BDL.

V.4 Bezpieczeństwo publiczne

Na bezpieczeństwo publiczne składa się ogół warunków i instytucji chroniących obywateli i majątek ogólnonarodowy. To określony stan porządku publicznego, a także rodzaj prowadzonych działań na rzecz minimalizacji ryzyka w zakresie różnorodnych zagrożeń dla życia, zdrowia i mienia wszystkich mieszkańców gminy, tak w miejscach publicznych, jak w miejscu ich zamieszkania. Obowiązek ochrony bezpieczeństwa publicznego oraz poprawy poczucia bezpieczeństwa spoczywa na powołanych do tego celu organach policji, organach samorządu – w tym Straży Miejskiej, wielu organizacji społecznych, jak też pojedynczych mieszkańców.

KOMISARIAT POLICJI

Na terenie gminy Szczekociny funkcjonuje Komisariat Policji będący jednostką podległą Komendy Powiatowej Policji w Zawierciu. Gmina Szczekociny w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa publicznego realizuje zadania związane z obronnością kraju, obroną cywilną i powszechną samoobroną oraz z zakresu zarządzania kryzysowego i zwalczania skutków klęsk żywiołowych. Zgodnie ze sprawozdaniem Komendanta Powiatowego Policji w Zawierciu za 2021 r. gmina Szczekociny znajduje się na 4 miejscu spośród 10 pod względem ilości zgłoszonych interwencji. Dane te wskazują, że w stosunku do 2020 r. nastąpił wzrost interwencji o 33,6%.

Zawierciańscy policjanci prowadzili na terenie powiatu, w tym gminy Szczekociny liczne działania profilaktyczne. W 2020 r. zrealizowano 103 przedsięwzięcia profilaktyczne, w których ogólnie wzięło udział ponad 5 295 osób, w tym: 2 906 dzieci, 1 963 osoby w wieku nastoletnim, 386 osób dorosłych oraz 40 seniorów. Działania profilaktyczne dla dzieci i młodzieży obejmowały spotkania w szkołach i przedszkolach, w głównej mierze poruszały tematykę cyberprzemocy i uzależnień, a także bezpiecznych zachowań w czasie ferii i wakacji. Odbyto także liczne spotkania z seniorami i rodzicami uczniów, gdzie propagowano zachowanie trzeźwości podczas prowadzenia pojazdu oraz omawiano tematykę zagrożeń w sieci.

W 2020 r. na terenie gminy Szczekociny zgłoszono 1 373 interwencji. Jest to 125% wzrost względem roku poprzedniego, w którym interweniowano jedynie 608 razy. W 2021 r. nastąpił znowu wzrost interwencji, których liczba wyniosła 1 835. W ramach funkcjonowania pokoju zatrzymań, 13 osób zostało doprowadzonych do wytrzeźwienia, a w 2021 r. – 24 osoby. Ponadto w 2020 r. odnotowano 64 zagrożeń bezpieczeństwa, z tego 41 zostało potwierdzonych, a w 2021 r. odnotowano 63 zagrożenia, z czego potwierdzonych było 38. Liczba wypadków w 2020 r. wynosiła 4 wypadki drogowe oraz 2 zdarzenia drogowe z udziałem pieszych. W 2021 r. odnotowano 7 wypadków drogowych, 2 zdarzenia z udziałem pieszych. W porównaniu do pozostałych gmin powiatu zawierciańskiego, w gminie Szczekociny odnotowano dużą liczbę kolizji drogowych (88 w 2020 r. oraz 75 w 2021 r.).

Bardzo niska wykrywalność przestępstw na terenie gminy Szczekociny jest niepokojąca. W 2020 r. wykrywalność przestępstw ogółem wyniosła 70%, co przy wartości średniej wyliczonej dla powiatu na poziomie 76,8% świadczy o potrzebie podjęcia zwiększonej ilości działań na omawianym obszarze. Wykrytych zostaje jedynie 58,4% przestępstw kryminalnych oraz 30,2% przestępstw pospolitych.

STRAŻ POŻARNA

Posterunek Straży Pożarnej w Szczekocinach podlega bezpośrednio Komendzie Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej w Zawierciu. Celem lepszego pokrycia obszaru chronionego i skrócenia czasu reakcji na zdarzenia jednostka utrzymuje posterunek zamiejscowy w Szczekocinach przy ul. Jana Pawła II nr 6 w sile co najmniej jednego zastępu. Posterunek zamiejscowy w Szczekocinach liczy 15 ratowników (po 5 na każdej zmianie służbowej): dowódca-dyspozytor, kierowca-ratownik oraz strażak-ratownik (trzy osoby).

Zdjęcie 1. Ochotnicza Straż Pożarna w Szczekocinach

Źródło: strona internetowa: ospszczekociny.pl/mlodziezowa-druzyna-pozarnicza/, (dostęp: 03.09.2022r.)

Ponadto w Szczekocinach funkcjonuje Młodzieżowa Drużyna Pożarnicza. Członkiem drużyny może zostać osoba, która ukończyła 8 lat i otrzymała pisemną zgodę rodziców.

V.5 System edukacji

Zgodnie z ustawą o samorządzie gminnym, do zadań własnych gminy należy zapewnienie dzieciom dostępności do opieki i edukacji. W roku szkolnym 2020/2021 gmina Szczekociny była organem prowadzącym dla 1 przedszkola i 1 szkoły podstawowej: Przedszkole w Szczekocinach oraz Szkoła Podstawowej Nr 1 im. Tadeusza Kościuszki w Szczekocinach. W roku szkolnym 2020/2021 działalność oświatową prowadziły szkoły niepubliczne o uprawnieniach szkoły publicznej, do których należą:

- Społeczna Szkoła Podstawowa im. 8 Pułku Ułanów ks. Józefa Poniatowskiego w Szczekocinach, prowadzona przez Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju Edukacji w Szczekocinach „Nasza Szkoła”,
- Zespół Szkół im. Wespazjana Kochowskiego w Goleniowach: Przedszkole i Szkoła Podstawowa, prowadzony przez Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju Edukacji w Goleniowach „Szkoła Marzeń” im. Wespazjana Kochowskiego,
- Zespół Szkół Społecznych im. Jana Pawła II w Rokitnie: Społeczne Przedszkole i Społeczna Szkoła Podstawowa, prowadzony przez Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju Edukacji „Razem dla szkoły” im. Jana Pawła II w Rokitnie.

W roku szkolnym 2021/2022 do Przedszkola w Szczekocinach uczęszczało 145 dzieci, w tym 4 ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi. Pieczę nad dziećmi sprawowało 11 nauczycieli. Placówka posiada jedną tablicę interaktywną, monitory oraz dostęp do szerokopasmowego internetu. Ponadto placówka jest częściowo dostosowana do potrzeb osób niepełnosprawnych - posiada udogodnienie w postaci podjazdu. W ramach infrastruktury sportowej dostępny jest plac zabaw. Przedszkole brało udział w projekcie zrealizowanym z udziałem środków zewnętrznych pt.: „Narodowy Program Rozwoju Czytelnictwa”.

W roku szkolnym 2021/2022 do Szkoły Podstawowej nr 1 im. Tadeusza Kościuszki uczęszczało 202 dzieci, w tym aż 28 ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi. Pieczę nad dziećmi sprawowało 29 nauczycieli. Placówka jest dość dobrze wyposażona pod względem technicznym. Posiada jedną tablicę interaktywną, 2 interaktywne monitory multimedialne, 36 laptopów, 4 projektory multimedialne, 3 drukarki wielofunkcyjne oraz dostęp do szerokopasmowego internetu. Ponadto placówka jest częściowo dostosowana do potrzeb osób niepełnosprawnych – posiada dostosowane wejście od strony boiska „Orlik” poprzez halę sportową. W ramach infrastruktury sportowej dostępna jest sala o powierzchni mniejszej niż 162 m² tzw. mała sala gimnastyczna, sala gimnastyczna o powierzchni mniejszej niż 648 m² i równej lub większej niż 288 m² tzw. duża sala sportowa. Szkoła posiada na swoim terenie kompleks boisk "Orlik 2012". Szkoła brała udział w projektach zrealizowanych z udziałem środków zewnętrznych pt.: „Poznaj Polskę”, „Laboratoria Przyszłości”, „Asystent ucznia ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi” oraz pilotażu „Aktywna Tablica”.

W ostatnim roku szkolnym do Zespołu Szkół w Szczekocinach uczęszczało 179 dzieci, w tym aż 7 ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi. Pieczę nad dziećmi sprawowało 17 nauczycieli. Placówka posiada 5 tablic interaktywnych, 3 interaktywne monitory, laptopy, notebooki i tablety oraz dostęp do szerokopasmowego internetu OSE. Ponadto placówka jest częściowo dostosowana do potrzeb osób niepełnosprawnych – posiada podjazd przy głównym wejściu. W ramach infrastruktury sportowej dostępne jest boisko asfaltowe i hala sportowa (w tym duża hala i mała sala). Szkoła brała udział w projektach zrealizowanych z udziałem środków zewnętrznych pt.: „Poznaj Polskę”, „Szkoła Partnerska EFC ERASMUS+”, „Jurajscy zawodowcy”, „Aktywna tablica”, oraz „Zielona pracownia”.

Do Zespołu Szkół w Goleniowach uczęszczało 73 dzieci, w tym aż 3 ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi. Pieczę nad dziećmi sprawowało 25 nauczycieli. Placówka posiada 5 tablic interaktywnych, 33 laptopy, projektory wraz z tablicami, fotony, magnetofony oraz dostęp do szerokopasmowego internetu OSE. Placówka nie jest dostosowana do potrzeb osób niepełnosprawnych. W ramach infrastruktury sportowej dostępne jest boisko asfaltowe i hala sportowa (w tym duża hala i mała sala).

W Zespole Szkół w Rokitnie nauczano 102 dzieci, w tym 6 ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi. Pieczę nad dziećmi sprawowało 26 nauczycieli. Placówka posiada 7 tablic interaktywnych, 20 laptopów, 16 tabletów, 6 drukarek i 12 komputerów stacjonarnych oraz dostęp do szerokopasmowego internetu OSE. Placówka jest częściowo dostosowana do potrzeb osób niepełnosprawnych – posiada dostosowaną łazienkę. W ramach infrastruktury sportowej dostępna jest sala gimnastyczna.

W roku szkolnym 2021/2022 do Szkoły Podstawowej im. 8 Pułku Ułanów ks. Józefa Poniatowskiego uczęszczało 121 dzieci, w tym 4 ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi. Pieczę nad dziećmi sprawowało 18 nauczycieli. Placówka jest dość dobrze wyposażona pod względem technicznym. Posiada 2 tablice interaktywne, 3 interaktywne monitory multimedialne, 2 rzutniki przenośne, laptopy wspierające oraz dostęp do szerokopasmowego internetu. Placówka nie jest dostosowana do potrzeb osób niepełnosprawnych. W ramach infrastruktury sportowej dostępna jest sala gimnastyczna oraz boisko sportowe o wymiarach odpowiadających piłce ręcznej.

V.6 Instytucje kultury i rekreacji

Za edukację kulturalną mieszkańców gminy Szczekociny, obok placówek oświatowych, odpowiada Miejsko-Gminna Biblioteka Publiczna w Szczekocinach oraz Miejsko-Gminny Ośrodek Kultury i Sportu w Szczekocinach. Przedmiotem działania placówki jest gromadzenie, opracowywanie, przechowywanie i ochrona materiałów bibliotecznych oraz obsługa użytkowników z terenu gminy Szczekociny. Biblioteka służy rozwijaniu i zaspokajaniu potrzeb czytelnich i informacyjnych, upowszechnianiu wiedzy i nauki oraz rozwojowi kultury. Biblioteka posiada dwie filie: Filia nr 2 w Rokitnie oraz Filia nr 3 w Starzynach. Filia nr 3 jest

obecnie nieczynna ze względu na brak środków finansowych na pokrycie działalności i prawdopodobnie zostanie zlikwidowana.

MIEJSKO-GMINNA BIBLIOTEKA PUBLICZNA

Jednym z ważniejszych wydarzeń bibliotecznych w 2021 r. było wygranie konkursu w dziedzinie ekologii „Bądź Eko z biblioteką”, w ramach którego na jednej ze ścian biblioteki powstała żywa, kwiatowa ściana wertykalna, która powstała dzięki dofinansowaniu Fundacji Santander realizującej program „Tu mieszkam. Tu zmieniam”. W ramach tego projektu odbywały się także warsztaty i konkursy związane z ekologią. Biblioteka w 2021 r. zorganizowała liczne wydarzenia kulturalne tj.: „Spotkajmy się na Spacerowej”, Spotkania członków Dyskusyjnego Klubu Książki; „Expressis verbis. O kulturze”, IV Szczekociński Festiwal Dialogu Kultur, „Narodowe Czytanie 2021”, „Dawne szczekocińskie rzemiosło”, „7 przypadków św. Jana Pawła II” czy też filmy na kanale Youtube: „O książkach z elementami sensorycznymi - i jak je zrobić”, „O instrumentach muzycznych - i jak je zrobić”, „Propozycje książkowe dla dzieci, rodziców i dziadków”, „Pokaz robienia beczek w wykonaniu Zbigniewa Borkowskiego”, „Historia Szczekocin w sieci” - Regionalny blok historyczny realizowany jest przez Miejską Bibliotekę w Szczekocinach pod patronatem Burmistrza Miasta i Gminy Szczekociny, „Dzieje Kościoła pw. św. Bartłomieja w Szczekocinach”, „Początki szczekocińskiego szkolnictwa średniego – Gimnazjum Koedukacyjne”, „Pomnik Dembińskich w kościele p.w. św. Bartłomieja w Szczekocinach”, „Historia biblioteki w Szczekocinach”, „Dziedzictwo kulturowe Szczekocin”, „Historia harcerstwa w Szczekocinach”.

Ponadto zorganizowano 6 wystaw oraz liczne koncerty, występy oraz prezentacje muzyczne. W ramach czytelnictwa dzieci i młodzieży prowadzono współpracę z rodzicami, organizacjami i instytucjami, w ramach których organizowano zabawy edukacyjne oraz zwiedzanie Biblioteki.

W Miejsko-Gminnej Bibliotece Publicznej w Szczekocinach, z myślą o dzieciach i ich potrzebach, powstał Klub Młodego Czytelnika, którego głównym założeniem jest promowanie czytelnictwa poprzez kreatywne zajęcia edukacyjne, w dużej mierze inspirowane książkami. Klub jest prowadzony w nurcie pedagogiki Marii Montessori.

W ramach projektów edukacyjnych zrealizowano następujące przedsięwzięcia:

- wizyty dzieci z Przedszkola w Szczekocinach;
 - zwiedzanie biblioteki;
 - spotkania literackie, edukacyjne;
- „Warsztaty bębniarskie”;
- „Biblioteka poleca”- prezentacje nowości wydawniczych dla najmłodszych;
- Przystąpienie do programu „Innowacje cyfrowe w gminnych samorządowych instytucjach kultury”;
- Akcja ekologiczna „Bądź eko z biblioteką”;
- Warsztaty historyczne w Szczekocińskiej Izbie Regionalnej;
- Spotkanie z Paprodziadem - autorem książki „Nowe przygody Krasnoludków”;

- Warsztaty bednarskie dla uczniów ZS w Szczekocinach;
- Warsztaty naukowe „Mały inżynier” z dziedziny fizyki i chemii;
- Kiermasz bożonarodzeniowy na rynku w Szczekocinach – zorganizowanie odwiedzin św. Mikołaja z reniferami.

Zgodnie ze stanem na 31.XII 2021 r. w Miejsko-Gminnej Bibliotece Publicznej w Szczekocinach znajdowało się 42 982 woluminów o łącznej wartości 32 307 zł. W porównaniu z rokiem 2020 księgozbiór zmniejszył się o 1,48%. Ubyło 1 612 pozycji, 967 wpłynęło, z tego 965 zostało zakupionych.

W 2021 r. w Bibliotece było zarejestrowanych 636 aktywnie wypożyczających czytelników. W ciągu całego roku odnotowano 8 804 odwiedziny. W zdecydowanej większości czytelnicy preferują wypożyczać książki niż korzystać z udostępnienia publikacji na miejscu. Największą grupę czytelników stanowią dzieci w wieku od 6 do 12 lat oraz osoby między 25 a 44 rokiem życia.

Tabela 12. Czytelnicy w Miejsko-Gminnej Bibliotece w Szczekocinach w 2021 r. wg wieku.

Ogółem	Do 5 lat	6 – 12 lat	13 – 15 lat	16 -19 lat	20 -24 lata	25 – 44 lata	45 – 60 lat	powyżej 60 lat
636	57	111	97	65	28	105	84	89

Źródło: dane z Miejsko-Gminnej Biblioteki Publicznej w Szczekocinach.

Jedynie 8,4% mieszkańców gminy Szczekociny korzysta z usług Biblioteki. Najmniej liczną grupą czytelników są osoby między 20 a 24 rokiem życia. Widoczna jest potrzeba podjęcia działań napędzających rozwój czytelnictwa ze specjalnym uwzględnieniem osób młodych.

W zakresie obsługi osób niepełnosprawnych i specjalnych grup użytkowników przygotowano 87 książek z dużą czcionką. Ponadto Bibliotekarze i Członkowie Szczekocińskiego Związku Inwalidów Emerytów i Rencistów współpracują z Biblioteką w zakresie czytelnictwa poprzez dostarczanie do domu książek osobom starszym i niepełnosprawnym. Stan techniczny Biblioteki jest zadowalający. Jednostka posiada komputery, tablety, laptopy, smartfony, rzutnik multimedialny, kamerę i drukarkę. Ponadto w Bibliotece zadbano o unowocześnienie systemu katalogowania zbiorów. W 2021 r. wdrażano system SOWA MARC 21 oraz przystąpiono do systemu „Academica” - cyfrowej wypożyczalni międzybibliotecznej.

MIEJSKO-GMINNY OŚRODEK KULTURY I SPORTU W SZCZEKOCINACH

Mimo panującej pandemii i częściowo ograniczonej działalności kulturalnej spowodowanej wprowadzonymi restrykcjami w roku 2021 Miejsko-Gminny Ośrodek Kultury i Sportu w Szczekocinach aktywizował i integrował mieszkańców, jak również inspirował i zaspokajał potrzeby kulturalne. W roku 2021 r. Miejsko-Gminny Ośrodek Kultury i Sportu

w Szczekocinach koncentrował się głównie na realizowaniu następujących celów i zadań wynikających ze statutu oraz aktualnych potrzeb lokalnej społeczności:

1. Animacji życia kulturalnego i sportowego mieszkańców gminy Szczekociny.
2. Kształtowaniu potrzeby aktywnego uczestnictwa w kulturze (kultura tworzenia).
3. Integracji społeczności lokalnej poprzez działania w obrębie kultury i sportu (dotarcie do jak najszerszego grona odbiorców: grup społecznych, pojedynczych osób).
4. Stworzeniu mieszkańcom miasta i gminy możliwości dostępu do dóbr kultury obecnych i prezentowanych w centrach kulturalno – administracyjnych (powiat, województwo, kraj).
5. Promowaniu gminy i jej mieszkańców poprzez kulturę i sport.
6. Wspieraniu organizacyjnie, merytorycznie, materialnie i finansowo działalności kulturalnej i sportowej organizacji pozarządowych z terenu miasta i gminy.
7. Współpracy z placówkami oświatowymi, MGOPS, Związkiem Emerytów, Rencistów i Inwalidów, Urzędem Miasta i Gminy Szczekociny, Towarzystwem Kulturalnym im. T. Kościuszki, Stowarzyszeniem Miłośników Historii Szczekocin i Okolic i Wspólnotą AA „Alternatywa Szczekociny”.
8. Zabieganiu o wsparcie finansowe przez podmioty gospodarcze (biznesowe) przedsięwzięć o charakterze kulturalnym.
9. Bieżące utrzymanie i całkowite finansowanie funkcjonowania stadionu przy ul. Spacerowej.

Stałymi formami działalności prowadzonymi przez MGOKiS były:

- Kółko plastyczne (zajęcia dla dzieci młodszych i starszych);
- Kółko taneczne (zajęcia dla dzieci młodszych i starszych);
- Kółko muzyczne (zajęcia z grupą „Gadułki” i „Arytmia”);
- Kółko teatralne (zajęcia Teatrzyku „Pleciuga” - grupa młodsza i starsza oraz próby z teatrem 40+);
- Zajęcia w ramach Społecznego Ogniska Artystycznego (nauka gry na fortepianie oraz nauka śpiewu);
- Prowadzenie pracowni teatralnej;
- Prowadzenie wypożyczalni kostiumów;
- Prosperowanie „Studia Szczekotka” (pisanie komiksów, opracowywanie bajki itp.);
- Działalność Zespołu Filmowego „Mewa” (nagrania, montaż filmów itp.);
- Spotkania i zajęcia zespołu taneczno-kabaretowego „Arabeska” oraz Stowarzyszeni Zwykłego „Akwarela”;
- Wspieranie działalności świetlicy środowiskowej;
- Prowadzenie sekcji komputerowej;
- Działalność wydawnicza – redagowanie i wydawanie miesięcznika społeczno-kulturalnego „Echo Szczekocin”, druk okolicznościowych plakatów i zaproszeń;
- Prowadzenie działalności o charakterze komercyjnym mające na celu własnych dochodów finansowych;

- Warsztaty genealogiczne;
- Pisanie wniosków o dofinansowanie w ramach różnego rodzaju programów.

Miejsko-Gminny Ośrodek Kultury i Sportu w Szczekocinach organizował lub współorganizował, finansował lub współfinansował liczne imprezy, przedsięwzięcia kulturalne i zawody sportowe o charakterze jednorazowym.

V.7 Organizacje pozarządowe

W obszarze kultury i sportu w 2021 r. działały również 29 organizacji pozarządowych. Dla uzyskania harmonijnej i partnerskiej współpracy pomiędzy Urzędem a organizacjami oraz jak najlepszego zaspokajania potrzeb mieszkańców gminy przygotowano *Program Współpracy Miasta i Gminy Szczekociny z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art.3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na 2022 r.*, którego celem jest budowanie i umacnianie pozycji lokalnego społeczeństwa obywatelskiego w realizowaniu zadań publicznych oraz rozwój społeczeństwa obywatelskiego poprzez wzmocnienie potencjału organizacji pozarządowych, sektora ekonomii społecznej oraz partycypacji obywatelskiej i publicznej mieszkańców gminy. Do organizacji działających w 2021 r. należały:

1. Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju Edukacji „Razem dla Szkoły” im. Jana Pawła II w Rokitnie;
2. Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju Edukacji w Goleniowach „Szkoła Marzeń” im. Wespazjana Kochowskiego;
3. Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju Edukacji w Szczekocinach „Nasza Szkoła”;
4. Stowarzyszenie Przyjaciół Przedszkola w Szczekocinach;
5. Uczniowski Klub Sportowy „LIDER”;
6. Miejsko-Gminny Ludowy Klub Sportowy „OLIMPIJCZYK”;
7. Miejski Ludowy Klub Sportowy „SPARTA”;
8. Uczniowski Klub Sportowy „TALENT”;
9. Stowarzyszenie Absolwentów i Przyjaciół Szkoły Średniej w Szczekocinach;
10. Stowarzyszenie Miłośników Historii Szczekocin i Okolic;
11. Towarzystwo Kulturalne im. Tadeusza Kościuszki w Szczekocinach;
12. Polski Związek Hodowców Gołębi Pocztowych;
13. Stowarzyszenie „Forum Inicjatyw Młodych”;
14. Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów. Koło z siedzibą w Szczekocinach;
15. Polski Związek Wędkarski Okręg Częstochowa. Koło PZW Szczekociny;
16. Stowarzyszenie Sympatyków i Miłośników Sportu Wędkarskiego „TROĆ”;
17. Koło Wędkarskie „DWA STAWY”;
18. Związek Harcerstwa Polskiego. Chorągiew Kielecka. Hufiec ZHP Szczekocińsko-Włoszczowski;
19. Śląsko-Jurajskie Stowarzyszenie Qulinarne;
20. Stowarzyszenie Kaczeniec;
21. Stowarzyszenie Pomocy Ochotniczym Grupom Pogotowia Ratunkowego;

22. Stowarzyszenie Przyjaciół Wsi Szyszki;
23. Koło Łowiecka „Hubertus”;
24. Koło Łowieckie „Słonka” (Rokitno);
25. Fundacja Lepsze Jutro Dziś z/s w Szczekocinach;
26. Lokalna Grupa Działania „Perła Jury”;
27. Pracownia Akwarela;
28. Klub Arabeska;
29. Caritas Diecezji Kieleckiej.

Współpraca między samorządem lokalnym a organizacjami pozarządowymi przyjmuje każdego roku dwojaki charakter. Z jednej strony gmina Szczekociny udziela wsparcia finansowego na realizację zadań publicznych organizowanych przez podmioty III sektora, z drugiej wspiera organizacje w formie niefinansowej, poprzez pomoc w realizacji wielu działań, doradztwo, wsparcie merytoryczne, organizacyjne i rzeczowe. Warto podkreślić, iż działalność organizacji pozarządowych wpływa na rozwój społeczny i przyczynia się do aktywizacji mieszkańców gminy. Szeroki zakres działalności organizacji pozytywnie wpływa na rozwój sportowy, artystyczny czy rekreacyjny. W dalszym rozwoju gminy należy zwrócić uwagę na promowanie i wspieranie aktywnej współpracy międzysektorowej, aby aktywizować społecznie wszystkich mieszkańców gminy Szczekociny.

V.8 Społeczeństwo informacyjne

Ustawa z dnia 19 lipca 2019 r. określa środki służące zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami oraz obowiązki podmiotów publicznych w tym zakresie. W dobie cyfryzacji wiele spraw urzędowych i administracyjnych można załatwić drogą elektroniczną, bez konieczności osobistego wstawiania się w urządzenie. Cyfryzacja i sfera komunikacyjno-informacyjna stanowią ważny aspekt usprawniający życie społeczne.

Gmina Szczekociny posiada własną stronę internetową, działającą pod adresem <https://szczekociny.pl/> oraz Biuletyn Informacji Publicznej (BIP) pod adresem <https://szczekociny.finn.pl/>. Na stronie gminy Szczekociny oraz w BIP publikowane są informacje oraz bieżące komunikaty dla mieszkańców, inwestorów oraz osób zainteresowanych. Obie strony są częściowo zgodne z ustawą z dnia 4 kwietnia 2019 r. o dostępności cyfrowej stron internetowych i aplikacji mobilnych podmiotów publicznych. Dużym ułatwieniem w poszukiwaniu informacji jest przejrzystość stron, logiczny układ, a także ułatwienia dla słabowidzących w postaci kontrastu, zmiany wielkości czcionki oraz zmiany odstępów między wierszami i słowami. W obszarze strony internetowej i cyfryzacji Urzędu wprowadzono szereg serwisów i aplikacji, które zostały scharakteryzowane poniżej.

Pod adresem <https://szczekociny.finn.pl/bipkod/28678315> udostępniane są uchwały Rady Miasta i Gminy. Zarządzenia Burmistrza gminy Szczekociny znajdują się pod adresem <https://szczekociny.finn.pl/bipkod/006/004>. Urząd gminy w Szczekocinach zapewnia komunikację z klientami poprzez pocztę e-mail. Dodatkowo mieszkańcy gminy mogą korzystać z Elektronicznej Skrzynki Podawczej (ESP) na platformie ePUAP (**/an5f85rn63/skrytka**). ESP to

dostępny publicznie środek komunikacji elektronicznej służący do przekazywania dokumentu elektronicznego do podmiotu publicznego przy wykorzystaniu powszechnie dostępnego systemu teleinformatycznego.

W gminie funkcjonuje System Informacji Przestrzennej (SIP) (<https://szczekociny.e-mapa.net/>). Dostęp do SIP w gminie Szczekociny służy do pozyskiwania, przetwarzania i udostępniania danych zawierających informacje przestrzenne oraz towarzyszące im informacje opisowe o obiektach wyróżnionych w części przestrzeni objętej działaniem systemu. Podstawowym elementem systemu informacji przestrzennej jest baza danych zawierająca informacje (przestrzenne i opisowe) o obiektach świata rzeczywistego reprezentowanych w systemie. Główną cechą systemów SIP jest możliwość prezentacji kartograficznej zawartych w nich danych.

Urząd Miasta i Gminy w Szczekocinach jest również dostępny w mediach społecznościowych. Pod adresem <https://pl-pl.facebook.com/Szczekociny/> znajduje się profil Facebook gminy, gdzie udostępniane są relacje z bieżących wydarzeń w postaci zdjęć i opisów oraz liczne ważne informacje dotyczące gminy Szczekociny. W gminie Szczekociny funkcjonuje także Newsletter, dzięki czemu zainteresowani mieszkańcy mogą otrzymywać najnowsze wiadomości.

V.9 Środki zewnętrzne pozyskiwane na rozwój gminy

Każdego roku gmina Szczekociny przystępuje do udziału w różnych konkursach i grantach, aplikuje o środki zewnętrzne na rozwój społeczno-gospodarczy swojego regionu. W poniższym zestawieniu ujęto najważniejsze projekty inwestycyjne i społeczne realizowane na terenie gminy z udziałem środków zewnętrznych w latach 2017-2022. W ramach pozyskiwanych funduszy realizowanych jest wiele projektów inwestycyjnych, które wpływają pozytywnie na wizerunek miasta i gminy, a także podnoszą jakość życia mieszkańców. Szeroki wachlarz inwestycji świadczy o dużych predyspozycjach gminy i samorządu do realizacji przedsięwzięć rozwijających społecznie i gospodarczo gminę Szczekociny.

Tabela 13. Wykaz zrealizowanych projektów w ramach pozyskanych środków zewnętrznych w latach 2017-2022

Rok	Nazwa zadania	Kwota dofinansowania
2017	Usuwanie wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Szczekociny w 2017 r.	23 194,84 zł
2017	Opracowanie Planu Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Szczekociny	24 108,00 zł
2018	Modernizacja drogi dojazdowej do gruntów rolnych w miejscowości Goleniowy	78 147,00 zł
2018	Przebudowa drogi gminnej w miejscowości Rokitno – Zachojnie Prawe	30 000,00 zł
2018	Przebudowa drogi gminnej w miejscowości Szyszki	30 000,00 zł
2018	Zielona Pracownia w SP nr 1 w Szczekocinach – Pracownia Ekologicznych Entuzjastów	24 000,00 zł

Rok	Nazwa zadania	Kwota dofinansowania
2018	Demontaż, transport i unieszkodliwianie odpadów zawierających azbest z budynków/posesji stanowiących własność osób fizycznych z terenu Gminy Szczekociny w 2018 roku – etap 3	90 954,90 zł
2018	Remont drogi gminnej nr 647027 S w miejscowości Siedliska	682 352,00 zł
2018	Renowacja pomnika poświęconego pamięci żołnierzy poległych na frontach II wojny światowej znajdującego się w Szczekocinach przy ul. Jana Pawła II (w sąsiedztwie budynku Przedszkola)	10 000,00 zł
2019	Demontaż, transport i unieszkodliwianie odpadów zawierających azbest z budynków/posesji stanowiących własność osób fizycznych z terenu Gminy Szczekociny w roku 2019 – etap IV	60 585,45 zł
2019	Zakup strojów ludowych dla Koła Gospodyń Wiejskich w Bonowicach	6 000,00 zł
2019	Montaż i konfiguracja systemu monitoringu wizyjnego w sołectwie Centrum w Szczekocinach	18 000,00 zł
2019	Budowa placu zabaw w Ołudzy	14 601,72 zł
2019	Zakup strojów ludowych dla Koła Gospodyń Wiejskich w Siedliskach	6 553,20 zł
2019	Zakup strojów ludowych dla Koła Gospodyń Wiejskich „Tęgoborzanki” w Tęgoborzu	8 518,50 zł
2019	Przebudowa drogi dojazdowej do gruntów rolnych droga w miejscowości Rokitno – Kresy o dł. 0,750 km	64 881,00 zł
2019	„Utworzenie Żłobka w Szczekocinach”	279 842,00 zł
2020	Przebudowa drogi gminnej Nr 647049 S w Szczekocinach obejmującej ul. Jana Pawła II, ul. Parkową i ul. Osiedle 3 Maja	784 802,76 zł
2020	Rewitalizacja zbiornika wodnego przy ul. Tartacznej w Szczekocinach wraz z zagospodarowaniem terenu na cele rekreacyjne	281 592,00 zł
2020	Z rybactwem w tle – wykonanie i montaż tablic informacyjno – promocyjnych na terenie sołectw w Gminie Szczekociny	12 755,00 zł
2020	Montaż odnawialnych źródeł energii na budynkach użyteczności publicznej w Gminie Szczekociny	608 546,99 zł
2020	Przebudowa infrastruktury turystycznej kształtującej obszar przestrzeni publicznej w centrum Szczekocin	60 000,00 zł
2020	Zdalna Szkoła – wsparcie Ogólnopolskiej Sieci Edukacyjnej w systemie kształcenia zdalnego	59 925,00 zł
2020	Zdalna Szkoła + w ramach Ogólnopolskiej Sieci Edukacyjnej	55 000,00 zł
2020 - 2021	Budowa sieci wodociągowej wraz z obiektami i infrastrukturą towarzyszącą sieci w Szczekocinach, rejon ulic: Głowackiego, Wodzickiego, Grochowskiego, Kilińskiego, Mostowej, Żeromskiego,	4 044 795,66 zł

Rok	Nazwa zadania	Kwota dofinansowania
	Krakowskiej, Strażackiej, Saneckiego, Nadrzecznej, Kościelnej, Pl. T. Kościuszki, Wesolej, Polnej, Śląskiej, Przemysłowej, Cmentarnej i Konopnickiej	
2020 - 2021	Kompleksowa termomodernizacja budynku Szkoły Podstawowej nr 1 w Szczekocinach wraz z wymianą źródła ciepła i montażem instalacji fotowoltaicznej	2 824 115,41 zł
2021	Demontaż, transport i unieszkodliwienie odpadów zawierających azbest z budynków/posesji stanowiących własność osób fizycznych z terenu Gminy Szczekociny w 2021 roku – etap V	81 704,15 zł
2021	Budowa placu zabaw przy szkole w Goleniowach	30 000,00 zł
2021	Przebudowa drogi dojazdowej do gruntów rolnych Tęgobórz – Gustawów – Małachów	180 957,00 zł
2021	Przebudowa infrastruktury rekreacyjnej kształtującej obszar przestrzeni publicznej w centrum Szczekocin	500 000,00 zł
2021	Budowa sieci wodociągowej wraz z obiektami i infrastrukturą towarzyszącą sieci w Szczekocinach, rejon ulic: Żeromskiego (droga krajowa nr 78), Tartacznej i al. Zwycięstwa	550 000,00 zł
2022	Budowa instalacji odnawialnych źródeł energii w podregionie sosnowieckim - Irządze, Łazy, Poręba, Sosnowiec, Szczekociny, Zawiercie	5 888 713 zł
2022	Rozbudowa drogi gminnej nr 647031 S w Szczekocinach	822 655 zł
2022	Demontaż, transport i unieszkodliwienie odpadów zawierających azbest z budynków/posesji stanowiących własność osób fizycznych z terenu Gminy Szczekociny na lata 2022-2023 – etap VI	34 212 zł
2022	Renowacja figury św. Floriana w sołectwie Centrum w Szczekocinach	30 000 zł
2022	Zakup sceny do integracji mieszkańców sołectwa Gąszcze w Szczekocinach	50 000 zł

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Miasta i Gminy Szczekociny

Źródłami finansowania ww. projektów były:

- Program Usuwania Azbestu i Wytwarzania Zawierających Azbest dofinansowany ze środków WFOŚiGW w Katowicach;
- Środki Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach;
- Fundusz Ochrony Gruntów Rolnych;
- Konkurs Przedsięwzięć inicjatyw lokalnych;
- Rządowy Program na rzecz Rozwoju oraz Konkurencyjności Regionów poprzez Wsparcie Lokalnej Infrastruktury Drogowej;

- Program „Wspieranie opieki nad miejscami pamięci i trwałymi upamiętnieniami w kraju 2018” – środki Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego Fundusz Promocji Kultury;
- Marszałkowski Konkurs „Inicjatywa Sołecka”;
- Resortowy program rozwoju instytucji opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 „Maluch+” 2019
- Fundusz Dróg Samorządowych;
- Program Operacyjny „Rybacko i Morze”;
- Regionalny Program Operacyjny Województwa Śląskiego na lata 2014 – 2020;
- Program Operacyjny Polska Cyfrowa na lata 2014-2020.

Ponadto w najbliższych latach planowane jest ukończenie 10 kolejnych projektów, które dotyczą głównie rozbudowy infrastruktury technicznej na terenie gminy.

Tabela 14 Projekty w trakcie realizacji na terenie gminy Szczekociny

Lp.	Tytuł projektu	Zakres projektu	Kwota	Termin realizacji
1	Poprawa efektywności energetycznej budynków użyteczności publicznej na terenie gminy Szczekociny	Zakres projektu obejmuje kompleksową termomodernizację budynków: przy ul. Jana Pawła II 6, Senatorska 2, Spacerowa 12, Śląska 86, Goleniowy, ul. Kościuszki 20 oraz Rokitno 34 wraz z wymianą źródła ciepła i instalacji c.o. oraz oświetlenia na energooszczędne.	3 000 000 EURO	2023-2025
2	Budowa instalacji OZE na nieruchomościach mieszkańców gminy Szczekociny	Zakres projektu obejmuje montaż instalacji fotowoltaicznych (energia słoneczna) i pomp ciepła (energia geotermalna) na około 500 nieruchomościach mieszkańców gminy Szczekociny.	2000 000 EURO	2023-2024
3	Budowa zbiornika retencyjnego/ przeciwpowodziowego w m. Bógdał	Zakres projektu obejmuje budowę zbiornika retencyjnego na rzece Pilicy pełniącego jednocześnie funkcje zbiornika przeciwpowodziowego wraz z niezbędną infrastrukturą towarzyszącą w tym do celów zarządzania klęskami i katastrofami.	8000 000 EURO	2025-2027
4	Budowa sieci wodociągowej wraz z ujęciem wody w miejscowościach Goleniowy i Chałupki	Zakres projektu obejmuje budowę ujęcia wody oraz ok.10km sieci wodociągowej w miejscowościach Goleniowy i Chałupki (ok. 750 osób), które to chwili obecnej w/w infrastruktury nie posiadają.	1 500 000 EURO	2024 - 2026
5	Budowa oraz wymiana azbestowej sieci wodociągowej w m. Rokitno)	Budowa ok. 5km sieci wodociągowej oraz wymiana 1,2km sieci wodociągowej wykonanej z azbestu	1 000 000 EURO	2024 - 2026

Lp.	Tytuł projektu	Zakres projektu	Kwota	Termin realizacji
6	Rozbudowa i modernizacja oczyszczalni ścieków przy ul. Lelowskiej w Szczekocinach	Projekt obejmuje rozbudowę i modernizację istniejącej oczyszczalni ścieków komunalnych przy ul. Lelowskiej w Szczekocinach celu osiągnięcia wydajności na poziomie 1000RLM	800 000 EURO	2021 - 2023
7	Zagospodarowanie odpadów z gospodarstw domowych na terenie gminy Szczekociny	Budowa Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych ze stacją redystrybucji, zakupem taboru niezbędnego do odbioru odpadów od mieszkańców oraz wyposażaniem nieruchomości w kompostowniki i pojemniki do selektywnej zbiórki odpadów	2 000 000 EURO	2022 - 2023
8	Budowa farmy fotowoltaicznej w gminie Szczekociny	Projekt obejmuje budowę farmy fotowoltaicznej o mocy do 2 MW. Wytworzona energia wykorzystywana będzie na potrzeby oświetlenia ulicznego i budynków użyteczności publicznej.	2 000 000 EURO	2022-2023
9	Rewaloryzacja terenów przemysłowych na ul. Krakowskiej w Szczekocinach	Na terenie Szczekocin na działce 1301 o pow. 2,0563ha funkcjonowała cegielnia. W okresie transformacji ustrojowej teren został zdegradowany, a następnie zanieczyszczony odpadami. Celem projektu jest rekultywacja skażonego gruntu i przywrócenie mu wartości użytkowej.	5 000 000 EURO	2023 - 2025
10	Wymiana źródła ciepła w budynkach wielorodzinnych na terenie gminy Szczekociny	Projekt zakłada wymianę źródeł ciepła z nieefektywnych ekologicznie (paliwa stałe) na źródła ciepła ekologiczne w celu poprawy jakości powietrza na terenie gminy i ograniczenia niskiej emisji CO2	500 000 EURO	2022 - 2023

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Miasta i Gminy Szczekociny

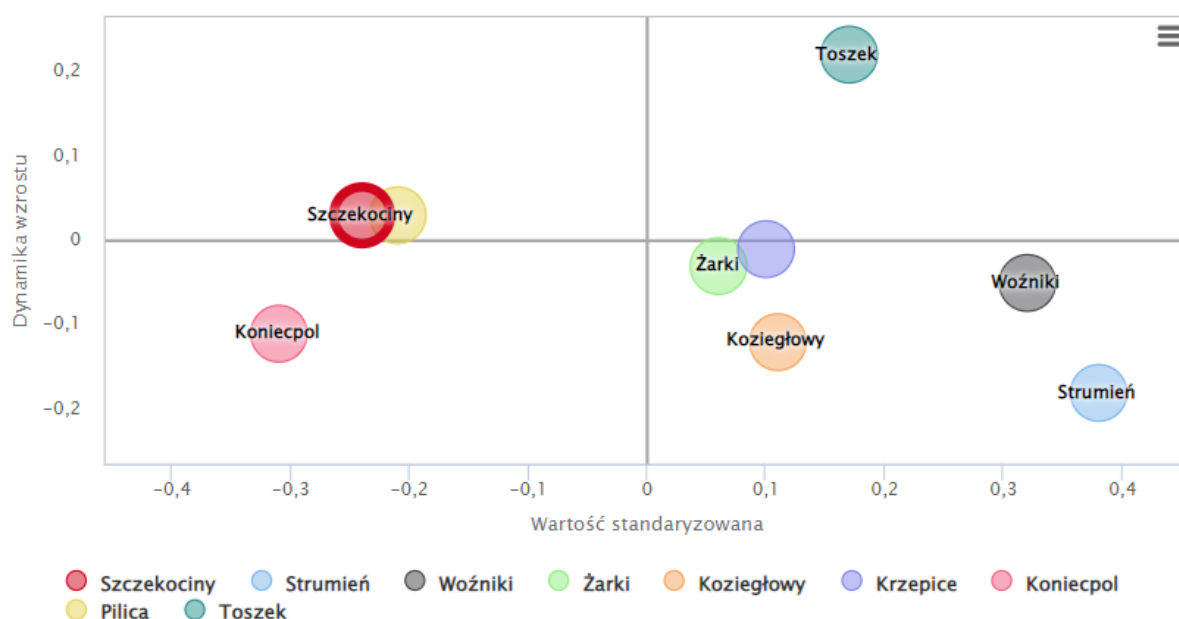
V.10 Podsumowanie uwarunkowań społecznych

Aby dokonać prawidłowej oceny stanu społecznego gminy Szczekociny należy przyjąć punkt odniesienia, względem którego nastąpi porównanie, a następnie interpretacja zjawisk zachodzących na danym obszarze. Punktem tym będą gminy miejsko-wiejskie wybrane z terenu województwa śląskiego. Wskaźnik rozwoju społecznego został opracowany na podstawie danych pochodzących z różnych obszarów strefy społecznej, do których należą: dostępność i jakość usług oraz infrastruktury, dostępność i jakość zasobów mieszkaniowych, zasoby instytucjonalne, integracja i kapitał społeczny gminy, poziom bezpieczeństwa oraz

sytuacja demograficzna. Obejmuje kluczowe aspekty sfery społecznej, dlatego można przyjąć go za miarodajny.

Analizując dynamikę wzrostu pod względem społecznym, gmina Szczekociny na tle wybranych gmin miejsko-wiejskich z województwa śląskiego, wskazuje na rozwój społeczny w ostatnich 5 latach. Dodatnia wartość wskaźnika dynamiki zmian świadczy o poczynionym rozwoju społecznym w ostatnim czasie. Sytuacja społeczna gminy Szczekociny w ostatnich latach ulegała polepszeniu, w wielu sferach nastąpiła poprawa, jednak należy do gmin słabiej rozwiniętych niż gminy z grupy porównawczej takie jak: Toszek, Woźniki, Strumień, Żarki czy Koziegłowy.

Wykres 12. Wymiar społeczny - dynamika wzrostu gminy Szczekociny na tle wybranych gmin miejsko-wiejskich z województwa śląskiego

Źródło: Strona internetowa systemanaliz.pl, <https://www.systemanaliz.pl/monitor-rozwoju-lokalnego?q=9huWqMqfM&jst=Szczekociny> (dostęp: 13.10.2022 r.)

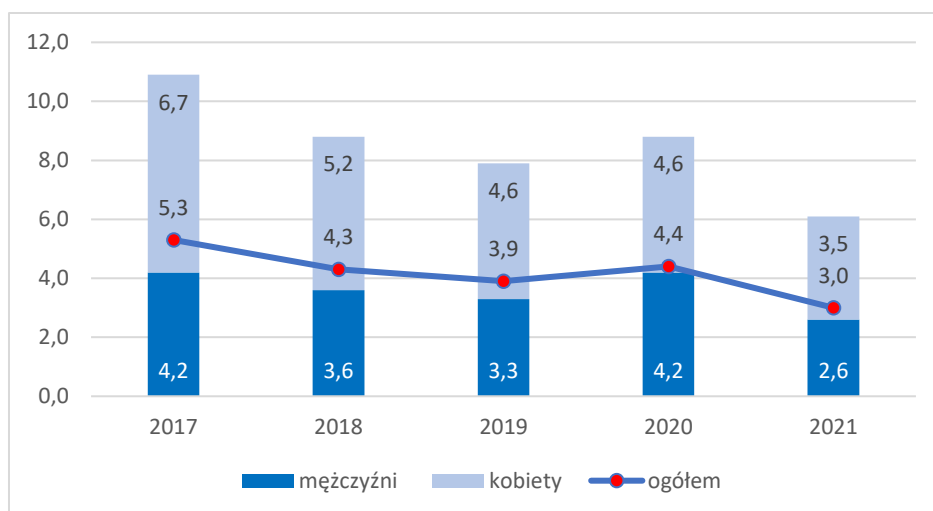
Standaryzowana wartość wskaźnika rozwoju społecznego jest ujemna. Gmina Szczekociny nie wypada korzystnie wśród gmin o podobnym potencjale rozwojowym, jednak przy stałej i konsekwentnej realizacji zadań związanych ze strefą społeczną ma realną szansę na poprawę sytuacji, co w dłuższej perspektywie może przynieść ogromne korzyści jej mieszkańcom.

VI. Wnioski z przeprowadzonej diagnozy stanu gospodarczego

VI.1 Rynek pracy

Zgodnie ze stanem na 2021 r. w gminie Szczekociny były zarejestrowane 132 osoby bezrobotne na 4 378 osób w wieku produkcyjnym, w tym 63 mężczyzn i 69 kobiet. Stopa bezrobocia przyjęła wartość 3,0%. W 2021 r. na 1000 mieszkańców gminy przypadało 170 osób pracujących, a na 1000 osób w wieku produkcyjnym - 289,6 osób aktywnych zawodowo.

Wykres 13. Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym wg płci

Źródło: opracowanie własne, GUS BDL

Nagły wzrost poziomu bezrobocia w 2020 r. był związany z wybuchem pandemii COVID-19, która spowodowała wzrost ogólnego poziomu bezrobocia w całym kraju. W 2021 r. sytuacja znacząco się poprawiła. Poziom bezrobocia jest nieco większy wśród kobiet niż mężczyzn. Bezrobocie wśród kobiet ma zazwyczaj kilka przyczyn: brak chęci do pracy, sprawowanie opieki nad osobami zależnymi, niższe kwalifikacje i doświadczenie zawodowe oraz brak odpowiednich ofert pracy dla kobiet na lokalnym rynku. W kontekście rozwoju gminy Szczekociny należy zwrócić uwagę na zdiagnozowanie powodu wyższego poziomu bezrobocia wśród kobiet w gminie, aby minimalizować wystąpienie zjawiska wykluczenia społecznego tej grupy zawodowej.

Ważne jest również monitorowanie udziału osób długotrwale bezrobotnych w liczbie osób niepracujących w wieku produkcyjnym. Osoby te często posiadają nieodpowiednie lub zdezaktualizowane kwalifikacje zawodowe, mają trudności ze znalezieniem pracy, co prowadzi do zniechęcenia i strachu, a po dłuższym czasie do braku chęci ponownego podjęcia aktywności zawodowej, co prowadzi do wykluczenia społecznego. Osoby takie często również zasilają tzw. „szarą strefę” albo przejmują status bezrobotnego, w wyniku czego działania aktywizacyjne skierowane do osób długotrwale bezrobotnych są nieefektywne i bezskuteczne. Praca z tą grupą osób należy do najtrudniejszych, gdyż często dobrowolnie nie chcą oni pracować. Odpowiednie wsparcie i doradztwo w zakresie ukazywania korzyści płynących z zatrudnienia powinno wywodzić się z różnych instytucji i organizacji, nie tylko tych oferowanych przez Powiatowy Urząd Pracy.

Wśród pracujących mieszkańców gminy Szczekociny, w 2021 r. 366 osób wyjeżdżało do pracy poza teren gminy, a 257 pracujących przyjeżdżało do pracy spoza obszaru gminy. Saldo przyjazdów i wyjazdów do pracy wyniosło 109. W sektorze rolniczym obejmującym rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo pracuje 27,5% aktywnych zawodowo mieszkańców gminy Szczekociny, 33,4% pracuje w przemyśle i budownictwie, a 13,6% w sektorze usługowym (handel, naprawa pojazdów, transport, zakwaterowanie i gastronomia, informacja i komunikacja), Jedynie 1,5% mieszkańców pracuje w sektorze finansowym (działalność finansowa i ubezpieczeniowa, obsługa rynku nieruchomości).

W 2021 r. przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w gminie Szczekociny wynosiło 5 807,30 zł, co odpowiada 96,8% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w Polsce.

VI.2 Przedsiębiorczość

Wskaźnik przedsiębiorczości, który został wyrażony jako liczba podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w systemie REGON w przeliczeniu na 1 000 mieszkańców w wieku produkcyjnym w 2021 r. w gminie Szczekociny wyniósł 171,1. Wartość wskaźnika od kilku ostatnich lat stale wzrasta. Niemal wszystkie z zarejestrowanych działalności to małe firmy zatrudniające do 9 pracowników. Według danych GUS w 2021 r. w rejestrze REGON zostało zarejestrowanych 47 nowych podmiotów, co daje 6,31 nowo zarejestrowanych podmiotów w przeliczeniu na 1 000 mieszkańców. W sekcji rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo powstał jeden nowy podmiot, a w sekcji przemysł i budownictwo – 19 nowych podmiotów. Liczba osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą na terenie gminy wzrasta z roku na rok.

Tabela 15. Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą wg sekcji PKD 2007 w latach 2017-2021

SEKCJA PKD 2007	2017	2018	2019	2020	2021
Ogółem	549	558	561	571	573
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	25	24	21	20	17
Przetwórstwo przemysłowe	59	63	60	60	58
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych.	2	2	2	2	1
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	0	0	1	1	1
Budownictwo	68	67	77	82	89
Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych	241	227	226	229	230
Transport i gospodarka magazynowa	33	36	37	39	39
Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	15	15	14	15	14
Informacja i komunikacja	4	6	6	5	5
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	18	19	16	14	14
Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	3	3	3	3	3
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	31	36	36	41	42
Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	4	7	7	7	7
Edukacja	5	6	7	5	5
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	22	25	24	23	21
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	1	3	3	5	5
Pozostała działalność usługowa/Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby/Organizacje i zespoły eksterytorialne	18	19	21	20	22

Źródło: opracowanie własne, GUS BDL.

Dominującą gałęzią przemysłu na terenie gminy jest przetwórstwo rolno-spożywcze, a do głównych zakładów należą: Spółdzielca Agrofirma Szczekociny (produkcja rolna, przetwórstwo owocowo – warzywne) oraz Okręgowa Spółdzielnia Mleczarska Rokitnianka (przetwórstwo mleka i wyrób serów). Ponadto na terenie gminy funkcjonują drobne zakłady prowadzące działalność produkcyjną lub usługową. Do najważniejszych z nich można zaliczyć:

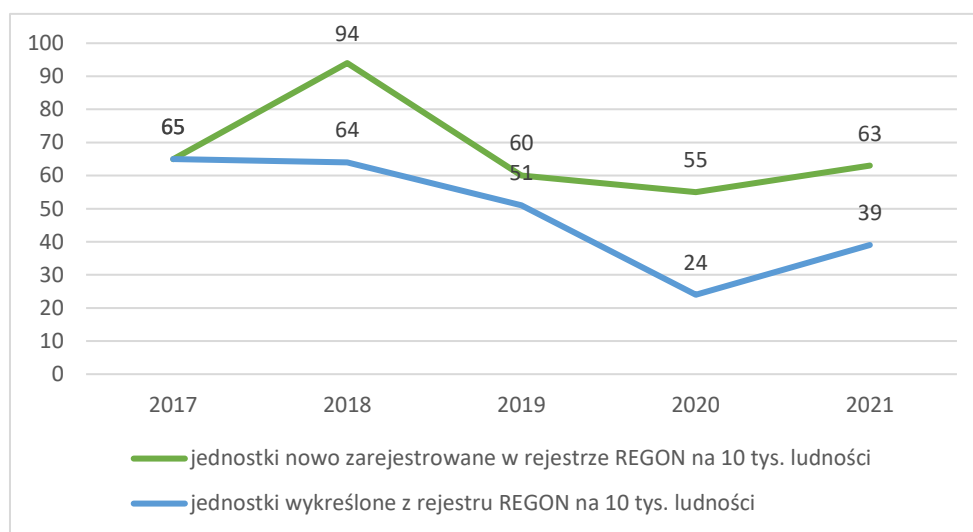
- ✓ "INSTAL-TOR II" Sp. z o. o.,
- ✓ "INSTAL-TOR" BIS Sp. z o. o.,
- ✓ Z.P.H. "PRO - DRUT" S. RAMS, R. ZAWADZKI,
- ✓ PRZEDSIĘBIORSTWO PRODUKCYJNO-HANDLOWO USŁUGOWE GOLIK, PAŻUCH, FORTUNKA, PYTLARZ "AGJAT",
- ✓ BANK SPÓŁDZIELCZY W SZCZEKOCINACH,
- ✓ PRZEDSIĘBIORSTWO WIELOBRANŻOWE "OMEGA" ŁUKASZ SOSNOWSKI BOGUSŁAW STEMPIEŃ,
- ✓ BORKOMET Sp. z o. o.,
- ✓ ALDACH Sp. z o. o.,
- ✓ PIOTROWSKI & ZIAJA Sp. z o. o.,
- ✓ ARGO PIEKARNIA ARKADIUSZ GAŚSIOR
- ✓ KARINO LESZEK KRĘGIEL,
- ✓ PRZEDSIĘBIORSTWO PRODUKCYJNO-HANDLOWO-USŁUGOWE "KROMET" STANISŁAW KROWICKI,
- ✓ BLACHO BUD BOGUSŁAW STĘPIEŃ,
- ✓ OSCAR PRZEDSIĘBIORSTWO HANDLOWO USŁUGOWO TRANSPORTOWE ANNA ZAŁAWA,
- ✓ DAR STAL DARIUSZ ZAŁAWA,
- ✓ ZUPH KOTŁOREX DARIUSZ KOZIK,
- ✓ MASARNIA SEGIET S. C.

Do najprężniej działających sektorów w gminie Szczekociny można zaliczyć handel hurtowy i detaliczny, budownictwo oraz przetwórstwo przemysłowe. Samorząd lokalny jako przedstawiciel administracji rządowej powinien pomóc w zakładaniu działalności gospodarczej i rozwijaniu przedsiębiorczości mieszkańców oraz uczestniczyć w aktywizacji do podejmowania pracy zawodowej. Aby dysponować adekwatnymi przesłankami do zakładania własnej działalności dla mieszkańców należy zwrócić uwagę na gospodarcze i naturalne potencjały gminy.

W 2021 r. w rejestrze REGON zarejestrowano 63 podmioty gospodarcze, a wyrejestrowano 39 podmiotów. Od 2017 r. utrzymuje się tendencja wzrostowa liczny nowych podmiotów w stosunku do jednostek wykreślanych z rejestru REGON, co wskazuje

na stabilną sytuację na rynku pracy, również po okresie pandemii, gdzie odnotowuje się większą liczbę zakładanych działalności na terenie gminy.

Wykres 14. Jednostki zarejestrowane i wyrejestrowane z rejestru REGON na 10 tys. ludności w latach 2017-2021

Źródło: opracowanie własne, GUS BDL

Porównując dane liczby podmiotów wpisanych do rejestru REGON na 10 tys. ludności w gminie Szczekociny do gmin ościennych w powiecie zawierciańskim można stwierdzić, iż współczynnik przyrostu liczby podmiotów w analizowanych latach 2017-2021 wskazuje potencjał rozwojowy gminy, który jest porównywalny do Kroczyca czy Żarnowca. Zdecydowanie więcej podmiotów przybyło w tym okresie w gminie Irządze. Gmina Szczekociny uplasowała się na średnim poziomie dynamiki zmian.

Tabela 16. Liczba podmiotów wpisanych do rejestru REGON na 10 tys. ludności w gminach w powiecie zawierciańskim

Gmina	2017	2018	2019	2020	2021	Dynamika zmian
Irządze	529	597	634	655	734	+205
Kroczyce	683	706	729	765	814	+131
Pilica	755	773	797	818	856	+101
Szczekocin	884	922	935	975	1 004	+120
Żarnowiec	623	636	683	717	741	+118

Źródło: opracowanie własne, GUS BDL

ZINTEGROWANY SYSTEM KWALIFIKACJI

System edukacji lokalnej ma istotny wpływ na rozwój przedsiębiorczości w gminie. Edukacja stanowi kluczowy obszar rozwoju potencjału gminy, dlatego niezbędne jest podjęcie działań zmierzających do rozwijania systemu edukacji, w szczególności poprzez rozwój kwalifikacji rynkowych, które są najbardziej potrzebne na lokalnym rynku pracy. Tworzenie partnerstw instytucji zaangażowanych w rozwój rynku pracy z pracodawcami oraz zaoferowanie całonocnego poradnictwa zawodowego sprzyjać może zmniejszeniu luki kompetencyjnej na lokalnym rynku pracy, przyczyniając się do rozwoju gminy, stąd ważne jest

podjęcie działań rozwojowych poprzez wykorzystanie istniejących narzędzi łączących edukację z rynkiem pracy.

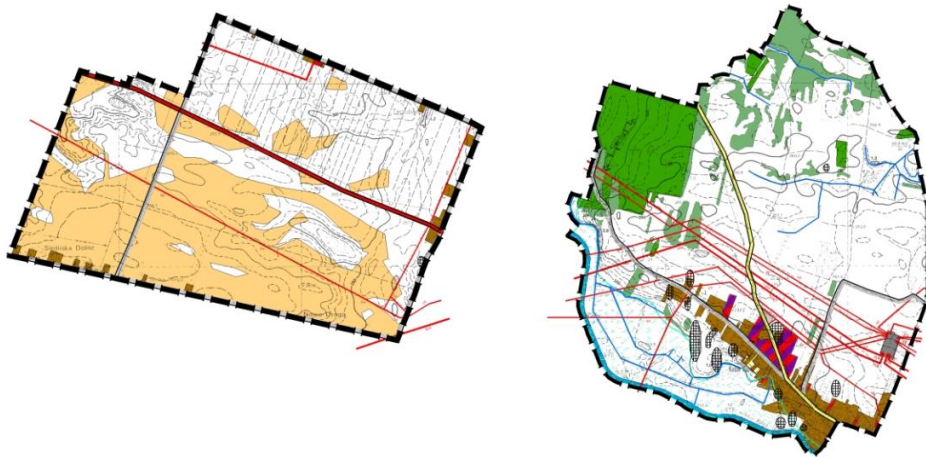
Istotne znaczenie dla realizacji tych zamierzeń ma włączenie w ramy systemu szkolnictwa oraz kształcenia ustawicznego m.in. takich rozwiązań, jakie oferuje Zintegrowany System Kwalifikacji (ZSK). Ustawa z dnia 22 grudnia 2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji porządkuje system kwalifikacji w Polsce oraz stwarza podmiotom rynkowym możliwość elastycznego reagowania na zmieniające się zapotrzebowanie na kwalifikacje w gospodarce. Kwalifikacje rynkowe tworzone są w odpowiedzi na potrzeby rynku i określają wymogi w obszarze wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych potrzebnych do pracy na danym stanowisku, w kontekście specyfiki lokalnego rynku pracy.

System szkolnictwa w gminie Szczekociny powinien być dostosowany do potrzeb lokalnego rynku pracy, ale również dawać mieszkańcom możliwość rozwoju i stworzyć im dobre perspektywy zawodowe. Samo zdobycie wykształcenia nie gwarantuje późniejszego sukcesu. Ważne jest przywracanie osób wykluczonych na rynku pracy poprzez dane im szansy na zdobycie aktualnie pożądaných kwalifikacji.

VI.3 Ład przestrzenny

Kształtowanie i prowadzenie polityki przestrzennej na terenie gminy, w tym uchwalanie studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego należy do zadań własnych gminy. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego stanowi dokument określający kierunki polityki przestrzennej gminy. Dokument zawiera szeroki zakres informacji na temat środowiska naturalnego gminy, jej społeczności, gospodarki, o przeznaczeniu wyznaczonych obszarów pod zabudowę, przebiegu głównych szlaków komunikacyjnych, terenów chronionych na podstawie przepisów prawa. Dokument ten nie posiada rangi przepisu prawa miejscowego (akt kierownictwa wewnętrznego), jest zobowiązaniem władzy lokalnej do działań zgodnie z wyznaczonymi kierunkami. Stanowi więc zespół zapisów ustalonych i uzgodnionych jako nienaruszalne uwarunkowania i kierunki zagospodarowania przyjęte jako podstawa do opracowania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Na terenie gminy obowiązuje zmienione *Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i Gminy Szczekociny*, przyjęte uchwałą Rady Miasta i Gminy Szczekociny Nr 141/XXI/2016 z dnia 25 lutego 2016 r. w sprawie uchwalenia zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Szczekociny.

Mapa 3. Zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego z 2016 r.

ANEKS III

ZMIANA STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO MIASTA I GMINY SZCZEKOCINY

plansza uwarunkowań

skala 1:10 000

Załącznik nr 1
do Uchwały Nr 141/XXI/2016
z dnia 25 lutego 2016 r.

LEGENDA

granica opracowania zmiany Studium

Zagospodarowania terenu

- tereny zabudowy mieszkaniowej
- tereny zabudowy mieszkaniowo-usługowej
- tereny zabudowy usługowej
- tereny zabudowy produkcyjno-usługowej
- tereny rolnicze na gruntach klasy I-III
- tereny rolnicze na gruntach pozostałych klas
- tereny zabudowy zagrodowej
- tereny infrastruktury technicznej
- tereny komunikacji samochodowej
- tereny lasów
- tereny zieleni nieurządzonej
- tereny wód powierzchniowych śródlądowych

Środowisko przyrodnicze

- użytek ekologiczny "SMUGA"
- rowy melioracyjne
- obszar szczególnego zagrożenia powodzią

Środowisko kulturowe

- stanowiska archeologiczne

Układ drogowy

- drogi krajowe
- drogi powiatowe
- ważniejsze drogi gminne

Infrastruktura techniczna

- linie elektroenergetyczne średniego napięcia 15kV
- linie elektroenergetyczne wysokiego napięcia 110 kV

Źródło: <https://szczekociny.finn.pl/bipkod/006/003> (dostęp: 15.10.2022 r.)

Gmina Szczekociny podzielona została na 8 obszarów, dla każdego z osobna opracowano miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego. Wykaz obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego na terenie miasta i gminy Szczekociny posiada powierzchnię 134 km².

- Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenów położonych w południowo- wschodnim rejonie miasta Szczekociny, przyjęty Uchwałą Nr XXXVIII/243/2001 Rady Miasta i Gminy Szczekociny z dnia 22.11.2001 r.
- Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla wyodrębnionego obszaru miejscowości Szczekociny, obejmujący część działek o nr ewid. 172,175,176 i 229, przyjęty Uchwałą Nr 39/V/2007 Rady Miasta i Gminy Szczekociny z dnia 22.02.2007 r.
- Miejscowy plan zagospodarowania dla terenu działek nr ewid. 2338/4 i 2338/5 położonego przy ul. Żeromskiego w Szczekocinach, przyjęty Uchwałą Nr 66/IX/2007 Rady Miasta i Gminy Szczekociny z dnia 24.05.2007 r.
- Miejscowy plan zagospodarowania Przestrzennego miasta Szczekociny, obejmujący tereny położone w rejonie ulic: Krakowskiej, Polnej, Strażackiej, przyjęty Uchwałą Nr 67/IX/2007 Rady Miasta i Gminy Szczekociny z dnia 24.05.2007r.
- Miejscowy plan zagospodarowania dla wyodrębnionego obszaru m. Grabiec przyjęty Uchwałą Nr 68/IX/2007 Rady Miasta i Gminy Szczekociny z dnia 24.05.2007r.
- Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla wyodrębnionego obszaru m. Małachów przyjęty Uchwałą Nr 69/IX/2007 Rady Miasta i Gminy Szczekociny z dnia 24.05.2007 r.
- Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego miasta Szczekociny, rejon na wschód od ulicy Żarnowieckiej przyjęty Uchwałą nr 143/XXIII/2016 Rady Miasta i Gminy Szczekociny z dnia 25.05.2016 r.
- Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego pod nazwą „Rejon północno zachodni Zarzeczca w Szczekocinach” przyjęty Uchwałą Nr 208/XXXII/2017 Rady Miasta i Gminy Szczekociny z dnia 20.04.2017 r.

W 2021 r. wydano 787 zaświadczeń o przeznaczeniu działek w studium i miejscowym planie. Wydano także 4 decyzje o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego. Inwestycje te dotyczyły:

1. Przebudowy istniejącej napowietrznej, jednotorowej linii wysokiego napięcia (110 kV) relacji GPZ Sędziszów – GPZ Szczekociny.
2. Przebudowy dachu budynku remizy OSP w miejscowości Ołudza, na działce nr ew. 774/1.
3. Gazyfikacji gminy Szczekociny – UP/00267230 etap II.
4. Budowa sieci wodociągowej i kanalizacyjnej w Szczekocinach, rejon ulic: Bębowa, Leśna i Żarnowiecka.

Dodatkowo w 2021 roku wydano 77 decyzji o warunkach zabudowy, w tym decyzji dotyczących zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej - 31 szt., decyzji dotyczących zabudowy usługowej – 5szt. i innych 41 szt.

VI.4 Mienie komunalne – gospodarka mieszkaniowa

Na dzień 31.12.2021 r. gmina Szczekociny posiadała nieruchomości wchodzące w skład zasobu nieruchomości gminnych. Należały do nich 538 działek o łącznej powierzchni 192,44 ha, w tym drogi o łącznej powierzchni 46,47 ha oraz lasy o powierzchni 1,87 ha. Działki będące własnością gminy zlokalizowane są w poszczególnych obrębach:

- Bonowice 12,5683 ha,
- Bógdał 20,6193 ha,
- Brzostek 5,9832 ha,
- Drużykowa 1,6100 ha,
- Goleniowy 4,5747 ha,
- Gustawów-Małachów 0,4387 ha,
- Ołudza 5,3607 ha,
- Przyłęk 7,9464 ha,
- Rokitno 5,5201 ha,
- Siedliska 11,1566 ha,
- Starzyny 0,5080 ha,
- Szyszki-Łąkietka 6,1779 ha,
- Tęgobórz 32,9473 ha,
- Wólka Ołudzka 0,8100 ha,
- Wólka Starzyńska 1,3300 ha,
- Szczekociny 77,8848 ha.

Gmina Szczekociny posiada także 29,62 ha nieruchomości oddanych w dzierżawę czy najem. Należą do nich uprawy polowe, nieruchomości z przeznaczeniem na cel mieszkalny czy działalność handlowo-usługową. Gmina jest właścicielem gruntów oddanych gminnym jednostkom organizacyjnym w trwały zarząd, do których należą:

1. Szkoła Podstawowa Nr 1 w Szczekocinach 2 działki, o powierzchni łącznej równej 1,0716 ha.
2. Przedszkole Gminne w Szczekocinach oraz Żłobek w Szczekocinach - 1 działka o powierzchni równej 0,5923 ha.
3. Komunalny Zakład Budżetowy w Szczekocinach - 1 działka o powierzchni równej 0,8094 ha.
4. Zespół Szkół w Szczekocinach - 9 działek o powierzchni równej 3,0219 ha.

W 2021 r. uchwalony został *Wieloletni Program Gospodarowania Mieszkaniowym Zasobem Gminy Szczekociny na lata 2021-2026*. Dokument określa stan mieszkań socjalnych znajdujących się w budynkach stanowiących własność gminy. Stan zasobu mieszkaniowego na

dzień 31.12.2021 r. gminy Szczekociny obejmował trzy budynki mieszkalne zlokalizowane na terenie Szczekocin:

- Budynek wielorodzinnych przy ul. Żeromskiego 11 – posiada 9 lokali mieszkalnych o łącznej powierzchni 204,71 m². Stan techniczny: średni.
- Budynek wielorodzinnych przy ul. Senatorskiej 13 – posiada 12 lokali o powierzchni 353,06 m². Stan techniczny: dobry.
- Budynek mieszkalny przy ul. Żeromskiego 103 – posiada 3 lokale mieszkalne o łącznej powierzchni 145 m². Stan techniczny: dostateczny.

Łącznie w zasobie gminy znajdowało się 24 mieszkania. W 2021 nie dokonano sprzedaży żadnego mieszkania wchodzącego w skład mieszkaniowego zasobu gminy. W 2021 r. gmina nie wszczyniała postępowań eksmisyjnych, dotyczących opuszczenia lokali mieszkalnych, będących w zasobach gminy. Na mieszkanie z zasobu gminy oczekiwała jedna osoba.

Zgodnie z Programem wielkość mieszkaniowego zasobu gminy Szczekociny w latach 2021-2026 nie ulegnie zmianie. Gmina Szczekociny nie przewiduje budowy nowych mieszkań. Lokale mieszkalne oraz lokale w ramach najmu socjalnego pozostające w mieszkaniowym zasobie gminy Szczekociny są lokalami w przeważającej większości w dobrym oraz średnim stanie technicznym. Wobec powyższego w poszczególnych latach czynione będą starania mające na celu utrzymanie zasobu mieszkaniowego w stanie niepogorszonym. W miarę zaistniałych potrzeb oraz w oparciu o środki i możliwości finansowe gmina Szczekociny będzie przeprowadzała bieżące remonty i modernizacje lokali mieszkalnych oraz lokali w ramach najmu socjalnego, które będą polegały przede wszystkim na remoncie przewodów kominowych, naprawie rynien, ociepleniu ścian zewnętrznych i stropów, wymianie stolarki okiennej i drzwiowej, remoncie pokryć dachowych, wymianie lub naprawie instalacji wodno-kanalizacyjnych, elektrycznych, odgromowych, modernizacji instalacji centralnego ogrzewania i ciepłej wody użytkowej. Ponadto obok działań remontowych i modernizacyjnych zachodzi konieczność wykonywania również prac związanych z drobnymi naprawami poszczególnych elementów budynków, konserwacjami, usuwaniem awarii. Pozwoli to na utrzymanie w miarę dobrego stanu technicznego mienia komunalnego. Zadania w tym zakresie ujmowane będą w corocznych budżetach gminy Szczekociny. Bieżące prace remontowe w mieszkaniach prowadzone są przez najemców.

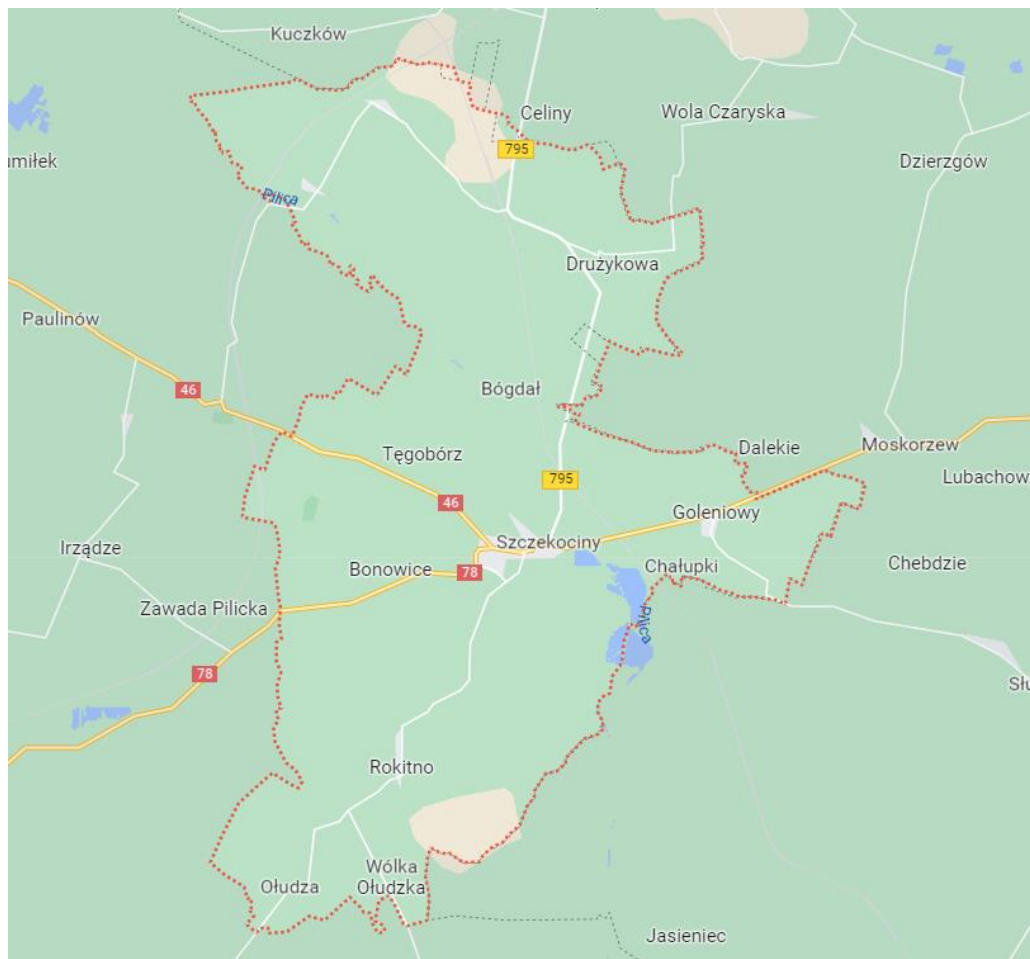
Gmina Szczekociny nie planuje sprzedaży lokali mieszkalnych oraz lokali w ramach najmu socjalnego w okresie obowiązywania wieloletniego programu gospodarowania mieszkaniowym zasobem gminy.

VI.5 Infrastruktura drogowa

Gmina Szczekociny posiada dobrze rozwiniętą sieć dróg krajowych, wojewódzkich, powiatowych i gminnych. Przez teren gminy przebiega droga krajowa nr 46 oraz droga krajowa nr 78. Drogi te krzyżują się w samych Szczekocinach, przez co zapewniona jest dogodna komunikacja miasta z innymi większymi ośrodkami urbanistycznymi (np. z Częstochową czy

Kielcami). Komunikację miejscowości zlokalizowanych na terenie gminy z miastem Szczekociny zapewnia przede wszystkim droga wojewódzka nr 795 przebiegająca przez cały obszar gminy z północy na południe.

Mapa 4. Drogi krajowe przebiegające przez teren gminy Szczekociny

Źródło: <https://www.google.com/maps/> (dostęp: 15.10.2022 r.)

Na terenie gminy Szczekociny znajduje się łącznie 46,47 ha dróg gminnych. Najczęściej posiadają one nawierzchnię asfaltową, tłuczniową oraz gruntową. Stan dróg w wielu miejscach jest niezadowolający, choć gmina sukcesywnie realizuje wiele zadań w zakresie modernizacji dróg gminnych i tym samym zwiększenia bezpieczeństwa mieszkańców. Środki z funduszy sołeckich w dużej mierze przeznaczane są na bieżące remonty dróg lokalnych w poszczególnych miejscowościach. Dodatkowo gmina pozyskuje środki zewnętrzne na remont i modernizację infrastruktury drogowej. W 2019 r. zmodernizowano łącznie 2,29 km dróg lokalnych, w 2020 r. – 1,48 km, a w 2021 r. wyremontowano 3,12 km dróg. Wszystkie inwestycje realizowane były ze środków własnych gminy.

W 2021 r. podpisano umowę z wykonawcą na realizację zadania w formule zaprojektuj i wybuduj. Zadanie przewidziane do realizacji w latach 2021-2022. W trakcie realizacji jest także inwestycja współfinansowana jest ze środków Unii Europejskiej na operacje typu „Budowa lub modernizacja dróg lokalnych” w ramach poddziałania „Wsparcie inwestycji

związanych z tworzeniem, ulepszeniem lub rozbudową wszystkich rodzajów małej infrastruktury, w tym inwestycji w energię odnawialną i w oszczędzanie energii” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020. W ramach tego dofinansowania rozbudowana zostanie droga gminna nr 647031 w Szczekocinach.

Na terenie gminy znajduje się 5 km ścieżek rowerowych. Gmina utrzymuje 14 linii autobusowych, które zapewniają komunikację na terenie gminy.

W dalszym ciągu widnieje potrzeba modernizacji dróg gminnych i powiatowych, które będą wpływały na rozwój sieci komunikacyjnej oraz zwiększenie bezpieczeństwa mieszkańców w ruchu drogowym. Ważnym aspektem oprócz modernizacji nawierzchni jest rozwój infrastruktury około drogowej, czyli przejść ulicznych, budowa chodników, montaż progów zwalniających czy modernizacja oświetlenia drogowego. W ramach rozwoju gminy na kolejne lata należy uwzględnić również wzrost bezpieczeństwa mieszkańców poprzez modernizację dróg lokalnych na terenie gminy, tak aby zapewnić rozwój społeczno-gospodarczy regionu oraz podnieść jakość życia mieszkańców w gminie.

VI.6 Infrastruktura wodno-kanalizacyjna

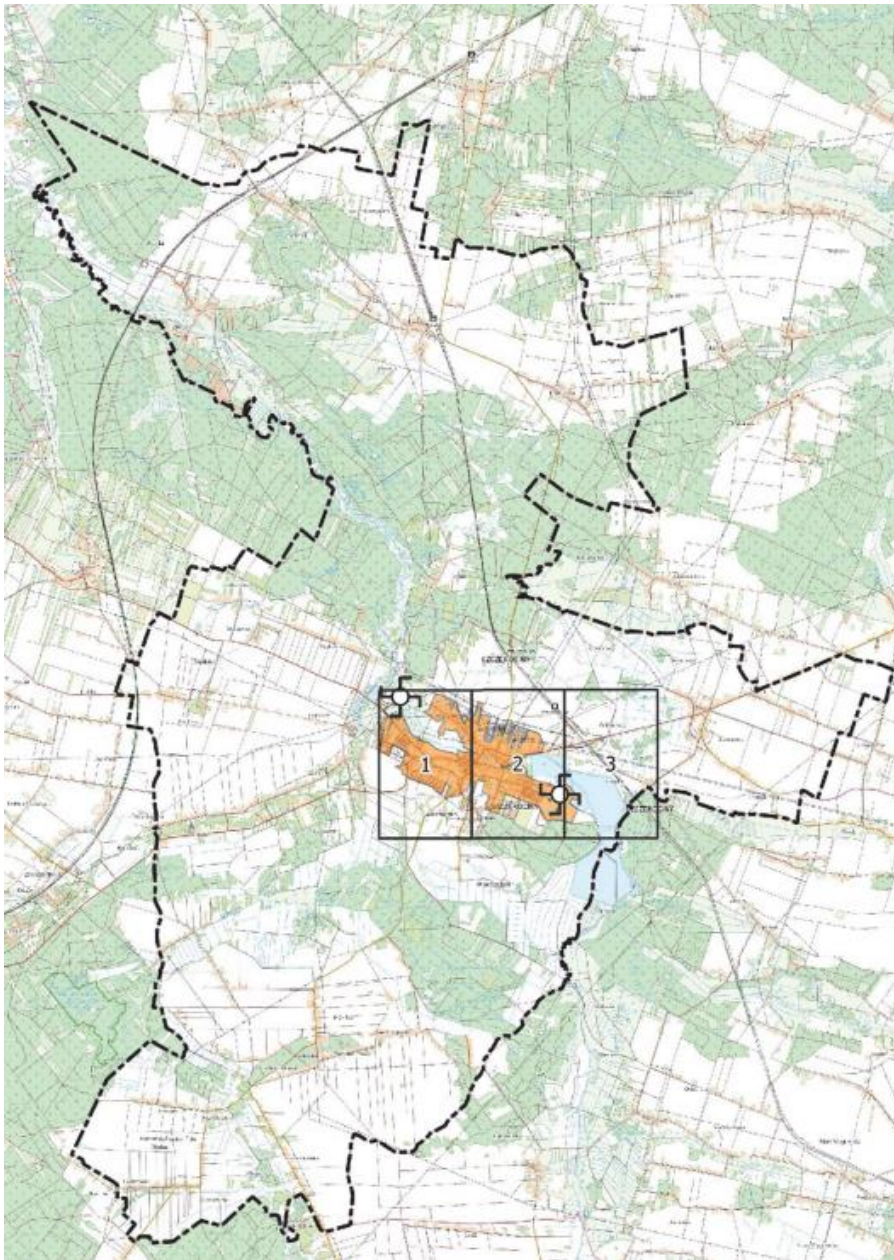
W 2020 r. podjęto Uchwałę nr 225/XXXI/2020 Rady Miasta i Gminy Szczekociny z dnia 29 grudnia 2020 r. w sprawie wyznaczenia obszaru i granic aglomeracji Szczekociny. Na podstawie tej uchwały wyznaczono aglomerację Szczekociny o równoważnej liczbie mieszkańców 6 959 RLM położoną w powiecie zawierciańskim, w województwie śląskim z dwiema oczyszczalniami ścieków zlokalizowanymi w miejscowości Szczekociny. Aglomeracja obejmuje miejscowość Szczekociny oraz Bonowice w gminie Szczekociny.

Na terenie aglomeracji Szczekociny długość istniejących sieci kanalizacyjnych wynosi 24,1 km, w tym 22,0 km sieci grawitacyjnej oraz 2,1 km sieci tłocznej. Ilość ścieków przemysłowych odprowadzanych siecią kanalizacyjną wynosi 3 607. Gmina Szczekociny nie planuje budowy sieci kanalizacyjnej w granicach aglomeracji.

Aglomeracja obsługiwana jest przez dwie oczyszczalnie ścieków:

- w Szczekocinach przy ul. Lelowskiej, dz. nr ewid. 48, obręb 0001, Szczekociny. Jest to oczyszczalnia biologiczna, zaprojektowana na wielkość 488 RLM i maksymalną przepustowość 192 m³ /d. Oczyszczalnia jest zarządzana przez Komunalny Zakład Budżetowy w Szczekocinach.
- w Szczekocinach przy ul. Parkowej 1, dz. nr ewid. 1054/1, 1054/2, 1054/3, obręb 0001, Szczekociny. Jest to oczyszczalnia biologiczna, zaprojektowana na wielkość 14 999 RLM i maksymalną przepustowość 1200 m³ /d. Oczyszczalnia jest zarządzana przez Spółdzielczą Agrofirmę Szczekociny oraz gminę Szczekociny.

Mapa 5. Aglomeracja Szczekociny

Źródło: dane z Urzędu Miasta i Gminy Szczekociny

Na terenie aglomeracji Szczekociny występują następujące podmioty odprowadzające ścieki o charakterze przemysłowym:

- Przetwórnia Owocowo - Warzywna Spółdzielczej Agrofirmy Szczekociny,
- Agjat sp.j. PPHU. Produkcja maszyn rolniczych, piekarniczych i cukierniczych.
- CARSTAR (stacja kontroli pojazdów),
- Borkomet Sp. z o.o. Sp. k. Toczenie CNC, frezowanie CNC,
- Okręgowa Stacja Kontroli Pojazdów DIAGNOCAR,
- Stacja Paliw ORLEN,
- Piekarnia Szczekociny,
- P.P.U.H. "LECHANA",

- KROMET (produkcja materiałów metalowych).

Obecnie Gmina Szczekociny nie planuje podłączenia kolejnych zakładów do systemu kanalizacji zbiorczej. Urząd Miasta i Gminy Szczekociny prowadzi ewidencję zbiorników bezodpływowych wraz z kontrolą prawidłowej częstotliwości wywozu ścieków. Zgodnie z ewidencją w granicach aglomeracji znajdują się 23 zbiorniki bezodpływowe, z których korzysta 56 osób. Ilość nieczystości odprowadzanych tych systemów wynosi 47,4 m³/d.

Gmina Szczekociny jest w 67% zwodociągowana. Z sieci korzysta 63,5% mieszkańców gminy. Większość sołectw położonych na obszarze gminy zaopatruje się w wodę z istniejących systemów wodociągowych (sieci wodociągowej brakuje w trzech sołectwach: Goleniowy, Chałupki, Szyszki – Łąkietka). Długość sieci wodociągowej wyniosła 92,5 km i prowadzi do niej 1 889 przyłączy.

Woda do celów komunalnych na terenie gminy Szczekociny pobierana jest z 4 ujęć wód podziemnych. Ujęcia wody na terenie gminy:

- Ujęcie wody w Wólce Starzyńskiej – wydajność studni S1 i S2 = 56 m³/h przy depresji 13,0 m pracujące na zmianę. Ujęcie wody wymaga i posiada strefę ochronny bezpośredniej w granicach ogrodzenia. Ujęcie wody w Wólce Starzyńskiej zaopatruje w wodę miejscowości: Wólka Starzyńska, Starzyny, Przyłek, Brzostek, Bógdał, Szczekociny.

- Ujęcie w Siedliskach – wydajność studni 25 m³/h z możliwością dostarczania wody w Szczekocinach. Ujęcie nie posiada ustanowionych stref ochronnych. Teren, na którym jest zlokalizowana studnia otoczony jest zamykanym ogrodzeniem z siatki metalowej. Ujęcie wody w Siedliskach zaopatruje w wodę miejscowości: Siedliska, Gustawów - Małachów, Bonowice, Grabiec, Tęgobórz, Nakło (Gmina Lelów).

- Ujęcie w Ołudzy – wydajność studni 25 m³/h, nie posiada ustanowionych stref ochronnych. Znajduje się wewnątrz wygradzonego terenu o wymiarach 30 m x 40 m który spełnia wymogi dla strefy ochrony bezpośredniej. Ujęcie wody w Ołudzy zaopatruje w wodę miejscowości Ołudzę i Trzcinię (Gmina Kroczyce).

- Ujęcie wody w Rokitnie – wydajność studni S1=56,7 m³ /h przy S=0,80 m i S2=77 m³ /h przy S=1,87m. Ujęcie posiada ustanowioną strefę ochrony bezpośredniej w decyzji Wojewody Częstochowskiego nr OS.1.6210./1999/21/95 z dnia 02.06.1995 r. w formie wygradzonego obszaru o wym. 30,0 x 42,5 m. Ujęcie wody w Rokitnie zaopatruje w wodę miejscowość Rokitno¹.

Gmina Szczekociny systematycznie realizuje zadania wynikające z potrzeby modernizowania i rozbudowywania infrastruktury komunalnej. W 2021 r. w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014 -2020 (Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego) dla osi priorytetowej: V. Ochrona środowiska i efektywne wykorzystywanie zasobów dla działania: 5.1. Gospodarka wodno-ściekowa dla poddziałania: 5.1.1. Gospodarka wodno-ściekowa ZIT zrealizowano na terenie gminy projekt: Budowa sieci

¹ Program Ochrony Środowiska dla Gminy Szczekociny na lata 2019-2022, s. 60.

wodociągowej wraz z obiektami i infrastrukturą towarzyszącą sieci w Szczekocinach, rejon ulic: Głowackiego, Wodzickiego, Grochowskiego, Kilińskiego, Mostowej, Żeromskiego, Krakowskiej, Strażackiej, Saneckiego, Nadrzecznej, Kościelnej, Pl. T. Kościuszki, Wesolej, Polnej, Śląskiej, Przemysłowej, Cmentarnej i Konopnickiej. W ramach tego zadania została wybudowana sieć wodociągowa wraz z uzbrojeniem i urządzeniami oraz przyłączami do granicy posesji na terenie miasta Szczekociny. Łącznie zostało wybudowanych 9,94873 km sieci wodociągowej wraz z przyłączami do granicy nieruchomości. Uzbrojenie sieci wodociągowej stanowią: studnie wodomierzowe DN1200 mm i 1500mm – 4 szt., hydranty – 45 szt., zasuw – 425 szt. W ramach zadania został także wdrożony inteligentny system zarządzania siecią wodociągową.

Rozwój sieci wodociągowej i kanalizacyjnej na terenie gminy Szczekociny należy do zadań priorytetowych wskazanych również w poprzedniej *Strategii Rozwoju Gminy Szczekociny na lata 2016-2022*. Realizacja zadań związanych z budową, rozbudową czy modernizacją sieci wodno-kanalizacyjnej wynika z potrzeby mieszkańców, powstawania nowych budynków mieszkalnych oraz z potrzeb ochrony środowiska przyrodniczego. W dalszym rozwoju gminy Szczekociny planuje się kolejne inwestycje związane z rozbudową i modernizacją istniejącej sieci wodno-kanalizacyjnej.

VI.7 Turystyka

Gmina Szczekociny charakteryzuje się dość wysokimi walorami środowiska naturalnego i kulturowego oraz słabo wykorzystywanym potencjałem turystycznym. Na wysokie walory środowiskowe składają się, m.in. wysoka lesistość, obecność obszarów chronionych oraz znaczna liczba obiektów mających szczególną wartość historyczną i kulturową. Niewielki potencjał turystyczny spowodowany jest przede wszystkim brakiem obiektów zbiorowego zakwaterowania, brak zbiorników wód stojących przystosowanych do pełnienia funkcji rekreacyjnej oraz niewielka liczba gospodarstw agroturystycznych mogących generować ruch turystyczny.

Przyroda stanowi jedno z największych bogactw gminy Szczekociny. Walory środowiska przyrodniczego to przede wszystkim lasy i woda. Około 3 116 ha powierzchni gminy zajmują lasy w większości sosnowe z bogatym runem leśnym. Ich największe obszary leżą w okolicach wsi: Brzostek, Szyszki, Bógdań i Rokitno. W granicach administracyjnych miasta występuje las o powierzchni ok. 132 ha, który jest lasem ochronnym. W lesie występują liczne pomniki przyrody: daglezwia zielona, modrzew zielony i dąb szypułkowy. Przez teren gminy przepływa rzeka Pilica wraz z dopływami Żebrówką i Krztynią. Meandrująca rzeka, której towarzyszą liczne starorzecza, tworzy malowniczą dolinę. Wzdłuż koryta rzeki ciągną się gęste zarośla wierzbowe oraz lasy nadrzeczne, o silnie zróżnicowanych drzewostanach, którym towarzyszą podmokłe łąki, charakteryzujące się dużą różnorodnością biologiczną: bogactwem fauny i flory, zwłaszcza gatunków związanych z siedliskami wilgotnymi.

Zdjęcie 2. Rzeka Pilica na terenie gminy Szczekociny

Źródło: <https://szczekociny.pl/walory-przyrodniczo-turystyczne.html> (dostęp: 16.10.2022 r.)

Do atrakcji turystycznych na terenie gminy można zaliczyć:

- spływ kajakowy na rzece Pilicy (Szczekociny–Przytęk) o dł. 15 km. Spływ trwa ok. 4 godz. i dostarcza niezapomnianych wrażeń,
- pieszo–rowerowa ścieżka edukacyjno–przyrodnicza w Lesie „Gąszcze”, uruchomiona w 2005 r., o dł. 4,5 km (11 przystanków). Czas przejścia ok. 2 godz. Turyści rowerowi mogą ją przebyć w czasie znacznie krótszym. Wędrówkę rozpoczynamy od zapoznania się z tablicą z planem i opisem ścieżki. Leśna Ścieżka Edukacyjna przybliży szerokiemu gronu osób ją odwiedzających problematykę leśną i ekologiczną oraz przynosi zadowolenie amatorom turystyki rowerowej.
- pieszo – rowerowy Szlak Kosynierów okolic Szczekocin (Szczekociny–Wywła–Moskorzew) o dł. 18 km, oznaczony znakami żółtymi. Czas przejścia szlaku to ok. 5 godz. Charakterystyczne punkty trasy wyznaczają historyczne kopce z czasów Powstania Kościuszkowskiego pod Szczekocinami – mogiły uczestników bitwy, krzyże i metalowe kosy².

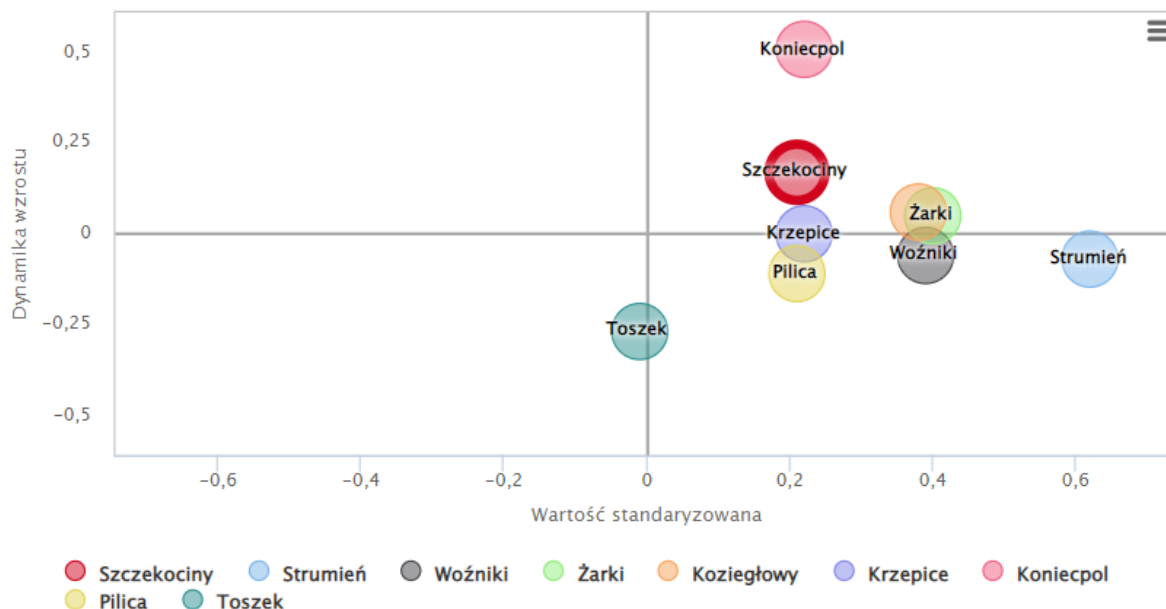
VI.8 Podsumowanie uwarunkowań gospodarczych

Przy ustalaniu wartości wskaźnika rozwoju gospodarczego bierze się pod uwagę potencjał i konkurencyjność lokalnej gospodarki, rynek pracy i kwalifikacje siły roboczej, sytuację materialną mieszkańców oraz stan finansów lokalnych (zdolność finansowania rozwoju). Dynamika wzrostu wskaźnika rozwoju gospodarczego dla gminy Szczekociny przyjmuje dodatnią wartość, co świadczy o szybszym i postępującym rozwoju gospodarczym gminy na tle grupy porównawczej. Poniższy wykres wskazuje, iż w ostatnich 5 latach gmina

² <https://szczekociny.pl/walory-przyrodniczo-turystyczne.html>

Szczekociny pod względem gospodarczym rozwinęła się szybciej niż gmina Pilca czy Toszek, jednak należy do gmin słabiej rozwiniętych niż gmina Żarki, Strumień czy Koziegłowy.

Mapa 6. Wymiar gospodarczy - dynamika wzrostu gminy Szczekociny na tle wybranych gmin miejsko-wiejskich z województwa śląskiego

Źródło: Strona internetowa systemanaliz.pl, <https://www.systemanaliz.pl/monitor-rozwoju-lokalnego?q=9huWqMqfM&jst=Szczekociny> (dostęp: 13.10.2022 r.)

VII. Wnioski z przeprowadzonej diagnozy stanu środowiskowego

VII.1 Jakość powietrza

W województwie śląskim pomiary jakości powietrza dokonywane są w podziale na pięć strefy: Aglomerację górnośląską, Aglomerację rybnicko-jastrzębską, miasto Bielsko-Biała, miasto Częstochowa, strefę śląską. Gmina Szczekociny należy do strefy śląskiej.

Zgodnie z *Roczną oceną jakości powietrza w województwie śląskim – raport wojewódzki za rok 2021* (GIOŚ RWMŚ w Katowicach, 2022 r.) na terenie gminy Szczekociny wyznaczono obszar przekroczeń docelowego stężenia rocznego O₃ w powietrzu ze względu na kryterium ochrony roślin oraz BaP (PM₁₀) ze względu na ochronę zdrowia.

Wyniki klasyfikacji stref w województwie śląskim ze względu na ochronę zdrowia ludzi przedstawiono w tabeli poniżej. Do klasy C zostały zakwalifikowane następujące strefy:

- dla dwutlenku azotu (NO₂) - aglomeracja górnośląska,
- dla pyłu zawieszonego PM₁₀ – aglomeracje: górnośląska i rybnicko-jastrzębska, miasta: Bielsko-Biała, Częstochowa i strefa śląska (całe województwo),
- dla benzo(a)pirenu w pyłe zawieszonym PM₁₀ - aglomeracje: górnośląska i rybnicko-jastrzębska, miasta: Bielsko-Biała, Częstochowa i strefa śląska (całe województwo),
- dla pyłu zawieszonego PM_{2,5} – aglomeracje: górnośląska i rybnicko-jastrzębska, miasta: Bielsko-Biała, Częstochowa i strefa śląska (całe województwo).

Tabela 17. Klasy stref dla poszczególnych zanieczyszczeń, uzyskane w ocenie rocznej dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony zdrowia ludzi - klasyfikacja podstawowa (klasy: A, C oraz A1, C1 dla pyłu zawieszonego PM2,5)

Nazwa strefy	SO ₂	NO ₂	C ₆ H ₆	CO	O ₃	PM10	Pb	As	Cd	Ni	B(a)P	PM2,5
Aglomeracja Górnosląska	A	C	A	A	A ¹	C	A	A	A	A	C	C1 ²
Aglomeracja Rybnicko-Jastrzębska	A	A	A	A	A ¹	C	A	A	A	A	C	C1 ²
miasto Bielsko- Biała	A	A	A	A	A ¹	C	A	A	A	A	C	C1 ²
miasto Częstochowa	A	A	A	A	A ¹	C	A	A	A	A	C	C1 ²
strefa śląska	A	A	A	A	A ¹	C	A	A	A	A	C	C1 ²

1) Dla ozonu – poziom celu długoterminowego, strefy uzyskały klasę D2.

2) Dla pyłu zawieszonego PM2,5 – poziom dopuszczalny I faza, strefa śląska, miasto Bielsko-Biała i aglomeracja górnośląska uzyskała klasę C, pozostałe strefy klasę A.

Źródło: Roczna ocena powietrza w województwie śląskim. Raport wojewódzki za rok 2021, s. 114.

W ocenie rocznej dokonanej pod kątem ochrony roślin w strefie śląskiej stwierdzono brak przekroczeń wartości dopuszczalnych dla tlenków azotu i dwutlenku siarki oraz poziomu docelowego dla ozonu (klasa A).

Tabela 18. Klasy stref dla poszczególnych zanieczyszczeń, uzyskane w ocenie rocznej dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony roślin - klasyfikacja podstawowa (klasy: A, C)

Nazwa strefy	Kod strefy	SO ₂	NO _x	O ₃
strefa śląska	PL2405	A	A	A

Źródło: Roczna ocena powietrza w województwie śląskim. Raport wojewódzki za rok 2021, s. 126.

Punktowe źródła mają istotny wpływ na wielkość i zasięg stężeń zanieczyszczeń w powietrzu atmosferycznym. Emisja punktowa na terenie gminy Szczekociny pochodzi głównie z dużych zakładów przemysłowych emitujących pyły, dwutlenek siarki, tlenek azotu, tlenek węgla oraz metale ciężkie. Udział emisji punktowej na terenie gminy jest niewielki. Z kolei największa emisja liniowa występuje w obrębie ruchliwych dróg krajowych nr 46 i 78. Jest to główna przyczyna zanieczyszczenia powietrza w wyniku emisji liniowej.

Źródłem emisji powierzchniowej są paleniska domowe. Na terenie gminy Szczekociny bardzo duża część mieszkańców ogrzewa swoje domy węglem, co przyczynia się do wysokiej emisji dwutlenku siarki, tlenku azotu, pyłów, sadzy oraz tlenku węgla i węglowodorów aromatycznych. Coraz wyższe ceny paliw opałowych przyczyniają się z kolei do poszukiwania

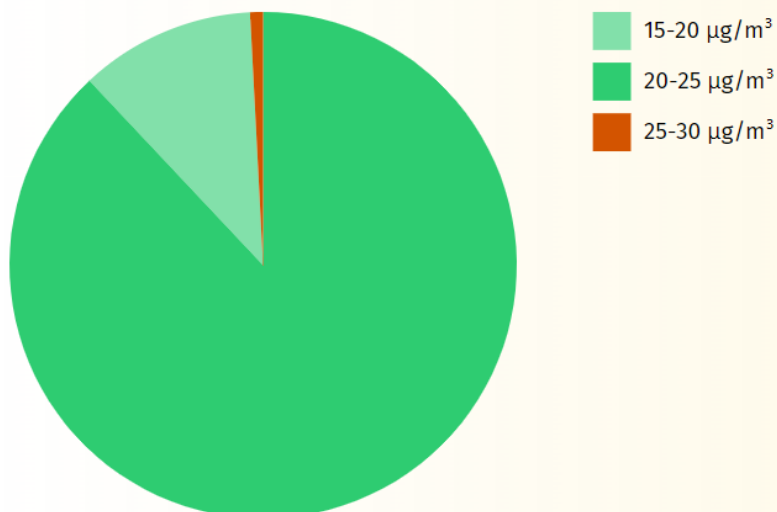
różnego rodzaju oszczędności. Z tego powodu część mieszkańców spala w swoich piecach różnego rodzaju odpady, emitujące duże ilości toksycznych zanieczyszczeń do atmosfery. Praktyki te są w dalszym ciągu powszechne na obszarach wiejskich. W konsekwencji, na terenie gminy Szczekociny, podobnie jak w całej Polsce, zaobserwować można zjawisko tzw. „niskiej emisji”, czyli emisji pochodzącej ze źródeł o wysokości nieprzekraczającej kilkunastu metrów wysokości. Zjawisko to jest obserwowalne na terenach zwartej zabudowy, charakteryzującej się brakiem możliwości przewietrzania. Elementem składowym „niskiej emisji” są zanieczyszczenia emitowane podczas ogrzewania budynków mieszkalnych. Do źródeł niskiej emisji należy zaliczyć przede wszystkim indywidualne posesje, w których występuje opalanie węglowe, a także mniejsze zakłady produkcyjne, punkty usługowe i handlowe. Ze względu na dużą ilość tego typu źródeł emisji nie jest możliwe monitorowanie każdego z nich, a tym samym określenie dokładnej ilości dostających się z nich do atmosfery zanieczyszczeń. Zgodnie danymi zawartymi w *Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Szczekociny na lata 2019-2022* prawie 80% mieszkańców gminy Szczekociny wykorzystuje w swoich kotłowniach węgiel³.

Jakość powietrza w gminie Szczekociny nie należy do najlepszych, co potwierdzają dane z rocznej oceny jakości powietrza w województwie śląskim, jak również bieżące monitorowanie jakości powietrza, które jest dostępne przez różne aplikacje i strony internetowe (np. <https://powietrze.gios.gov.pl/>).

Wykres 15. Średnioroczne zanieczyszczenie pyłem PM 2.5 w gminie Szczekociny

Średnioroczne zanieczyszczenie pyłem PM 2.5 w gminie Szczekociny

- 15-20 $\mu\text{g}/\text{m}^3$: 15,0 km²
- 20-25 $\mu\text{g}/\text{m}^3$: 118,0 km²
- 25-30 $\mu\text{g}/\text{m}^3$: 1,1 km²

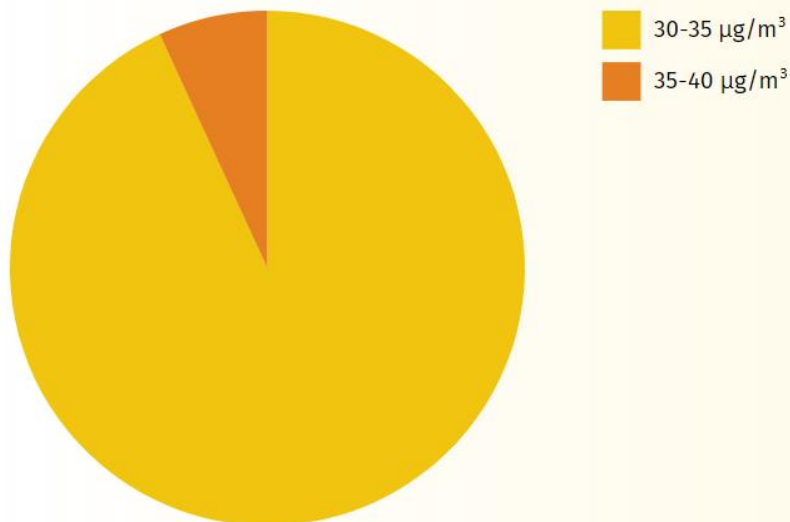
Źródło: <https://ongeo.pl/geoportal/szczekociny/zanieczyszczenie-powietrza> (dostęp: 16.10.2022 r.)

³ Program Ochrony Środowiska dla Gminy Szczekociny na lata 2019-2022, s. 33-34.

Wykres 16. Średnioroczne zanieczyszczenie pyłem PM 10 w gminie Szczekociny

Średnioroczne zanieczyszczenie pyłem PM 10 dla gminy Szczekociny

- 30-35 $\mu\text{g}/\text{m}^3$: 125.0 km^2
- 35-40 $\mu\text{g}/\text{m}^3$: 9.2 km^2

Źródło: <https://ongeo.pl/geoportal/szczekociny/zanieczyszczenie-powietrza> (dostęp: 16.10.2022 r.)

VII.2 Stan wód powierzchniowych i podziemnych

WODY POWIERZCHNIOWE

Wody powierzchniowe na terenie gminy Szczekociny reprezentowane są przez Pilicę i jej dopływy tj.: Krztynie i Żebrówkę. Gmina Szczekociny w całości położona jest w zlewni rzeki Pilicy.

Na terenie gminy Szczekociny zlokalizowanych jest 7 jednolitych części wód powierzchniowych, które wraz oceną zostały przedstawione w poniższej tabeli. Stan jednolitych części wód przepływających przez teren gminy Szczekociny oceniono jako zły.

Tabela 19. Ocena JCWP płynących na terenie gminy Szczekociny w roku 2017 r.

Nazwa i kod JCWP	Klasa elementów biologicznych	Klasa elementów hydromorfologicznych	Klasa elementów fizykochemicznych	Stan/Potencjał ekologiczny	Stan chemiczny	Stan	Ryzyko nieosiągnięcia celów środowiskowych
Dopływ w Szczekocinach RW2000232541392	-	-	II	PONIŻEJ DOBREGO	DOBRY	ZŁY	Zagrożona
Krztynia od Białki do ujścia RW200024254149	II	I	II	DOBRY	PONIŻEJ DOBREGO	ZŁY	Zagrożona
Nida do Strugi Dąbie RW20006216116	-	-	II	PONIŻEJ DOBREGO	DOBRY	ZŁY	Zagrożona
Struga z Michałowa RW200062541712	-	-	PPD	PONIŻEJ DOBREGO	PONIŻEJ DOBREGO	ZŁY	Zagrożona
Dopływ spod Wywły RW20007254138	-	-	PPD	PONIŻEJ DOBREGO	DOBRY	ZŁY	Zagrożona
Pilica od Dopływu z Węgrzynowa do Dopływu spod Nakła RW20009254157	III	I	II	UMIARKOWANY	DOBRY	ZŁY	Zagrożona
Pilica od Dopływu z Węgrzynowa do Dopływu spod Nakła RW20009254157	-	-	I	PONIŻEJ DOBREGO	DOBRY	ZŁY	Zagrożona

Źródło: Program Ochrony Środowiska dla Gminy Szczekociny na lata 2019-2022, s. 50-51.

Na terenie gminy Szczekociny nie stwierdza się ryzyka występowania zagrożenia powodzią z uwagi na nieliczne rzeki czy kanały. Możliwe są lokalne podtopienia występujące wzdłuż rzek i kanałów.

Mapa 7. Ocena zagrożenia powodziowego na terenie gminy Szczekociny.

Legenda**Obszar zagrożenia powodziowego**

- Prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi Q 0,2% - raz na 500 lat

Drogi

- krajowe
- wojewódzkie

Pokrycie terenu

- wody powierzchniowe
- tereny zantropogenizowane
- tereny rolne
- lasy

Źródło: Program Ochrony Środowiska dla Gminy Szczekociny na lata 2019-2022, s. 50-51.

WODY PODZIEMNE

Gmina Szczekociny leży w całości w obszarze występowania Głównego Zbiornika Wód Podziemnych (GZWP) nr 408, zwanego „Niecką Miechowską”, wymagającego do niedawna w południowej części gminy objęcia najwyższą ochroną (strefa ONO) a w pozostałej części gminy objęcia wysoką ochroną (strefa OWO). Jedynie tereny północno-wschodnie gminy leżą poza obszarem wymagającym ochrony wód podziemnych (rejon Drużykowej i Starzyn). GZWP nr 408 jest to zbiornik kredowy położony w północnej części niecki o całkowitej powierzchni 4 080 km².

Gmina Szczekociny występuje w obrębie Jednolitych Części Wód Podziemnych nr 84, 100, 113 (na podstawie podziału obszaru Polski na 172 części wód podziemnych). W ostatnich latach na terenie gminy Szczekociny nie prowadzono pomiarów wód podziemnych. W poniższej tabeli przedstawiono wyniki pomiarów w punktach pomiarowych zlokalizowanych najbliżej gminy.

Tabela 20. Ocena jednolitych części wód podziemnych w punkcie znajdującym się najbliżej gminy Szczekociny

Nr JCWPd	Stan chemiczny	Status JCWPd	Cel środowiskowy	Ryzyko nieosiągnięcia celów środowiskowych
84	Dobry	Dobry	dobry stan chemiczny dobry stan ilościowy	Niezagrożona
100	Dobry	Dobry	dobry stan chemiczny dobry stan ilościowy	Niezagrożona
113	Dobry	Dobry	dobry stan chemiczny dobry stan ilościowy	Niezagrożona

Źródło: Program Ochrony Środowiska dla Gminy Szczekociny na lata 2019-2022, s. 59.

Do głównych zagrożeń związanych z wodami na terenie gminy Szczekociny możemy zaliczyć: zanieczyszczenie wód powierzchniowych i podziemnych przez zanieczyszczenia pochodzenia komunikacyjnego, ze stacji paliw, obszarów magazynowo – usługowych i innych, a także zanieczyszczenie atmosferyczne (związane z emisją zanieczyszczeń do atmosfery i ich opadem).

W stosunku do wód powierzchniowych, oprócz zagrożeń dotyczących ich zanieczyszczeń dość często powstałych w tych samych okolicznościach, co wód podziemnych, niepokojącym zjawiskiem jest lub będzie wkrótce systematyczne obniżanie płytkiego, a z czasem głębszych poziomów wodonośnych. Będzie to związane z rozwojem zagospodarowania miasta, a co za tym idzie stosowania odwodnień, w związku z płytkim występowaniem wód podziemnych. Problem obniżania się zwierciadła wód podziemnych jest już obserwowany na terenie torfowiska Królewskie Bagno, które w wyniku przeprowadzonej melioracji uległo przesuszeniu. Dużym zagrożeniem zasobów wodnych są też zabiegi irygacyjne stosowane przez właścicieli ogrodów. Jest to o tyle niebezpieczne, że ogrody są tym intensywniej podlewane, im głębsza jest niżówka hydrologiczna. Zagrożenia środowiskowe (wodne) mogą być wynikiem nasilonego procesu inwestycyjnego bez planowego rozwiązania gospodarki wodno-ściekowej (kanalizacja deszczowa), w wyniku czego dochodzi do podtopień posesji⁴.

VII.3 Azbest

Zgodnie z internetową „Bazą Azbestową” dostępną pod adresem <https://bazaazbestowa.gov.pl/pl> na terenie gminy Szczekociny zewidencjonowano łącznie 3 718 858 kg wyrobów zawierających azbest. Do tej pory udało się unieszkodliwić 558 157 kg niebezpiecznych materiałów. Do zutylizowania pozostało jeszcze 3 160 701 kg azbestu.

⁴ Program Ochrony Środowiska dla Gminy Szczekociny na lata 2019-2022, s. 59-60.

Tabela 21. Zewidencjonowany i zutilizowany azbest na terenie gminy Szczekociny

Ilość azbestu zewidencjonowana [kg]			Ilość azbestu unieszkodliwiona [kg]			Ilość azbestu pozostałego do unieszkodliwienia [kg]		
razem	osoby fizyczne	osoby prawne	razem	osoby fizyczne	osoby prawne	razem	osoby fizyczne	osoby prawne
3 718 858	3 694 867	23 991	558 157	558 157	0	3 160 701	3 136 710	23 991

Źródło: <https://bazaazbestowa.gov.pl/pl/usuwanie-azbestu/zestawienie-statystyczne> (dostęp: 16.10.2022 r.).

Gmina Szczekociny realizuje działania w zakresie unieszkodliwiania azbestu i materiałów zawierających azbest. Wyroby zawierające azbest zostały usunięte w analizowanych latach 2017-2021 w łącznej wielkości 703,75 Mg. Z danych wynika, że do usunięcia pozostało jeszcze 3 291,36 MG wyrobów azbestowych. W poniższym zestawieniu ujęto dane dotyczące usuwania azbestu z terenu gminy w poszczególnych sołectwach.

Tabela 22. Azbest usunięty i unieszkodliwiony na terenie gminy Szczekociny

Sołectwo	2017 r.	2018 r.	2019 r.	2020 r.	2021 r.	Pozostało do unieszkodliwienia stan na dzień 20.06.2022 r.
Bonowice	55,17	270,72	16,75	0	4,40	199,53
Bógdał			12,40	0	3,74	80,07
Brzostek			0	0	11,19	182,58
Chałupki			4,00	0	4,18	28,80
Drużykowa			8,18	0	8,59	201,56
Goleniowy			10,70	0	34,76	581,16
Grabiec			20,00	0	13,86	173,63
Gustawów - Małachów			2,40	0	3,30	84,00
Ołudza			11,50	0	17,27	144,38
Przyłęk			3,40	0	2,53	159,90
Rokitno			16,01	0	48,63	358,50
Rędziny			0	0	0	43,80
Siedliska			12,80	0	11,72	230,97
Starzyny			11,20	0	22,33	151,56
Szyszki - Łąkietka			0	0	0	7,50
Tęgobórz			18,10	0	8,71	234,09
Wólka Ołudзка			2,80	0	3,63	118,70
Wólka Starzyńska			0	0	1,98	126,10
Szczekociny			11,05	0	15,75	184,53 M
Razem	55,17	270,72	161,29	0	216,57	3 291,36

Źródło: dane z Urzędu Miasta i Gminy Szczekociny

VII.4 Gospodarka odpadami komunalnymi

Zbiórka odpadów na terenie gminy Szczekociny Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 29 grudnia 2016 r. w sprawie szczegółowego sposobu selektywnego zbierania wybranych frakcji odpadów właściciele nieruchomości obowiązani są do prowadzenia selektywnego zbierania, a odbierający odpady do odbierania następujących rodzajów odpadów: papier, szkło, metale, tworzywa sztuczne, odpady ulegające biodegradacji, ze szczególnym uwzględnieniem bioodpadów.

W 2021 r. na terenie gminy Szczekociny odnotowano łącznie 2 212 deklaracji dotyczących odbierania odpadów komunalnych z posesji, w tym 6 deklaracji na odpady niesegregowane, 448 na odpady segregowane oraz 1 764 na odpady segregowane, ale bez kompostownika. Wywozem odpadów komunalnych na terenie gminy zajmuje się 18 firm, do których należą:

1. Zakład Gospodarki Komunalnej Sp. z o. o., Zawiercie,
2. Professional s.c. W. Strach i E. Strach Wywóz Nieczystości Stałych i Płynnych, Częstochowa,
3. Strach i Synowie Sp. z o o., Częstochowa,
4. P.P.H.U. „TAMAX” T. Cieślak, Sędziszów,
5. Zakład Oczyszczania Miasta Z. Strach, Konopiska,
6. „Ekom” Maciejczyk Sp. J., Kielce,
7. Przedsiębiorstwo Usług Komunalnych „TAMAX” S. Cieślak, Sędziszów,
8. Remondis Sp. Z.o.o. oddział w Częstochowie,
9. PZOM Sp. z o.o. Sp. komandytowa, Konopiska,
10. Eko- System BIS Sp. z o. o. Sp. Komandytowa, Konopiska,
11. A.S.A. EKO Polska Sp. z o. o. w Zabrze, Zabrze,
12. Wywóz Nieczystości oraz Przewóz Ładunków W. Strach, Częstochowa,
13. Małopolskie przedsiębiorstwo Gospodarki Odpadami Sp. z o. o., Kraków,
14. Remondis Serwis Sp. z o. o., Częstochowa,
15. Remondis Serwis Sp. z o. o. Częstochowa,
16. Przedsiębiorstwo Wielobranżowe M. Olejarczyk, Wola Jachowa,
17. Komunalny Zakład Budżetowy Szczekociny,
18. P.H.U. „REKO” J. Ciupiński, Myszków.

Odpady komunalne odbiera od mieszkańców wyłoniona w drodze przetargu nieograniczonego firma PUK TAMAX S. Cieślak z Sędziszowa. Do czerwca 2017 r. odpady odbierała firma STRACH z Częstochowy. Odpady z nieruchomości niezamieszkałych (działalności gospodarczych) przeważnie odbierają następujące firmy:

1. Zakład Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o., Zawiercie,
2. Przedsiębiorstwo Wielobranżowe M. Olejarczyk, Wola Jachowa,
3. Remondis Sp. z o. o. oddział w Ogrodzieńcu,
4. Przedsiębiorstwo Usług Komunalnych „TAMAX” S. Cieślak, Sędziszów,
5. Strach i Synowie Sp. z o. o., Częstochowa.

W analizowanych latach na terenie gminy wzrasta ilość odpadów komunalnych niesegregowanych. Niepokojącym faktem jest spadek ilości odbieranych odpadów segregowanych, które w ostatnich dwóch latach wskazują na coraz niższe wartości. W 2021 r. odnotowano 26,24 kg odpadów na jednego mieszkańca, co wskazuje na spadek ilości produkowanych przez jedną osobę w gminie.

Tabela 23. Ilość odpadów komunalnych na terenie gminy Szczekociny w latach 2017-2021

Rok	Odpady niesegregowane	Odpady segregowane	Suma w mg	Kg/na osobę
2017	403,47	1 559,76	1 963,23	25,16/msc.
2018	889,53	1 136,24	2 025,77	27,25/msc.
2019	1 014,38	1 462,84	2 477,22	33,67/msc.
2020	1 574,54	778,20	2 352,74	31,78/msc.
2021	1 305,17	627,28	1 932,45	26,24/msc.

Źródło: dane z Urzędu Miasta i Gminy Szczekociny

Jednakże warto podkreślić, iż gmina Szczekociny charakteryzuje się najwyższym wskaźnikiem dynamiki zmian ilości odpadów zebranych selektywnie w relacji do ogółu odpadów na tle gmin ościennych w powiecie zawierciańskim. W analizowanych latach 2017-2021 wskaźnik ten wzrósł o 14,2%, co w porównaniu do innych gmin jest największą wartością dynamiki zmian.

Tabela 24. Odpady zebrane selektywnie w relacji do ogółu odpadów w wybranych gminach w powiecie zawierciańskim [%]

Gmina	2017	2018	2019	2020	2021	Dynamika zmian
Irządze	21,6	28,1	26,7	33,5	28,6	+7
Kroczyce	22,7	24,8	26,5	34,4	33,0	+10,3
Pilica	20,3	20,8	22,7	30,2	21,3	+1
Szczekocin	18,5	40,5	38,8	34,5	32,7	+14,2
Żarnowiec	24,0	27,9	25,6	36,0	31,2	+7,2

Źródło: opracowanie własne, GUS BDL

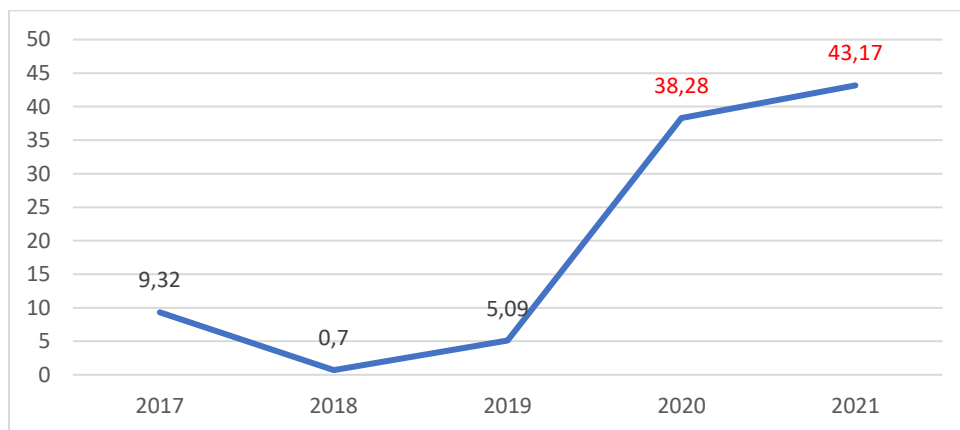
Na terenie gminy prowadzonych jest Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych (PSZOK). W punkcie przyjmowane są następujące frakcje odpadów:

- gabaryty (meble, kanapy),
- elektrośmieci (urządzenia elektroniczne i elektryczne),
- zużyte opony,
- odpady poremontowe pochodzące z demontażu (armatura hydrauliczna, gruz),
- baterie,
- opakowania po farbach, gładziach, klejach,

- ponadwymiarowe opakowania plastikowe (donice, wiadra, misy),
- zabawki,
- tekstylia, dywany, lenteksy,
- leki i środki z iniekcji.

Z danych wynika, iż wzrasta ilość odpadów składowanych w PSZKOK z terenu gminy, co świadczy o zaangażowaniu mieszkańców w racjonalnym gospodarowaniu odpadami. W roku 2021 zebrano rekordową ilość odpadów wynoszącą 43,170 Mg.

Wykres 17. Ilość odpadów zebranych od mieszkańców w PSZOK w latach 2017-2021

Źródło: dane z Urzędu Miasta i Gminy Szczekociny

Analizując sytuację gospodarki odpadami komunalnymi warto podkreślić, iż gmina Szczekociny charakteryzuje się wysokim wskaźnikiem osiągnięcia wymaganego poziomu recyklingu odpadów ulegających ponownemu przetworzeniu. W poniższym zestawieniu ujęto wymagane poziomy recyklingu oraz osiągnięte poziomy w poszczególnych latach 2017-2021.

Tabela 25. Osiągnięte poziomy recyklingi w latach 2017-2021

Rok	Ilość odpadów poddanych recyklingowi w mg	Osiągnięty poziom recyklingu w %	Wymagany poziom recyklingu w %
2017	256,8680	27	20
2018	377,4530	40	30
2019	410,7320	52	40
2020	570,9901	72	50
2021	435,9862	20	20

Źródło: dane z Urzędu Miasta i Gminy Szczekociny

VI. 5 Odnawialne źródła energii

Wraz z wciąż rosnącym zapotrzebowaniem na energię a przy jednoczesnym wyczerpywaniu się zasobów konwencjonalnych wzrasta zainteresowanie alternatywnymi sposobami pozyskiwania energii ze źródeł odnawialnych. Energia odnawialna jest to energia pochodząca z naturalnych, powtarzających się procesów przyrodniczych, uzyskiwana z odnawialnych niekopalnych źródeł energii (energia: wody, wiatru, promieniowania słonecznego, geotermalna, fal, prądów i pływów morskich, oraz energia wytwarzana z biomasy stałej, biogazu i biopaliw ciekłych). Odnawialne źródło energii to natomiast źródło

wykorzystujące w procesie przetwarzania energię wiatru, promieniowania słonecznego, aerotermalną, geotermalną, hydrotermalną, fal, prądów i pływów morskich, spadku rzek oraz energię pozyskiwaną z biomasy, biogazu pochodzącego ze składowisk odpadów, a także biogazu powstałego w procesach odprowadzania lub oczyszczania ścieków albo rozkładu składowanych szczątków roślinnych i zwierzęcych.

W 2017 r. został zatwierdzony „Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Szczekociny”. Niniejszy dokument jest dokumentem strategicznym, którego celem jest określenie rozwoju gminy w kierunku gospodarki niskoemisyjnej oraz określenie potrzeb w zakresie podniesienia efektywności energetycznej, zwiększenia wykorzystania energii pochodzących z odnawialnych źródeł energii i zastosowania technologii ograniczających niską emisję. Realizacja planu ma na celu poprawę jakości powietrza oraz zmniejszenie wydatków na zakup energii. Efektem realizacji zadań zaplanowanych w Programie jest ograniczenie emisji w szacowanej wielkości 2 006 ton CO² rocznie, obniżenie zużycia energii elektrycznej o ok. 3,8 MWh/rok, zwiększenie udziału OZE w zużyciu energii o ok. 37,6 MWh/rok oraz obniżenie zużycia paliw o 20 113,5 GJ/rok

ZASOBY ENERGII WIATROWEJ

Lokalizacja elektrowni wiatrowych głównie zależy od dwóch czynników tj. od zasobu energii wiatru oraz od uwarunkowań przyrodniczo-przestrzennych. Ogólnie przyjmuje się, że strefy I-III charakteryzują się korzystnymi warunkami dla rozwoju energetyki wiatrowej. Do uzyskania realnych wielkości energii użytecznej dla pojedynczych elektrowni wymagane jest występowanie wiatrów o stałym natężeniu i prędkościach powyżej 4m/s. Ponadto przyjmuje się, że wielkość progowa opłacalności wykorzystania energii wiatru na wysokości 30 m nad powierzchnią gruntu powinna wynosić 1000 kWh/m²/rok (średnia suma energii wiatru na powierzchnię 1 m²). W Polsce wynosi ona 1000 -1500 kWh/rok.

Mapa 8. Strefy energii wiatru w Polsce

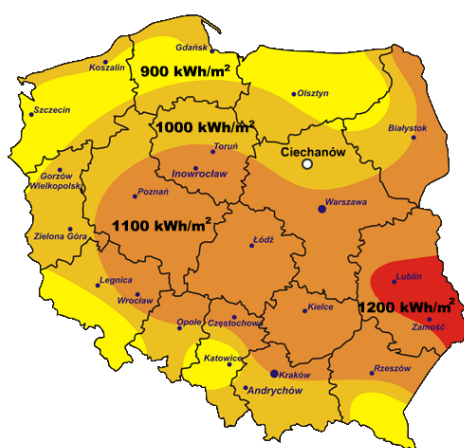
Źródło: <http://www.praze.pl/?a=static&l=pl&id=25>, (dostęp: 16.10.2022 r.).

Na podstawie powyższego rysunku można stwierdzić, że dominująca część województwa śląskiego leży w strefie mało korzystnej pod względem potencjalnego wykorzystania energii wiatru - strefa IV (również obszar gminy Szczekociny znajduje się w strefie IV), jedynie południową część województwa uznać można za korzystną (strefa III). W związku z tym turbiny wiatrowe w wybranych przypadkach nie mogą stanowić opłacalnej formy produkcji energii elektrycznej na badanym obszarze.

ZASOBY ENERGII SŁONECZNEJ

Polska charakteryzuje się dość dobrymi warunkami do wykorzystania energii promieniowania słonecznego przy dostosowaniu typu systemów i właściwości urządzeń wykorzystujących tę energię do charakteru, struktury i rozkładu w czasie promieniowania słonecznego.

Mapa 9. Mapa usłonecznienia Polski

Źródło: <https://ciechanow.pomiaryinfo.pl/?pwtr=naslonecznienie&pwtid=16506&infrm=1>, (dostęp: 16.10.2022 r.).

Teren gminy Szczekociny charakteryzuje się typową wartością promieniowania słonecznego w skali kraju (950 kWh/m²). Fakt ten sprzyja instalacji kolektorów słonecznych czy instalacji fotowoltaicznych na budynkach mieszkalnych. W ostatnich latach gmina Szczekociny realizowała projekty współfinansowane ze środków zewnętrznych, które polegały na budowie instalacji fotowoltaicznych na budynkach użyteczności publicznej. Zrealizowano następujące działania:

- 1) „Montaż odnawialnych źródeł energii na budynkach użyteczności publicznej w Gminie Szczekociny”

Zadanie realizowane jest w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020. Projekt obejmował montaż OZE na budynkach użyteczności publicznej w gminie Szczekociny, tj.:

1. Montaż instalacji fotowoltaicznych na 6 budynkach użyteczności publicznej (Urząd Miasta i Gminy Szczekociny ul. Senatorska 2, budynek Działu Pomocy Doraźnej w Szczekocinach ul. Jana Pawła II 6, Przedszkole w Szczekocinach, ul. Jana Pawła II 3, Społeczna Szkoła Podstawowa

im. 8 Pułku Ułanów księcia Józefa Poniatowskiego, ul. Śląska 86, Zespół Szkół Społecznych w Goleniowach, ul. T. Kościuszki 20 oraz Zespół Szkół Społecznych im. Jana Pawła II w Rokitnie).

2. Montaż paneli solarnych na budynku Działu Pomocy Doraźnej w Szczekocinach, ul. Jana Pawła II 6.

3. Modernizację kotłowni w budynku Przedszkola w Szczekocinach, ul. Jana Pawła II 3.

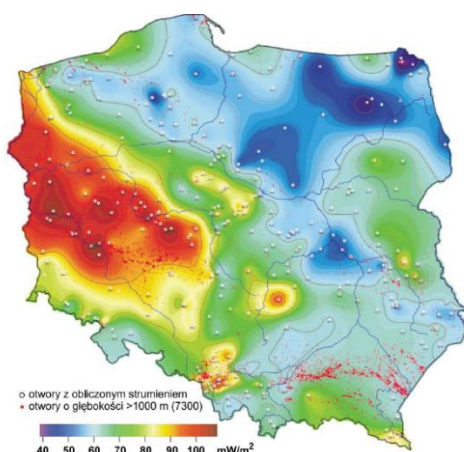
2) „Budowa instalacji odnawialnych źródeł energii w podregionie sosnowieckim - Irządze, Łazy, Poręba, Sosnowiec, Szczekociny, Zawiercie”

Projekt współfinansowany ze środków Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020. Zakres projektu na terenie gminy Szczekociny obejmuje zakup i montaż: 226 instalacji fotowoltaicznych, 180 instalacji kolektorów słonecznych, 14 pomp ciepła na cele ciepłej wody użytkowej, 47 pomp ciepła na cele ciepłej wody użytkowej i centralnego ogrzewania oraz 8 kotłów na biomasę. Projekt realizowany w latach 2021 – 2022.

ZASOBY ENERGII GEOTERMALNEJ

Złożem energii geotermalnej nazywa się naturalne nagromadzenie ciepła (w skałach, wodach podziemnych, w postaci pary) na głębokościach umożliwiającą opłacalną ekonomicznie eksploatację energii cieplnej. W ostatnich latach w Polsce badania nad dokumentacją złóż energii geotermalnej uległy intensyfikacji. Polski Instytut Geologiczny opracował mapę strumienia ciepłego Polski. Obszary podwyższonych wartości strumienia, oznaczone na mapie poniżej kolorem czerwonym, posiadają największe perspektywy dla pozyskiwania energii geotermalnej. Opierając się na tych badaniach określono, że możliwość wykorzystania energii wnętrza Ziemi istnieje na ponad 60% powierzchni naszego kraju.

Mapa 10. Mapa strumienia ciepłego w Polsce

Źródło: https://www.researchgate.net/figure/Mapa-strumienia-cieplnego-na-obszarze-Polski-wg-Szewczyka-i-in-Karwasieckiej-i_fig2_259291932, (dostęp: 5.10.2022 r.).

Gmina Szczekociny znajduje się na terenie, gdzie temperatura wód geotermalnych na głębokości 2000 m p.p.t. wynosi 60-70°C. Położenie takie nie stanowi obiecującego źródła

pozyskiwania energii. W celu potencjalnego wykorzystania energii geotermalnej konieczne jest przeprowadzenie szczegółowych badań.

ZASOBY ENERGII Z BIOMASY I BIOGAZU

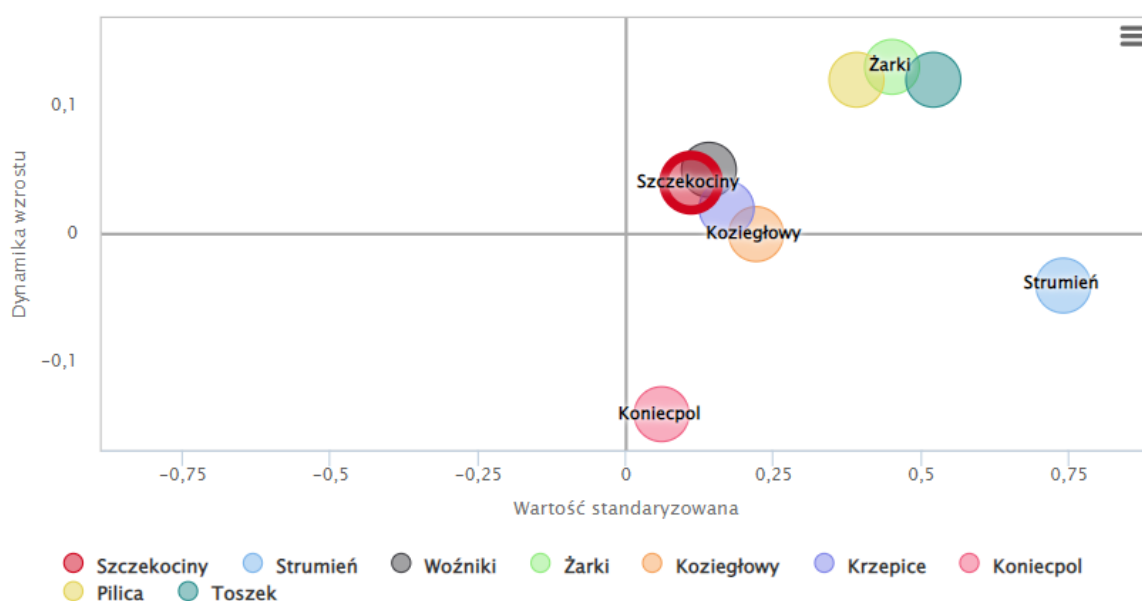
Biomasa to substancje pochodzenia roślinnego lub zwierzęcego, które ulegają biodegradacji, pochodzące z produktów, odpadów i pozostałości z produkcji rolnej oraz leśnej, a także przemysłu przetwarzającego ich produkty, a także inne części odpadów, które ulegają biodegradacji. Energię z biomasy można uzyskać w wyniku procesów spalania, gazyfikacji, pirolizy, fermentacji alkoholowej czy metanowej oraz wykorzystania olejów roślinnych w produkcji biokomponentów do paliw.

Gmina Szczekociny należy do gmin województwa śląskiego cechujących się dobrym potencjałem w zakresie wykorzystania energii z biomasy (biorąc pod uwagę możliwości do pozyskania potencjał drewna słomy i siana). Potencjał techniczny wykorzystania biomasy na terenie gminy Szczekociny szacuje się powyżej 35 TJ/rok.

VII.6 Podsumowanie uwarunkowań środowiskowych

Porównując uwarunkowania środowiskowe gminy Szczekociny z innymi gminami w województwie śląskim okazuje się, że w ostatnich 5 latach nastąpił wzrost rozwoju pod względem środowiskowym zdecydowanie wyższy niż w gminie Koniecpol, Krzepice czy Koziegłowy, jednak w dalszym ciągu gmina Szczekociny na tle grupy porównawczej rozwinięta jest słabiej niż gmina Żarki, Strumień czy Toszek. W kontekście dalszego rozwoju gminy widoczna jest zatem dalsza potrzeba zwrócenia uwagi na aspekt środowiskowy w rozwoju gminy, tak aby zapobiegać degradacji środowiska przyrodniczego i minimalizować zagrożenia związane z brakiem dbałości o środowisko przyrodnicze.

Mapa 11. Wymiar środowiskowy - dynamika wzrostu gminy Szczekociny na tle wybranych gmin miejsko-wiejskich z województwa śląskiego

Źródło: Strona internetowa systemanaliz.pl, <https://www.systemanaliz.pl/monitor-rozwoju-lokalnego?q=9huWqMqfM&jst=Szczekociny> (dostęp: 13.10.2022 r.)

VIII. Model struktury-funkcjonalno-przestrzennej gminy Szczekociny

Użytkowanie terenu

Struktura użytkowania ziemi gminy Szczekociny cechuje się dominacją użytków rolnych, które stanowią niespełna 60% powierzchni. Grunty orne zajmują największą powierzchnię w części centralnej i południowej. Wskaźnik lesistości wynosi niewiele ponad 22%, lecz o walorach krajobrazowych świadczą także nieliczne zbiorniki wodne oraz dolina rzeki Pilicy wraz z jej dopływami. Miasto Szczekociny położone jest w centralnej części gminy, natomiast układ osadniczy na terenach wiejskich składa się z nieregularnie rozmieszczonych miejscowości zlokalizowanych przy drogach krajowych, wojewódzkich i powiatowych. Większość terenów wiejskich ma charakter rolniczy. Jedynie w części centralnej wzdłuż rzeki Pilicy, gdzie wyraźnie zaznacza się rola terenów leśnych, funkcja rolnicza ustępuje terenom sprzyjającym wypoczynkowi.

Mapa 12. Struktura funkcjonalno-przestrzenna miasta i gminy Szczekociny. Użytkowanie terenu

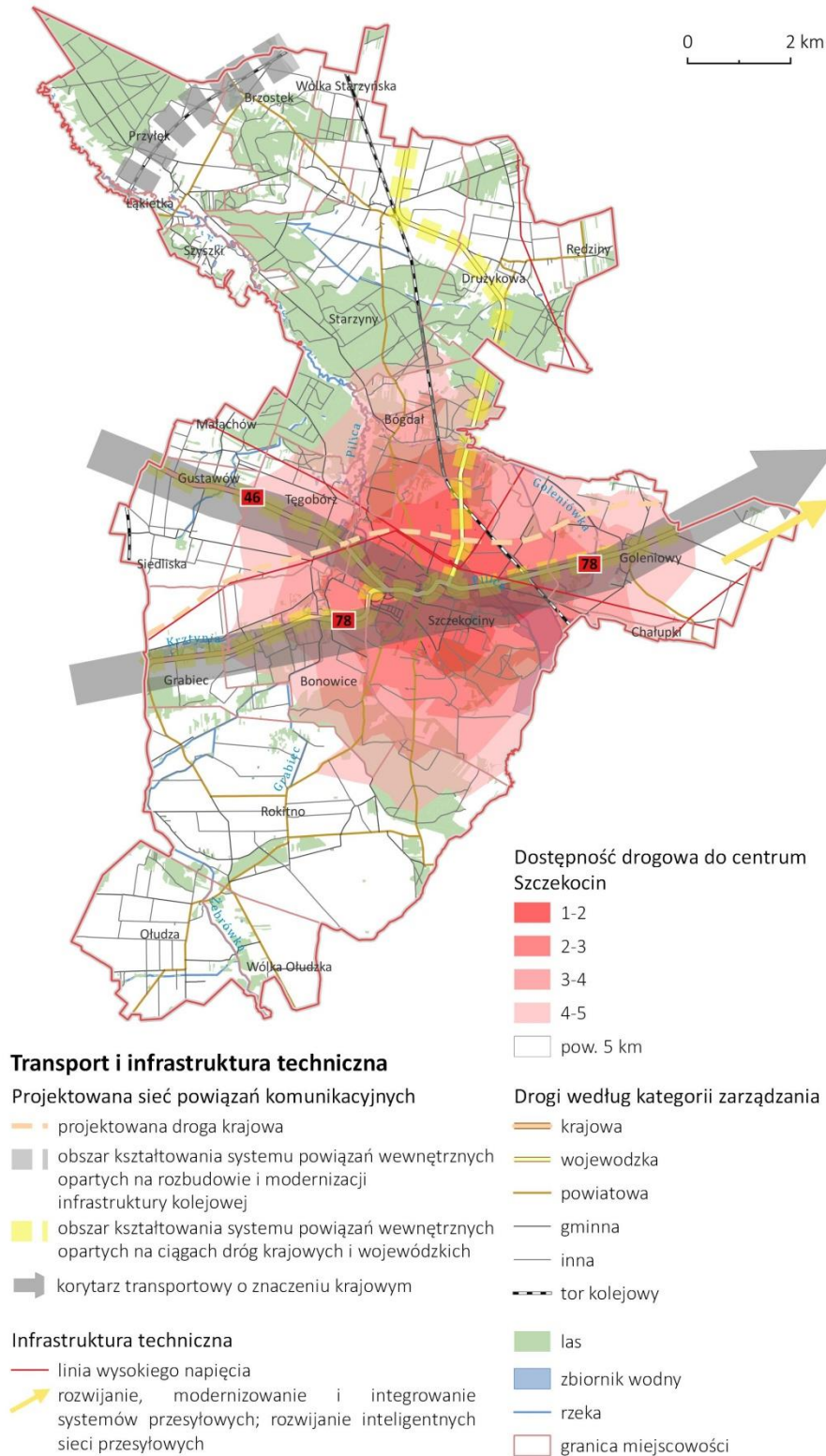

Źródło: opracowanie własne

Transport i infrastruktura techniczna

Gmina Szczekociny położona jest w północno-wschodniej części województwa śląskiego i graniczy bezpośrednio z województwem świętokrzyskim. Wysoki potencjał inwestycyjny zawdzięczać można korzystnemu położeniu na tle sieci dróg krajowych łączących ośrodki wojewódzkie, takie jak Kielce, z konurbacją górnośląską oraz z Częstochową. Na terenie gminy łączą się 2 drogi krajowe – nr 46 oraz nr 78. W układzie transportowym województwa (zgodnie z Planem Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego 2020+), szlaki te stanowią korytarz transportowy o znaczeniu krajowym. Ponadto warto podkreślić, że tereny przez które przebiegają ww. drogi zakwalifikowano do obszaru kształtowania systemu powiązań wewnętrznych opartych na ciągach dróg krajowych i wojewódzkich. Podobnie rzecz ma się z siecią linii kolejowych, które przecinają gminę Szczekociny. Linia kolejowa nr 4, która przebiega przez północno-zachodni skrawek gminy znajduje się w obszarze kształtowania systemu powiązań wewnętrznych opartych na rozbudowie i modernizacji infrastruktury kolejowej. W związku z powyższym gmina może liczyć w przyszłości na poprawę dostępności transportowej w zasięgu regionalnym i krajowym. Należy również nadmienić, że w PZPW wyznaczono obwodnicę Szczekocin, która stanowiąc będzie północną nitkę drogi krajowej nr 78 od miejscowości Grabiec do okolic wsi Goleniowy. Gmina, z uwagi na ważne położenie transportowe położona jest również w obszarze rozwoju, modernizacji i integrowania systemów przesyłowych, w tym rozwoju inteligentnych sieci przesyłowych. Rozwój infrastruktury technicznej o znaczeniu regionalnym oraz krajowym jest możliwe na terenie gminy z uwagi na przebieg szlaków transportowych, którym tego rodzaju inwestycje towarzyszą z uwagi na rezerwy terenów w strefie przebiegu dróg krajowych. Poza zapewnieniem terenów i pracami planistycznymi w zakresie rozwoju sieci transportowej i infrastruktury technicznej o znaczeniu krajowym i wojewódzkim, gmina ma obowiązek utrzymania dróg gminnych oraz rozwoju sieci kanalizacyjnych i wodociągowych. Rozwój sieci dróg na wszystkich poziomach zarządzania wydaje się być równomierny na terenie gminy, co potwierdza analiza dostępności drogowej do centrum Szczekocin. Bardziej skanalizowany ruch występuje jedynie w kierunku północnym od miasta, gdzie występują lasy.

Mapa 13. Struktura funkcjonalno-przestrzenna miasta i gminy Szczekociny. Transport i infrastruktura techniczna

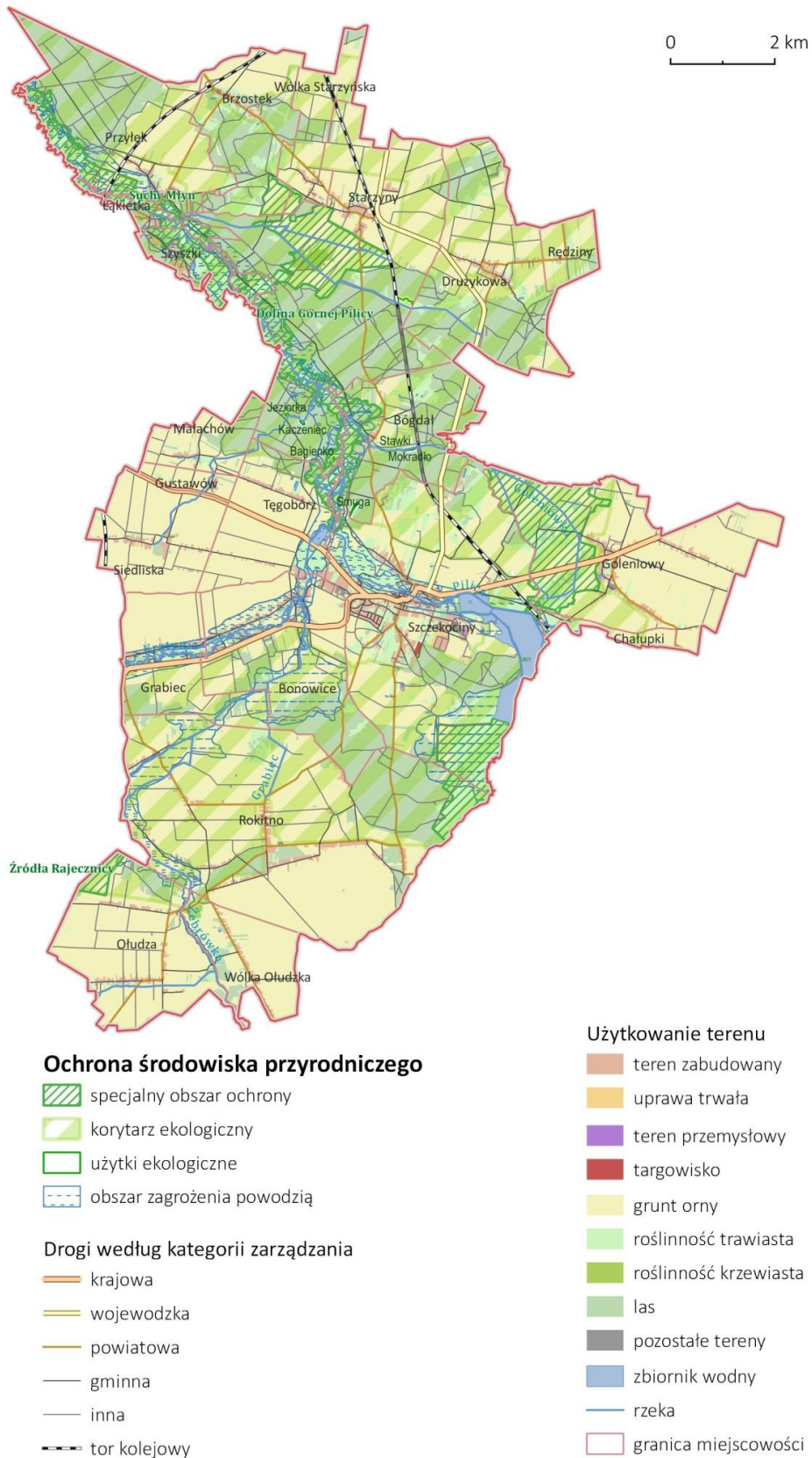

Źródło: opracowanie własne

Ochrona środowiska przyrodniczego

Wysoki potencjał do rozwoju funkcji turystycznej z nastawieniem na ekoturystykę gmina może zawdzięczać występowaniu obszarów chronionych w postaci trzech obszarów Natura 2000: Suchy Młyn, Dolna Górnej Pilicy oraz Źródła Rajeczniczy. Tereny atrakcyjne przyrodniczo znajdują się głównie w centralnej części gminy i rozciągają się wzdłuż rzeki Pilicy w kierunku północno-zachodnim w towarzystwie otaczających ją lasów. Należy zaznaczyć, że rozwój infrastruktury turystycznej i wznoszenie nowych obiektów musi uwzględniać występowanie terenów zagrożonych powodzią, które występują we wskazanym rejonie poczynając od miejscowości Przyłek na północnym zachodzie poprzez Szyszki, Bógdał, Tęgobórz, Szczekociny, Bonowice, Grabiec, Rokitno do Ołudzy na południu. Wszelkie inwestycje związane z turystyką, mieszkalnictwem bądź przemysłem powinny być lokalizowane poza terenami zagrożonymi zalaniem.

Mapa 14. Struktura funkcjonalno-przestrzenna miasta i gminy Szczekociny. Ochrona środowiska przyrodniczego

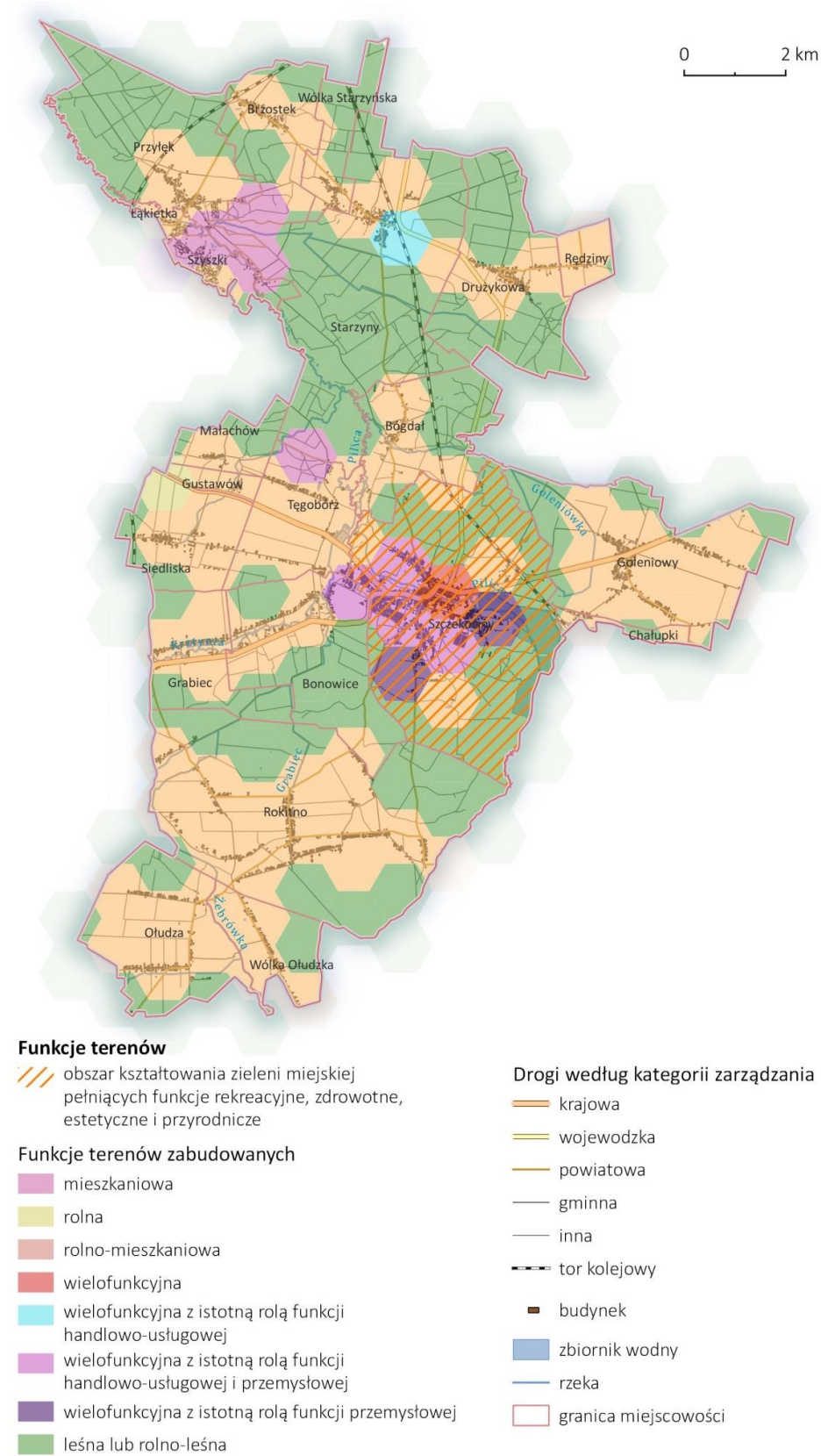

Źródło: opracowanie własne

Funkcje terenów

Gmina posiada charakter typowo rolniczy z uwagi na duży udział gruntów ornych w strukturze użytkowania terenu, jednakże wysoki potencjał przyrodniczy powoduje, że w gminie rozwija się funkcja turystyczna. Głównym ośrodkiem, w którym zlokalizowane są obiekty związane z usługami dla turystów, jest miasto Szczekociny. Miasto pełni wiele różnych funkcji – od administracyjnej i mieszkaniowej po funkcję ośrodka handlowo-usługowego i po części przemysłowego (z przemysłem nieuciążliwym). Tereny przemysłowe zlokalizowane są po wschodniej i południowej stronie miasta, natomiast w pozostałej części miasta dominuje funkcja mieszkaniowa. Centrum miasta ma charakter wielofunkcyjny – handlowo-usługowy, administracyjny, funkcji społecznych, kulturalny. Funkcję wybitnie mieszkaniową wyznaczono również w miejscowościach Szyszki i Tęgobórz. W pozostałych wsiach z uwagi na rozwinięte rolnictwo dominuje funkcja mieszana – rolno-mieszkaniowa z dominacją zabudowy zagrodowej. Funkcja handlowo-usługowa, poza miastem Szczekociny, powinna rozwijać się również w większych miejscowościach na terenie gminy. Istotne jest zapewnienie podstawowych usług na terenach wiejskich biorąc pod uwagę kryteria dostępności do centrów funkcjonalnych, tj. centrum miasta Szczekociny. Rekomenduje się dalsze prace nad wskazaniem wiejskich centrów funkcjonalnych w celu rozwoju funkcji usługowej w miejscowościach wykluczonych transportowo oraz gdzie istnieje szczególne zapotrzebowanie w związku z utratą mobilności mieszkańców.

Mapa 15. Struktura funkcjonalno-przestrzenna miasta i gminy Szczekociny. Funkcje terenów

Źródło: opracowanie własne

IX. Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w gminie

Rekomendacje dla polityki przestrzennej opracowano z zachowaniem spójności z Planem Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego 2020+ i brzmią następująco:

- **Zabezpieczenie rezerw terenów pod budowę obwodnicy Szczekocin.**
- **Specjalizacja rozwoju opartego na turystyce wypoczynkowej i krajoznawczej**, w tym organizacja przestrzeni pod inwestycje związane z rozwojem usług dla branży turystycznej, rozwój bazy noclegowej, zagospodarowanie terenów w dolinie rzeki Pilicy, wytyczenie szlaków turystycznych: pieszych, rowerowych, nordic-walking, rozwój małej infrastruktury.
- **Logiczne i oparte na konsultacjach społecznych i potrzebach mieszkańców planowanie w przestrzeni związane z rozwojem funkcji turystyczno-rekreacyjnych** – lokalizowanie różnego rodzaju kompleksów usługowych, uwzględnianie potencjalnych konfliktów przestrzennych w procesach planowania.
- **Wykorzystanie turystyczne rzeki Pilicy wraz z jej dopływami** – Krzytń i Żebrówki, wyznaczenie szlaków wodnych.
- **Rozwój usług podstawowych w sołectwach** – rozwój wiejskich centrów funkcjonalnych.
- **Uspójnienie zasad dotyczących walorów estetycznych nowych inwestycji**, w tym mieszkaniowych, usługowych i turystycznych i związana z tym konieczność opracowania planów miejscowych dla obszarów przeznaczanych pod zabudowę.
- **Priorytetyzacja działań w zakresie opracowania kompleksowych dokumentów planistycznych** w postaci miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, w tym w zakresie zapewnienia spójności z dokumentami na szczeblu regionalnym.
- **Kontrolowany proces rozwoju zabudowy** – opracowanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego począwszy od obszarów cechujących się najintensywniejszymi zmianami użytkowania oraz obszarów podlegających ochronie.
- **Zrównoważone gospodarowanie przestrzenią** – w szczególności w zakresie przeznaczania terenów pod zabudowę mieszkaniową poprzez zapobieganie konfliktom przestrzennym.
- **Izolowanie przestrzeni produkcyjnych i składowych** od terenów otwartych i zabudowy mieszkaniowej.
- **Wspieranie rozwoju zaplecza owocowo-warzywnego.**
- **Wykorzystanie korzystnego położenia komunikacyjnego (skrzyżowanie dróg krajowych nr 46 i 78)** – wyznaczenie terenów inwestycyjnych, uzbrojenie terenów w podstawową infrastrukturę techniczną i działania informacyjne w celu pozyskania inwestorów.
- **Zabezpieczenie terenów pod inwestycje i ich uzbrojenie w infrastrukturę techniczną.**

- **Promocja gminy jako obszaru atrakcyjnego do inwestycji jak i zamieszkania w kontekście walorów przyrodniczych oraz dobrej dostępności komunikacyjnej** (50 km od Konurbacji Górnośląskiej, 55 km od Krakowa, 50 km od Częstochowy, 60 km od Kielc).
- **Kierowanie się zasadami ładu przestrzennego w planowaniu przestrzeni** w aspekcie estetycznym, społecznym, gospodarczym, środowiskowym i funkcjonalnym – w szczególności na obszarach o wysokich walorach krajobrazowych oraz w centrum miasta Szczekociny.
- **Rewitalizacja terenów zdegradowanych zgodnie z ustaleniami Gminnego Programu Rewitalizacji.**
- **Rewitalizacja zbiorników wodnych i terenów przyległych o walorach rekreacyjnych, edukacyjnych i przyrodniczych.**
- **Rozwój infrastruktury drogowej**, w tym poprawa stanu technicznego dróg gminnych.
- **Wykorzystanie dobrze rozwiniętej infrastruktury energetycznej w celu inwestycji w odnawialne źródła energii**, w szczególności związanych z rozwojem energetyki wiatrowej. Działania planistyczne w celu zabezpieczenia terenów pod przyszłe inwestycje.
- **Rozwój sektora usług rolniczych**, w tym zapewnienie terenów pod usługi i punkty skupu. Wsparcie rozwoju przetwórstwa rolno-spożywczego.
- **Tworzenie korzystnych warunków do rozwoju agroturystyki i ekoturystyki.**
- **Energetyczne wykorzystanie cieków wodnych** na terenie Gminy Szczekociny, poprzez wsparcie w realizacji budowy małych elektrowni wodnych (MEW) (rzeka Pilica, Krztynia, Żebrówka)
- **Zapewnienie spójności w planowaniu przestrzennym w układzie wertykalnym:** na poziomie lokalnym ze szczeblem krajowym i regionalnym – uwzględnienie w planowaniu rozwoju przestrzennego inwestycji krajowych i wojewódzkich, w tym wskazanych w Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego.
- **Zapewnienie spójności w planowaniu przestrzennym w układzie horyzontalnym:** uwzględnienie i konsultowanie dokumentów planistycznych sąsiednich gmin w celu zapewnienia ciągłości struktur przestrzennych.
- **Budowanie poparcia społecznego w gospodarowaniu przestrzenią** – prowadzenie jawnych i dostępnych dla mieszkańców konsultacji społecznych w zakresie planowania inwestycji, opracowywania dokumentów planistycznych.
- **Ochrona wód powierzchniowych i zapewnienie bezpieczeństwa przeciwpowodziowego**, w tym zapewnienie drożności koryt rzecznych.

X. Obszary strategicznej interwencji, funkcjonalne i problemowe w dokumentach krajowych i wojewódzkich

W celu identyfikacji obszarów specjalnych, które obejmują miasto i gminę Szczekociny, przeanalizowano obowiązujące dokumenty strategiczne szczebla krajowego i wojewódzkiego. Gmina położona jest w obrębie 4 wydzieleni obszarów specjalnych. Przez obszary specjalne rozumie się:

- OF (obszary funkcjonalne),
- OSI (obszary strategicznej interwencji),
- OP (obszary problemowe),
- OW (obszary wzrostu).

W poniższej tabeli zestawiono obszary specjalne, które obejmują gminę Szczekociny.

Tabela 26. Obszary specjalne obejmujące miasto i gminę Szczekociny

Lp.	Typ obszaru	Nazwa	Nazwa dokumentu
1	OF	Subregion centralny	Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego 2020+, Strategia Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2030”
2	OF	Gminy wiejskiego obszaru funkcjonalnego	Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego 2020+
3	OSI	Obszary cenne przyrodniczo: III - ponadprzeciętne	Strategia Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2030”
4	OSI	Gminy z problemami środowiskowymi w zakresie jakości powietrza: I obszar problemowy	Strategia Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2030”

Źródło: opracowanie własne na podstawie dokumentów krajowych i wojewódzkich

XI. Analiza SWOT

Analiza SWOT (Strengths, Weakness, Opportunities, Threats) jest jedną z metod określania rozwoju diagnozowanego obszaru, ponieważ uwypatnia mocne i słabe strony oraz przedstawia szanse i zagrożenia, jakie mogą wystąpić w środowisku lokalnym. **Mocne strony** to atuty diagnozowanego obszaru, **słabe strony** to słabości, bariery i wady analizowanego obszaru. Z kolei **szanse** określają dodatkowe okoliczności pociągające za sobą korzystne zmiany, a **zagrożenia** – okoliczności, które negatywnie wpływają na plan rozwoju gminy. Szczegółowe opracowanie analizy SWOT jest ważnym etapem procesu planowania strategicznego, ponieważ jest to punkt wyjściowy dla stawianych celów strategicznych oraz podejmowanych w przyszłości działań społecznych.

Tabela 27. Analiza SWOT

Uwarunkowania społeczne	
MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none"> ➤ spadek liczby osób korzystających z pomocy społecznej, ➤ obniżenie środków finansowych na świadczenia pieniężne wypłacane beneficjentom pomocy społecznej, ➤ dostępność do podstawowej opieki medycznej (przychodnie, apteki), ➤ funkcjonowanie komisariatu policji i straży pożarnej w Szczekocinach w zakresie czuwania nad bezpieczeństwem mieszkańców, ➤ dobrze rozwinięty system edukacji w gminie, ➤ funkcjonowanie żłobka na terenie gminy, ➤ realizacja wielu projektów wspierających proces dydaktyczny w placówkach oświatowych, ➤ aktywna działalność instytucji sportowych i kulturalnych, ➤ aktywna działalność organizacji pozarządowych, ➤ dobra współpraca samorządu z organizacjami społecznymi, ➤ realizacja wielu projektów współfinansowanych ze środków zew. w ramach rozwoju społecznego, edukacyjnego, rekreacyjnego itp., ➤ rozwijająca się infrastruktura sportowo-rekreacyjna, 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ spadek liczby ludności w gminie, ➤ postępujący proces starzenia się społeczeństwa, wzrost liczby osób w wieku poprodukcyjnym, ➤ ujemny przyrost naturalny, ➤ ujemne saldo migracji, ➤ wzrost liczby przyznawanych zasiłków celowych na zakup żywności, ➤ wzrost liczby rodzin objętych pomocą asystenta rodziny, ➤ wzrost liczby rodzin korzystających z pomocy w formie dodatków energetycznych, ➤ ubóstwo wielu rodzin z terenu gminy, ➤ wzrost liczby świadczeń opiekuńczych, ➤ wzrost liczby „Niebieskich Kart”, ➤ wzrost interwencji policji w ramach bezpieczeństwa publicznego, ➤ niski stopień wykrywalności stwierdzonych i odnotowanych przestępstw, ➤ niewystarczająca liczba miejsc spędzania czasu wolnego dla dzieci i młodzieży,
SZANSE	ZAGROZENIA
<ul style="list-style-type: none"> ➤ rozbudowa infrastruktury społeczno-kulturalnej i zwiększenie oferty kulturalnej dla mieszkańców gminy, ➤ możliwość szybkiej i efektywnej reakcji na problemy społeczne, ➤ zwiększenie integracji społecznej mieszkańców, 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ postępujący proces starzenia się społeczeństwa, ➤ pogłębiająca się izolacja społeczna osób ubogich i wykluczonych, ➤ bierność mieszkańców w procesach integracyjnych i budowania tożsamości lokalnej,

<ul style="list-style-type: none"> ➤ rozwój wolontariatu na rzecz osób starszych, schorowanych i z niepełnosprawnościami, ➤ pozyskiwanie dalszych środków na rozwój lokalny i działalność społeczną, 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ pogłębiające się problemy rodzin w wyniku występowania problemów alkoholowych czy przemocy w rodzinie, ➤ wzrost przestępczości na terenie gminy, ➤ pogarszający się stan zdrowia psychicznego w kontekście zagrożeń współczesnego świata (inflacja, wojna, pandemia itp.),
Uwarunkowania gospodarcze	
MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none"> ➤ spadek liczby osób bezrobotnych w gminie, ➤ rozwój gospodarczy gminy, ➤ wzrost liczby osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą, ➤ dobre skomunikowanie obszaru (droga krajowa nr 78 i 46, droga wojewódzka), ➤ bliskie usytuowanie od Aglomeracji Śląskiej, ➤ walory krajobrazowe gminy, potencjał do rozwoju turystyki, agroturystyki i prowadzenia działalności gospodarczych, ➤ dobrze rozwinięte rolnictwo, ➤ bieżące remonty i modernizacje dróg gminnych, ➤ realizacja projektów współfinansowanych ze środków zewnętrznych w ramach rozwoju komunikacyjnego, ➤ poprawiający się stan sieci wodno-kanalizacyjnej, 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ niski udział dużych przedsiębiorstw na lokalnym rynku pracy, ➤ odpływ ludności wykształconej i aktywnej zawodowo z terenu gminy, ➤ niski udział inwestorów zewnętrznych, ➤ słabo rozwinięta baza noclegowa i gastronomiczna, ➤ niski stopień skanalizowania gminy, ➤ duży odsetek osób długotrwale bezrobotnych oraz niepracujących kobiet, ➤ zły stan techniczny dróg lokalnych, ➤ braki w infrastrukturze około drogowej (chodniki, ścieżki rowerowe, oświetlenie, zatoki parkingowe), ➤ niewystarczająco rozwinięta komunikacja publiczna, ➤ niewykorzystany potencjał turystyczny,
SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> ➤ rozwój działalności lokalnej, ➤ rozwój turystyki i agroturystyki, ➤ wzrost udziału dużych przedsiębiorstw, ➤ budowa ścieżek rowerowych, ➤ efektywniejsze wykorzystanie walorów przyrodniczych do rozwoju przedsiębiorczości i turystyki, ➤ efektywniejsza promocja produktów regionalnych, 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ deficyt pracowników na lokalnym rynku pracy, ➤ wysokie nakłady finansowe na rozwój gospodarczy gminy, ➤ ryzyko wystąpienie spowolnienia/kryzysu gospodarczego powodującego wzrost bezrobocia i/lub zmniejszenie dochodów mieszkańców,

<ul style="list-style-type: none"> ➤ wzrost zaangażowania mieszkańców w rozwój turystyczny gminy, ➤ zwiększanie liczby usług turystycznych, ➤ rozwój infrastruktury mieszkaniowej, ➤ zwiększenie aktywności społeczno-gospodarczej mieszkańców oraz poczucia współodpowiedzialności za rozwój gminy, 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ niewystarczające środki finansowe na przeprowadzenie ważnych projektów, inicjatyw rozwojowych,
Uwarunkowania środowiskowe	
MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none"> ➤ atrakcyjność przyrodniczo-turystyczna (rzeka, lasy), ➤ duże walory krajobrazowe, ➤ niski poziom urbanizacji, brak uciążliwego przemysłu i zanieczyszczenia środowiska, ➤ dobra jakość powietrza, ➤ dobry stan chemiczny wód podziemnych, ➤ brak ryzyka wystąpienia powodzi na terenie gminy, ➤ realizacja programu usuwania azbestu z terenu gminy, ➤ wzrost ilości odpadów zbieranych selektywnie w stosunku do ogółu odpadów, ➤ spadek ilości odpadów komunalnych na jednego mieszkańca, ➤ osiągnięcie poziomów recyklingu, ➤ funkcjonowanie PSZOK na terenie gminy, ➤ wzrost ilości odpadów zbieranych do mieszkańców w PSZOK, ➤ inwestowanie w odnawialne źródła energii na terenie gminy w ramach projektów współfinansowanych ze środków zewnętrznych, 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ nieodpowiedni system ogrzewania gospodarstw domowych, ➤ niewystarczający odsetek inwestowania w odnawialne źródła energii w gosp. prywatnych. ➤ zły stan wód powierzchniowych na terenie gminy, ➤ systematyczne obniżanie się poziomu wód powierzchniowych i podziemnych, ➤ wzrost ilości odpadów komunalnych,
SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> ➤ wzrost inwestycji w odnawialne źródła energii w budynkach użyteczności publicznej, ➤ budowa ścieżek rowerowych, ➤ rozbudowa infrastruktury technicznej, 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ występowanie barier i ograniczeń w rozwoju związanych z ochroną przyrody i środowiska, ➤ wysokie nakłady finansowe na OZE,

<ul style="list-style-type: none"> ➤ rozwój powstających farm fotowoltaicznych jako potencjału regionu, ➤ wykorzystanie funduszy zewnętrznych do finansowania ważnych projektów rozwojowych, ➤ wzrost świadomości ekologicznej i liczby inicjatyw związanych z ochroną środowiska naturalnego, 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ zanieczyszczenie środowiska naturalnego, zwiększające się ryzyko wystąpienia klęsk żywiołowych w wyniku zmian klimatycznych (susze, powódzie itp.), konieczność poprawy regulacji wodnych na obszarze,
---	--

Źródło: opracowanie własne

XII. Misja i wizja rozwoju gminy Szczekociny

Misja rozwoju w zwięzły sposób precyzuje najistotniejsze, planowane priorytety w działaniach samorządu na rzecz zaspokojenia potrzeb jego mieszkańców. Misję gminy Szczekociny ukierunkowaną na 2030 r. określono jako:

MISJA ROZWOJU GMINY SZCZEKOCINY

Tworzenie warunków harmonijnego rozwoju gminy Szczekociny w celu podnoszenia jakości życia jego mieszkańców poprzez wykorzystanie potencjału społecznego, gospodarczego, przyrodniczego i kulturowego.

Zdefiniowana misja rozwoju umożliwia wyznaczenie wizji rozwoju, stanowiącej wizerunek gminy Szczekociny w założonym horyzoncie czasowym – w 2030 r., do którego będą dążyć interesariusze Strategii, poprzez realizację przyjętych celów z uwzględnieniem występowania odpowiednich warunków egzogenicznych (zewnętrznych) i endogenicznych (wewnętrznych). Wizję rozwoju gminy nakreślono jako:

WIZJA ROZWOJU GMINY SZCZEKOCINY

Gmina Szczekociny jest bezpiecznym i przyjaznym miejscem do zamieszkania, pracy, rozwoju i wypoczynku.

XIII. Cele strategicznego rozwoju gminy Szczekociny

Struktura *Strategii Rozwoju Gminy Szczekociny na lata 2023-2030* zbudowana została w oparciu o elementy składowe wzajemnie sobie podległe w hierarchii ważności (cele strategiczne, cele operacyjne, oddziaływanie projektu wraz ze wskazaniem problemu oraz wynikające z nich kierunki działań). Cele strategiczne zdefiniowano na podstawie diagnozy, przeprowadzonych badań, konsultacji społecznych oraz w ramach prac nad projektem Strategii. Realizacja wypracowanych kierunków działań prowadzi do osiągnięcia celów strategicznych. Propozycje kierunków działań wynikają bezpośrednio z analizy, jak również z badań z mieszkańcami oraz konsultacji przeprowadzonych w trakcie prac nad opracowaniem

dokumentu. W toku prac nad *Strategią Rozwoju Gminy Szczekociny na lata 2023-2030* wypracowano obszary działań strategii rozwoju:

- ✓ EDUKACJA ORAZ AKTYWIZACJA MIESZKAŃCÓW
- ✓ GOSPODARKA I TURYSTYKA
- ✓ OCHRONA ŚRODOWISKA
- ✓ JAKOŚĆ ŻYCIA

Powyższym obszarom odpowiadają następujące cele strategiczne, które stanowią odpowiedź na zdiagnozowane główne wyzwania rozwojowe gminy:

Schemat 1. Cele strategicznego rozwoju gminy Szczekociny

Źródło: opracowanie własne

Wyznaczonym celem strategicznego rozwoju gminy Szczekociny (według określonych obszarów) przyporządkowano cele operacyjne, których realizacji przyczyni się do osiągnięcia zakładanych celów strategicznych. Poszczególne cele operacyjne zostały przedstawione w poniższej tabeli:

Tabela 28. Cele operacyjne

EDUKACJA ORAZ AKTYWIZACJA MIESZKAŃCÓW	CEL STRATEGICZNY 1 Zapewnienie zrównoważonego rozwoju społecznego poprzez aktywne integrowanie społeczności lokalnej	
	Cele operacyjne	
	1.1	Wysoka jakość kształcenia i dostosowanie działań edukacyjnych do zmieniających się uwarunkowań społeczno-gospodarczych
	1.2	Rozwój i upowszechnianie kultury fizycznej
	1.3	Rozwój i upowszechnienie kultury
	1.4	Ograniczanie obszarów wykluczenia społecznego i likwidacja barier izolacji społecznej
GOSPODARKA I TURYSTYKA	CEL STRATEGICZNY 2 Rozwój gospodarczy i turystyczny gminy	
	Cele operacyjne	
	2.1	Tworzenie warunków dla nowych inwestycji i rozwoju przedsiębiorczości
	2.2	Podnoszenie poziomu atrakcyjności turystycznej i rozwój bazy turystycznej
OCHRONA ŚRODOWISKA	Cel STRATEGICZNY 3 Ochrona lokalnego środowiska przyrodniczego	
	Cele operacyjne	
	3.1	Zapewnienie trwałego i zrównoważonego rozwoju oraz zachowanie wysokich walorów środowiska naturalnego
	3.2	Przeciwdziałanie zagrożeniom naturalnym i adaptacja do zmian klimatu
	3.3	Poprawa jakości środowiska
	3.4	Podnoszenie efektywności energetycznej
JAKOŚĆ ŻYCIA	CEL STRATEGICZNY 4 Rozwój potencjału gminy poprzez poprawę jakości życia mieszkańców	
	Cele operacyjne	
	4.1	Poprawa stanu technicznego dróg gminnych oraz wzmocnienie bezpieczeństwa komunikacyjnego
	4.2	Poprawa bezpieczeństwa publicznego
	4.3	Rozwój społeczeństwa obywatelskiego
	4.4.	Rozwój wysokiej jakości obsługi interesantów w obiektach użyteczności publicznej

Źródło: opracowanie własne

XIV. Spójność kierunków rozwoju gminy Szczekociny z kierunkami wynikającymi ze Strategii Rozwoju Województwa Śląskiego

Cele *Strategii Rozwoju Gminy Szczekociny na lata 2023-2030* zachowują spójność z dokumentem strategicznym wyższego rzędu, czyli ze *Strategią Rozwoju Województwa Śląskiego 2030 „Śląskie 2030”*. Zaplanowane działania w ramach niniejszej Strategii wpisują się w założenia strategii wojewódzkiej, co zaprezentowane zostało w poniższej tabeli.

Tabela 29. Spójność celów Strategii Rozwoju Gminy Szczekociny na lata 2023-2030 z celami strategicznymi Strategii Rozwoju Województwa Śląskiego 2030

Strategia Rozwoju Gminy Szczekociny na lata 2023-2030	Strategia Rozwoju Województwa Śląskiego 2030 „Śląskie 2030”
Cel strategiczny 1 Zapewnienie zrównoważonego rozwoju społecznego poprzez aktywne integrowanie społeczności lokalnej	CEL STRATEGICZNY B Województwo śląskie regionem przyjaznym dla mieszkańca
Cel strategiczny 2 Rozwój gospodarczy i turystyczny gminy	CEL STRATEGICZNY A Województwo śląskie regionem odpowiedzialnej transformacji gospodarcze
Cel strategiczny 3 Ochrona lokalnego środowiska przyrodniczego	CEL STRATEGICZNY C Województwo śląskie regionem wysokiej jakości środowiska i przestrzeni
Cel strategiczny 4 Rozwój potencjału gminy poprzez poprawę jakości życia mieszkańców	CEL STRATEGICZNY B Województwo śląskie regionem przyjaznym dla mieszkańca CEL STRATEGICZNY C Województwo śląskie regionem wysokiej jakości środowiska i przestrzeni CEL STRATEGICZNY D Województwo śląskie regionem sprawnie zarządzanym

Źródło: opracowanie własne

XV. Kierunki strategicznego rozwoju gminy Szczekociny

Określenie powyższych celów strategicznych w ramach *Strategii Rozwoju Gminy Szczekociny na lata 2023-2030* wyznacza kierunki dalszych działań rozwojowych. Na ich podstawie opracowano projekty oraz działania, które przyczynią się w sposób bezpośredni do realizacji założonych celów poprzez osiągnięcie wskazanych rezultatów i wskaźników.

Tabela 30. Kierunki strategicznego rozwoju gminy Szczekociny

OBSZAR DZIAŁANIA	EDUKACJA ORAZ AKTYWIZACJA MIESZKAŃCÓW
ODDZIAŁYWANIE PROJEKTÓW	☒ Sfera społeczna ☐ Sfera gospodarcza ☒ Sfera przestrzenno-funkcjonalna ☐ Sfera środowiskowa

	☒ Sfera techniczna
CEL STRATEGICZNY	CEL STRATEGICZNY 1 Zapewnienie zrównoważonego rozwoju społecznego poprzez aktywne integrowanie społeczności lokalnej
CELE OPERACYJNE	DZIAŁANIA
1.1 Wysoka jakość kształcenia i dostosowanie działań edukacyjnych do zmieniających się uwarunkowań społeczno-gospodarczych	<ol style="list-style-type: none"> 1. Rozszerzenie oferty edukacyjnej dla uczniów poprzez wyposażenie klas w niezbędny sprzęt TiK oraz utworzenie pracowni tematycznych w szkole (m.in. językowej). 2. Rozszerzenie oferty zajęć pozalekcyjnych dla dzieci i młodzieży, w szczególności w obszarze rozwijania pasji i twórczej kreatywności. 3. Dostosowanie budynków szkolnych do potrzeb uczniów ze szczególnymi potrzebami w obszarze uwarunkowań architektonicznych, informacyjnych oraz komunikacyjnych. 4. Doposażenie bazy edukacyjnej i wyposażenia szkół w niezbędne pomoce dydaktyczne. 5. Uruchomienie programów wymiany uczniów oraz organizowanie wyjazdów edukacyjnych w formie „Nauka poprzez doświadczenie i zabawę”. 6. Realizacja wspólnych przedsięwzięć pomiędzy różnymi podmiotami (szkoły, instytucje kultury, samorząd) w zakresie aktywizacji społecznej i integracji różnych grup odbiorców 7. Realizowanie programów edukacyjnych kształtujących postawy przedsiębiorcze wśród dzieci i młodzieży na różnych etapach kształcenia (przedszkola i szkoły podstawowe). 8. Promocja zdrowia psychicznego poprzez realizację warsztatów tematycznych w szkołach oraz zwiększenie dostępności do psychologów i psychiatrów). 9. Budowa placów zabaw i siłowni przy szkołach i przedszkolach. 10. Rozwój Uniwersytetu Trzeciego Wieku oraz Klubu Seniora. 11. Remonty, przebudowa, modernizacja, termomodernizacja placówek oświatowych wraz z wyposażeniem. 12. Rozwój oferty edukacyjnej Zespołu Szkół w Szczekocinach. 13. Budowa żłobka na terenie gminy.
1.2 Rozwój i upowszechnianie kultury fizycznej	<ol style="list-style-type: none"> 1. Rozszerzenie oferty zajęć pozalekcyjnych dla dzieci i młodzieży w zakresie sportu i rekreacji. 2. Rozbudowa infrastruktury sportowej na terenach wiejskich. 3. Budowa ścieżek rowerowych, placów zabaw i innych miejsc rekreacyjnych. 4. Budowa siłowni zewnętrznych. 5. Organizacja i współorganizacja wydarzeń o charakterze sportowym i rekreacyjnym. 6. Przebudowa stadionu Miejskiego.
1.3 Rozwój i upowszechnienie kultury	<ol style="list-style-type: none"> 1. Modernizacja wraz z wyposażeniem pracowni plastycznej, muzycznej, teatralnej Miejsko – Gminnym Ośrodku Kultury. 2. Remont oraz wyposażenie sali kinowej. 3. Organizacja cyklicznych warsztatów artystycznych, teatralnych, plastycznych dla młodzieży oraz seniorów. 4. Stworzenie muralu. 5. Organizacja warsztatów tanecznych. 6. Rozwój bazy lokalowej obiektów kultury.
1.4 Ograniczanie obszarów wykluczenia społecznego i	<ol style="list-style-type: none"> 1. Aktywna realizacja polityki społecznej na terenie gminy. 2. Wspieranie działań na rzecz rodzin znajdujących się w kryzysie.

likwidacja barier izolacji społecznej	<p>3. Przeciwdziałanie uzależnieniom i patologiom społecznym poprzez realizację różnych programów skierowanych do rodzin.</p> <p>4. Udzielanie pomocy psychologiczno-pedagogicznej dla mieszkańców.</p> <p>5. Uruchomienie świetlic środowiskowych na obszarze gminy.</p> <p>6. Zagospodarowanie czasu wolnego i aktywizacja młodzieży, osób starszych oraz wykluczonych.</p> <p>7. Budowa mieszkań w ramach społecznych programów mieszkaniowych.</p> <p>8. Utworzenie Klubu lub Domu Seniora.</p>
REZULTATY	<p>Zwiększenie jakości szkolnictwa podstawowego.</p> <p>Rozwijanie kultury fizycznej na terenie gminy.</p> <p>Zwiększenie oferty kulturalnej i rekreacyjnej dla różnych grup odbiorców.</p> <p>Poprawa stanu zdrowia fizycznego i psychicznego mieszkańców gminy.</p> <p>Zwiększenie działań na rzecz przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu.</p> <p>Zwiększenie dostępności kultury dla mieszkańców.</p> <p>Zwiększenie aktywności seniorów w życiu społecznym.</p>
PLANOWANY OKRES REALIZACJI	2023 – 2030
SZACUNKOWA WARTOŚĆ PROJEKTÓW	15 000 000 zł
PRZEWIDYWANE ŹRÓDŁA FINANSOWANIA	<p>Fundusze Europejskie dla Województwa Śląskiego 2021 – 2027</p> <p>Rządowy Fundusz Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych</p> <p>Środki europejskie na wspólną politykę rolną na lata 2023 – 2027</p> <p>Program Fundusze Europejskie dla Rybactwa na lata 2021 – 2027</p> <p>Środki Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej</p> <p>Środki Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej</p> <p>Dotacje z Samorządu Województwa Śląskiego</p> <p>Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko 2021 – 2027 (FEnIKS)</p> <p>Budżet Gminy</p> <p>Dotacje rządowe</p> <p>Inne fundusze zewnętrzne (m.in. granty)</p>

OBSZAR DZIAŁANIA	GOSPODARKA I TURYSTYKA
ODDZIAŁYWANIE PROJEKTÓW	☒ Sfera społeczna ☒ Sfera gospodarcza ☒ Sfera przestrzenno-funkcjonalna ☐ Sfera środowiskowa ☒ Sfera techniczna
CEL STRATEGICZNY	CEL STRATEGICZNY 2 Rozwój gospodarczy i turystyczny gminy
CELE OPERACYJNE	DZIAŁANIA
2.1 Tworzenie warunków dla nowych inwestycji i rozwoju przedsiębiorczości	1. Opracowanie dokumentacji w ramach studium uwarunkowania przestrzennego gminy wraz z aktualizacją miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

	<p>2. Uzbrojenie terenów inwestycyjnych przy planowanej obwodnicy.</p> <p>3. Budowa przystanku kolejowego wraz z rampą przeładunkową przy magistrali kolejowej.</p> <p>4. Rozwój transportu publicznego w gminie.</p> <p>5. Rozwój promocji gospodarczej w ramach współpracy międzyinstytucjonalnej i partnerskiej gmin.</p> <p>6. Budowanie i umacnianie współpracy międzysektorowej na rzecz wzmocnienia przedsiębiorczości w regionie.</p> <p>7. Rozwijanie współpracy między placówkami edukacyjnymi a podmiotami gospodarczymi na terenie gminy w ramach zajęć z doradztwa zawodowego realizowanego na różnych etapach edukacyjnych, w szczególności w związku z rozwojem szkolnictwa branżowego.</p>
2.2 Podnoszenie poziomu atrakcyjności turystycznej i rozwój bazy turystycznej	<p>1. Zwiększenie atrakcyjności turystycznej w oparciu o walory kulturowe i przyrodnicze.</p> <p>2. Rozwój infrastruktury turystycznej i okołoturystycznej w Szyszkach.</p> <p>3. Budowa infrastruktury drogowej wraz z oświetleniem w Szyszkach.</p> <p>3. Wspieranie rozwoju różnych form turystyki, produktów oraz wydarzeń turystycznych.</p> <p>4. Wspieranie rozwoju oferty noclegowej na terenie gminy.</p> <p>5. Budowa ścieżek rowerowych o charakterze turystycznym, wraz z ich oznakowaniem.</p> <p>6. Rozwijanie współpracy w zakresie łączenia szlaków i tras w ponadgminne i regionalne sieci turystyczne.</p> <p>7. Zagospodarowanie i odnowienie terenów zielonych oraz rekreacyjnych na terenie gminy.</p>
REZULTATY	<p>Zwiększenie poziomu przedsiębiorczości na terenie gminy.</p> <p>Zwiększenie potencjału inwestycyjnego na terenie gminy.</p> <p>Zwiększenie dostępności transportu publicznego oraz rozwiązań ułatwiających rozwój gospodarczy gminy.</p> <p>Zwiększenie atrakcyjności turystycznej w gminie oraz rozwój bazy turystycznej, noclegowej i gastronomicznej.</p>
PLANOWANY OKRES REALIZACJI	2023 - 2030
SZACUNKOWA WARTOŚĆ PROJEKTÓW	15 000 000 zł
PRZEWIDYWANE ŹRÓDŁA FINANSOWANIA	<p>Fundusze Europejskie dla Województwa Śląskiego 2021 – 2027</p> <p>Rządowy Fundusz Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych</p> <p>Środki europejskie na wspólną politykę rolną na lata 2023 – 2027</p> <p>Program Fundusze Europejskie dla Rybactwa na lata 2021 – 2027</p> <p>Środki Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej</p> <p>Środki Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej</p> <p>Dotacje z Samorządu Województwa Śląskiego</p> <p>Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko 2021 – 2027 (FEnIKS)</p> <p>Budżet Gminy</p> <p>Dotacje rządowe</p>

	Fundusz na rzecz Sprawiedliwej Transformacji (FST) Inne fundusze zewnętrzne (m.in. granty)
--	---

OBSZAR DZIAŁANIA	OCHRONA ŚRODOWISKA
ODDZIAŁYWANIE PROJEKTÓW	☐ Sfera społeczna ☐ Sfera gospodarcza ☒ Sfera przestrzenno-funkcjonalna ☒ Sfera środowiskowa ☒ Sfera techniczna
CEL STRATEGICZNY	Cel STRATEGICZNY 3 Ochrona lokalnego środowiska przyrodniczego
CELE OPERACYJNE	DZIAŁANIA
3.1 Zapewnienie trwałego i zrównoważonego rozwoju oraz zachowanie wysokich walorów środowiska naturalnego	1. Ochrona obszarów cennych przyrodniczo (w tym objętych ochroną prawną) i przeciwdziałanie ich fragmentacji. 2. Rekultywacja obszarów zdegradowanych.
3.2 Przeciwdziałanie zagrożeniom naturalnym i adaptacja do zmian klimatu	1. Racjonalne gospodarowanie zasobami wodnymi. 2. Odnowienie terenów zielonych i nadanie im nowych funkcji rekreacyjnych (np. ścieżki zdrowia). 3. Zapobieganie suszy i łagodzenie jej skutków. 4. Kształtowanie świadomości ekologicznej w zakresie ochrony środowiska (edukacja ekologiczna mieszkańców gminy). 5. Wspieranie i realizacja przedsięwzięć na rzecz racjonalnego gospodarowania wodami. 6. Budowa zbiornika retencyjnego. 7. Budowa sieci wodociągowej wraz z ujęciem wody.
3.3 Poprawa jakości środowiska	1. Wspieranie i realizacja przedsięwzięć na rzecz poprawy jakości powietrza atmosferycznego (realizacja programów np. „Czyste powietrze”). 2. Usuwanie wyrobów i odpadów niebezpiecznych (azbestu, odpadów z działalności rolniczej, itp.). 3. Modernizacja ujęć wody. 4. Modernizacja przepompowni ścieków oraz budowa oczyszczalni ścieków. 5. Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków.
3.4 Podnoszenie efektywności energetycznej	1. Zwiększanie wykorzystania odnawialnych źródeł energii. 2. Upowszechnianie energooszczędnego i pasywnego budownictwa. 3. Wymiana nieefektywnych źródeł ciepła na ekologiczne. 4. Termomodernizacja obiektów użyteczności publicznej wraz z wymianą źródła ciepła. 5. Inteligentne OZE dla Szczekocińskiego Klastra Energii.
REZULTATY	Poprawa stanu środowiska naturalnego. Zwiększenie wiedzy na temat ochrony środowiska w zakresie racjonalnego gospodarowania wodą. Zwiększenie udziału wykorzystywania OZE.
PLANOWANY OKRES REALIZACJI	2023 - 2030

SZACUNKOWA WARTOŚĆ PROJEKTÓW	62 000 000 zł
PRZEWIDYWANE ŹRÓDŁA FINANSOWANIA	<p>Fundusze Europejskie dla Województwa Śląskiego 2021 – 2027</p> <p>Rządowy Fundusz Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych</p> <p>Środki europejskie na wspólną politykę rolną na lata 2023 – 2027</p> <p>Program Fundusze Europejskie dla Rybactwa na lata 2021 – 2027</p> <p>Środki Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej</p> <p>Środki Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej</p> <p>Dotacje z Samorządu Województwa Śląskiego</p> <p>Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko 2021 – 2027 (FEnIKS)</p> <p>Budżet Gminy</p> <p>Dotacje rządowe</p> <p>Inne fundusze zewnętrzne (m.in. granty)</p>

OBSZAR DZIAŁANIA	JAKOŚĆ ŻYCIA
ODDZIAŁYWANIE PROJEKTÓW	☒ Sfera społeczna ☐ Sfera gospodarcza ☒ Sfera przestrzenno-funkcjonalna ☐ Sfera środowiskowa ☒ Sfera techniczna
CEL STRATEGICZNY	CEL STRATEGICZNY 4 Rozwój potencjału gminy poprzez poprawę jakości życia mieszkańców
CELE OPERACYJNE	DZIAŁANIA
4.1 Poprawa stanu technicznego dróg gminnych oraz wzmocnienie bezpieczeństwa komunikacyjnego	<p>1. Poprawa bezpieczeństwa na drogach gminnych, powiatowych i wojewódzkich, poprzez modernizację nawierzchni, budowę chodników, przejść dla pieszych oraz montaż progów zwalniających w miejscach najbardziej niebezpiecznych.</p> <p>2. Modernizacja i rozbudowa systemu oświetlenia w gminie.</p> <p>3. Budowa obwodnicy.</p> <p>5. Modernizacja oświetlenia ulicznego na energooszczędne, w tym oświetlenie przejść dla pieszych.</p> <p>6. Powstanie transportu niskoemisyjnego.</p> <p>7. Przebudowa, rozbudowa dróg i obiektów inżynierskich na terenie miasta i gminy, a także budowa parkingów,</p>
4.2 Poprawa bezpieczeństwa publicznego	<p>1. Poprawa infrastruktury jednostek OSP – remont, budowa i rozbudowa remiz OSP.</p> <p>2. Poprawa stanu wyposażenia specjalistycznego jednostek OSP, podnoszenie umiejętności, przeprowadzanie szkoleń i kursów.</p>
4.3 Rozwój społeczeństwa obywatelskiego	<p>1. Rozwijanie współpracy z organizacjami pozarządowymi w ramach realizacji ich zadań statutowych.</p> <p>2. Inicjowanie działań na rzecz współpracy międzysektorowej.</p> <p>3. Budowanie współpracy z NGO w ramach partycypacji społecznych i wymiany doświadczeń.</p>
4.4 Rozwój wysokiej jakości obsługi interesantów w obiektach użyteczności publicznej	<p>1. Podnoszenie jakości i dostępności e-usług dla mieszkańców oraz partnerów społeczno-gospodarczych i instytucjonalnych.</p> <p>2. Cyfryzacja, rozbudowa i udostępnianie informacji na zintegrowanej platformie cyfrowej – e-administracja.</p>

	3. Promocja gminy oraz oferty turystycznej w formie cyfrowej. 4. Dostosowanie obiektów publicznych do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami.
REZULTATY	Zwiększenie bezpieczeństwa drogowego i komunikacyjnego na terenie gminy. Zwiększenie poziomu jakości życia mieszkańców gminy. Poprawa identyfikacji komunikacyjnej gminy. Rewitalizacja obszarów zdegradowanych społecznie i gospodarczo. Zwiększenie stopnia współpracy międzysektorowej.
PLANOWANY OKRES REALIZACJI	2023 - 2030
SZACUNKOWA WARTOŚĆ PROJEKTÓW	26 000 000 zł
PRZEWIDYWANE ŹRÓDŁA FINANSOWANIA	Fundusze Europejskie dla Województwa Śląskiego 2021 - 2027 Budżet Gminy Rządowy Fundusz Rozwoju Dróg Rządowy Fundusz Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych Środki europejskie na wspólną politykę rolną na lata 2023 – 2027 Program Fundusze Europejskie dla Rybactwa na lata 2021 – 2027 Środki Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej Środki Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej Dotacje z Samorządu Województwa Śląskiego Dotacje rządowe Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko 2021 – 2027 (FEnKS) Fundusz na rzecz Sprawiedliwej Transformacji (FST) Inne fundusze zewnętrzne (m.in. granty)

Źródło: opracowanie własne

XVI. Finansowanie Strategii Rozwoju Gminy Szczekociny na lata 2023-2030

Realizacja zaplanowanych celów strategicznych oraz określonych działań w ramach *Strategii Rozwoju Gminy Szczekociny na lata 2023-2030* wymaga dużych nakładów finansowych. Kwota potrzebna na realizację zaplanowanych projektów wynosi w przybliżeniu **118 000 000,00 zł**.

Realizacja wszystkich celów i zadań określonych w Strategii wymaga nakładów finansowych przekraczających możliwości budżetu gminy Szczekociny, dlatego niezbędne jest poszukiwanie zewnętrznych źródeł finansowania. Należy starannie monitorować pojawiające się możliwości, różnego rodzaju krajowe i międzynarodowe programy związane z nową perspektywą finansową funduszy europejskich, a następnie bardzo skutecznie aplikować o wsparcie. Gmina Szczekociny posiada doświadczenie w pozyskiwaniu środków zewnętrznych na własny rozwój, w związku z czym należy w dalszym ciągu realizować politykę aplikacyjną w ramach środków zewnętrznych.

Środki zabezpieczające realizację zadań zapisanych w poszczególnych celach strategicznych pochodzić będą między innymi z programów pomocowych UE, z programów rządowych, budżetu państwa, budżetu gminy Szczekociny, ze środków zaangażowanych przez

krajowych i zagranicznych inwestorów prywatnych, krajowych i zagranicznych organizacji pozarządowych, instytucji finansowych i funduszy inwestycyjnych. Planuje się, w ramach możliwości i ogłaszanych naborach, aplikowanie o środki zewnętrzne pochodzące z:

- Funduszy Europejskich dla Województwa śląskiego 2021 – 2027;
- Funduszy Europejskich na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko 2021 – 2027 (FEnIKS);
- Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg;
- Rządowego Funduszu Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych;
- Środków europejskich na wspólną politykę rolną na lata 2023 – 2027;
- Programu Fundusze Europejskie dla Rybactwa na lata 2021 – 2027;
- Środków Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej;
- Środków Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej;
- Dotacji z Samorządu Województwa Śląskiego;
- Funduszy na rzecz Sprawiedliwej Transformacji (FST);
- Innych funduszy zewnętrzne (m.in. granty);
- Dotacji rządowych;
- Budżetu gminy.

Na etapie przygotowania *Strategii Rozwoju Gminy Szczekociny na lata 2023-2030* nie jest możliwe precyzyjne określenie programów operacyjnych oraz kwot dofinansowania projektów, z których jednostka samorządu terytorialnego będzie mogła skorzystać.

Tabela 31. Finansowanie wdrożenia *Strategii Rozwoju Gminy Szczekociny na lata 2023-2030*

Lp.	Obszar działania	Wartość realizacji [zł]
1	Edukacja oraz aktywizacja mieszkańców	15 000 000,00
2	Gospodarka i turystyka	15 000 000,00
3	Ochrona środowiska	62 000 000,00
4	Jakość życia	26 000 000,00
RAZEM		118 000 000,00

Źródło: opracowanie własne

XVII. System monitoringu i ewaluacji

Strategia Rozwoju Gminy Szczekociny na lata 2023-2030 to kluczowy dokument realizacji polityki rozwoju gminy. W ramach realizacji zaplanowanych projektów, przewiduje się sporządzenie dokumentów wykonawczych, obowiązkowych lub fakultatywnych planów i programów, na podstawie których zostaną zrealizowane zaplanowane działania.

Za monitorowanie *Strategii Rozwoju Gminy Szczekociny na lata 2023-2030* odpowiedzialni będą pracownicy Urzędu Miasta i Gminy Szczekociny oraz przedstawiciele instytucji, których może zaprosić do współpracy Burmistrz, w przypadku zbieżności celów dokumentu z zadaniami realizowanymi przez instytucje. Rekomenduje się, aby byli to:

- przedstawiciele Urzędu Miasta i Gminy Szczekociny (w tym instytucji, z terenu gminy, m.in. dla których gmina jest organem prowadzącym),
- przedstawiciele partnerów społecznych z terenu gminy (w szczególności przedstawiciele III sektora),
- przedstawiciele powiatu (w kontekście spójności z działaniami realizowanymi z poziomu powiatu),
- przedstawiciele województwa (w kontekście spójności z działaniami realizowanym z poziomu regionalnego).

Jednocześnie należy podkreślić, że system monitorowania *Strategii Rozwoju Gminy Szczekociny na lata 2023-2030* bazuje na doświadczeniach wynikających z systemu obowiązującego w programach współfinansowanych środkami UE. Przede wszystkim wykorzystana zostanie:

- cykliczna [przynajmniej roczna] ocena efektów realizacji Strategii poprzez system wskaźników postępu rzeczowego (wskaźniki produktu i wskaźniki rezultatu) monitorowanych w postaci sprawozdań; rekomendowane wskaźniki składać będą się z następujących elementów:
 - nazwa wskaźnika,
 - definicja wskaźnika,
 - przypisanie wskaźnika do celu i kierunku strategicznego rozwoju Gminy,
 - jednostka miary,
 - wartość bazowa,
 - wartość docelowa,
 - źródło danych.
- cykliczne spotkania [przynajmniej roczne] w zakresie formułowania rekomendacji usprawniających interwencję (w tym weryfikacja jej spójności w zakresie celów strategicznych oraz operacyjnych z dokumentami wyższego rzędu przede wszystkim na poziomie powiatu oraz regionu) organizowane we współpracy z wewnętrznym ewaluatorem;
- monitoring projektów (w tym podmiotów) na terenie gminy ze środków europejskich (RPO, programy krajowe).

W ramach przeprowadzania systemu monitoringu przyjęto następujące wskaźniki realizacji poszczególnych zadań, które odpowiadają zaplanowanym celom operacyjnym. Przyjęto następujące wskaźniki realizacji celów operacyjnych:

Tabela 32. Zaplanowane wskaźniki realizacji celów

OBSZAR DZIAŁANIA	EDUKACJA ORAZ AKTYWIZACJA MIESZKAŃCÓW
CEL STRATEGICZNY	CEL STRATEGICZNY 1 Zapewnienie zrównoważonego rozwoju społecznego poprzez aktywne integrowanie społeczności lokalnej
CELE OPERACYJNE	WSKAŹNIKI REALIZACJI CELU
1.1 Wysoka jakość kształcenia i dostosowanie działań edukacyjnych do	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Liczba zrealizowanych działań edukacyjnych – 20 ✓ Liczba dostosowanych budynków do osób ze szczególnymi potrzebami – 3

zmieniających się uwarunkowań społeczno-gospodarczych	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Liczba zakupionego wyposażenia edukacyjnego – 30 ✓ Liczba programów aktywizacyjnych – 2 ✓ Liczba zrealizowanych wspólnych przedsięwzięć - 5
1.2 Rozwój i upowszechnianie kultury fizycznej	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Liczba realizowanych zajęć sportowych – 20 ✓ Liczba nowej infrastruktury sportowej – 15 ✓ Długość ścieżek rowerowych – 20 km
1.3 Rozwój i upowszechnienie kultury	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Liczba zmodernizowanych pracowni – 3 ✓ Liczba zorganizowanych warsztatów - 20
1.4 Ograniczanie obszarów wykluczenia społecznego i likwidacja barier izolacji społecznej	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Liczba podejmowanych inicjatyw – 15 ✓ Liczba nowopowstałych świetlic – 3 ✓ Liczba realizowanych działań aktywizacyjnych - 20

OBSZAR DZIAŁANIA	GOSPODARKA I TURYSTYKA
CEL STRATEGICZNY	CEL STRATEGICZNY 2 Rozwój gospodarczy i turystyczny gminy
CELE OPERACYJNE	WSKAŹNIKI REALIZACJI CELU
2.1 Tworzenie warunków dla nowych inwestycji i rozwoju przedsiębiorczości	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Wielkość obszaru udostępnionego przedsiębiorcom – 10 ha ✓ Długość linii autobusowych – 100 km ✓ Liczba partnerstw międzysektorowych – 1 ✓ Liczba wybudowanych przystanków kolejowych – 1
2.2 Podnoszenie poziomu atrakcyjności turystycznej i rozwój bazy turystycznej	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Liczba udostępnionych obiektów turystycznych – 1 ✓ Liczba wydarzeń turystycznych – 10 ✓ Powierzchnia odnowionych terenów zielonych – 2 km²

OBSZAR DZIAŁANIA	OCHRONA ŚRODOWISKA
CEL STRATEGICZNY	Cel STRATEGICZNY 3 Ochrona lokalnego środowiska przyrodniczego
CELE OPERACYJNE	WSKAŹNIKI REALIZACJI CELU
3.1 Zapewnienie trwałego i zrównoważonego rozwoju oraz zachowanie wysokich walorów środowiska naturalnego	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Powierzchnia poddana rekultywacji – 2 ha ✓ Obszary cenne przyrodniczo objęte ochroną - 1
3.2 Przeciwdziałanie zagrożeniom naturalnym i adaptacja do zmian klimatu	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Liczba wybudowanych zbiorników retencyjnych – 1 ✓ Długość nowo wybudowanej i zmodernizowanej sieci wodociągowej – 15 km ✓ Liczba działań edukacji ekologicznej - 10
3.3 Poprawa jakości środowiska	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Liczba realizowanych przedsięwzięć w zakresie jakości powietrza – 2 ✓ Liczba obiektów powstałych w celu oczyszczania ścieków – rozbudowa 1 oczyszczalni komunalnej oraz 50 oczyszczalni przydomowych
3.4 Podnoszenie efektywności energetycznej	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Liczba zmodyfikowanych źródeł ciepła na bardziej efektywne ekologicznie – 20 ✓ Liczba odnawialnych źródeł energii – 250 instalacji PV

OBSZAR DZIAŁANIA	JAKOŚĆ ŻYCIA
CEL STRATEGICZNY	CEL STRATEGICZNY 4 Rozwój potencjału gminy poprzez poprawę jakości życia mieszkańców
CELE OPERACYJNE	WSKAŹNIKI REALIZACJI CELU
4.1 Poprawa stanu technicznego dróg gminnych oraz wzmocnienie bezpieczeństwa komunikacyjnego	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Liczba zmodernizowanych punktów świetlnych – 1000 szt. ✓ Liczba zbudowanych obwodnic – 1 ✓ Długość zmodernizowanych dróg/ chodników – 20 km
4.2 Poprawa bezpieczeństwa publicznego	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Liczba zakupionego nowego wyposażenia OSP – 20 ✓ Liczba zmodernizowanych jednostek OSP - 2
4.3 Rozwój społeczeństwa obywatelskiego	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Liczba zrealizowanych projektów z NGO – 5 ✓ Liczba partnerstw z NGO - 3
4.4 Rozwój wysokiej jakości obsługi interesantów w obiektach użyteczności publicznej	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Liczba wdrożonych platform e-administracji – 1 ✓ Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami - 3

Źródło: opracowanie własne

Uzupełnieniem monitoringu będzie system ewaluacji, który wspierać będzie trafność, skuteczność oraz efektywność wdrażania *Strategii Rozwoju Gminy Szczekociny na lata 2023-2030*. Ewaluacja to obiektywna ocena projektu, programu lub polityki na wszystkich jego etapach, tj. planowania, realizacji i mierzenia rezultatów. Powinna ona dostarczyć rzetelnych i przydatnych informacji pozwalając wykorzystać zdobytą w ten sposób wiedzę w procesie decyzyjnym. Często dotyczy ona procesu określenia wartości lub ważności działania, polityki lub programu. W ramach realizowanych badań wykorzystywane będą:

- Ewaluacja ex ante (warunek wypełnia już niniejsza Strategia) – przeprowadzana w fazie wstępnej, gdy dokonywana jest analiza przyjętych rozwiązań pod kątem potencjalnej zdolności osiągnięcia efektów i poprawności konstrukcji wszystkich elementów danej interwencji.
- Ewaluacja bieżąca (on-going) - przeprowadzana w trakcie realizacji, zwłaszcza w przypadku przedsięwzięć złożonych, o długim okresie wdrożenia, gdy możliwe i celowe są ich korekty.
- Ewaluacja ex post – podsumowująca, zwykle o charakterze strategicznym, przeprowadzana po zakończeniu wdrażania interwencji.

W ramach ewaluacji *Strategii Rozwoju Gminy Szczekociny na lata 2023-2030* wykorzystane zostanie podejście metodologiczne oparte na teorii programów (logice interwencji), w tym w szczególności na teorii zmiany (TBIE). Celem tego rodzaju ewaluacji jest identyfikacja poszczególnych mechanizmów zmian, jakie wystąpiły w związku z wdrażaną interwencją i ocena czy były one zgodne z logiką tej interwencji. Ewaluacje tego typu wskazują, dlaczego i jak działa określona interwencja.

Koniecznym uzupełnieniem działań ewaluacyjnych będzie zapewnienie adekwatnych i wiarygodnych źródeł danych potrzebnych do monitoringu interwencji oraz realizacji poszczególnych ewaluacji. Wykorzystywane będą w tym celu dane zbierane przez Urząd Gminy wytypowane instytucje miejskie, GUS (BDL), a także pochodzące z systemu SL 2014 (w przypadku analizy projektów europejskich).

XVIII. Materiały wykorzystane do opracowania Strategii

A. Dokumenty krajowe i ponadregionalne (alfabetycznie)

- *Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju – Polska 2030. Trzecia fala nowoczesności*, 2013, Ministerstwo Administracji i Cyfryzacji, Załącznik do uchwały nr 16 Rady Ministrów z dnia 5 lutego 2013 w sprawie przyjęcia Długookresowej Strategii Rozwoju Kraju. Polska 2030. Trzecia Fala Nowoczesności, Monitor Polski 2013, poz. 121.
- *Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030. Rozwój społecznie wrażliwy i terytorialnie zrównoważony*, Warszawa, wrzesień 2019 r.
- *Krajowa Polityka Miejska 2023*, 2015, Ministerstwo Rozwoju, Uchwała nr 198 Rady Ministrów z dnia 20 października 2015 r. w sprawie przyjęcia Krajowej Polityki Miejskiej, Monitor Polski, poz. 1235.
- *Strategia zrównoważonego rozwoju wsi, rolnictwa i rybactwa 2030*, Uchwała nr 123 Rady Ministrów z dnia 15 października 2019 r.

B. Dokumenty na szczeblu województwa

- *Strategia Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2030”*, Katowice 2020, Załącznik do Uchwały nr VI/24/1/2020 Sejmiku Województwa Śląskiego z dnia 19.10.2020
- *Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego 2020+*, Załącznik do uchwały nr V/26/2-16 Sejmiku Województwa Śląskiego z dnia 29 sierpnia 2016 r.

Źródła danych:

<https://www.geoportal.gov.pl/>

<https://www.gios.gov.pl/pl/>

XIX. Spis map, schematów, tabel, wykresów i zdjęć

Spis map

Mapa 1. Podział administracyjny powiatu zawierciańskiego	9
Mapa 2. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego	46
Mapa 3. Zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego z 2016 r....	47
Mapa 4. Drogi krajowe przebiegające przez teren gminy Szczekociny	51
Mapa 5. Aglomeracja Szczekociny.....	53
Mapa 6. Wymiar gospodarczy - dynamika wzrostu gminy Szczekociny na tle wybranych gmin miejsko-wiejskich z województwa śląskiego.....	57
Mapa 7. Ocena zagrożenia powodziowego na terenie gminy Szczekociny.	62
Mapa 8. Strefy energii wiatru w Polsce.....	68

Mapa 9. Mapa usłonecznienia Polski	69
Mapa 10. Mapa strumienia ciepłego w Polsce.....	70
Mapa 11. Wymiar środowiskowy - dynamika wzrostu gminy Szczekociny na tle wybranych gmin miejsko-wiejskich z województwa śląskiego.....	71
Mapa 12. Struktura funkcjonalno-przestrzenna miasta i gminy Szczekociny. Użytkowanie terenu	73
Mapa 13. Struktura funkcjonalno-przestrzenna miasta i gminy Szczekociny. Transport i infrastruktura techniczna	75
Mapa 14. Struktura funkcjonalno-przestrzenna miasta i gminy Szczekociny. Ochrona środowiska przyrodniczego	77
Mapa 15. Struktura funkcjonalno-przestrzenna miasta i gminy Szczekociny. Funkcje terenów	79

Spis schematów

Schemat 1. Cele strategicznego rozwoju gminy Szczekociny.....	87
---	----

Spis tabel

Tabela 1. Wykonanie budżetu gminy Szczekociny w 2021 r.	6
Tabela 2. Wykonanie budżetu gminy Szczekociny w latach 2017-2021 [zł]	7
Tabela 3. Liczba osób w grupach funkcjonalnych w latach 2017-2021.....	10
Tabela 4. Współczynnik obciążenia demograficznego osobami starszymi w wybranych gminach w powiecie zawierciańskim.....	11
Tabela 5. Beneficjenci środowiskowej pomocy społecznej na 10 tys. ludności w wybranych gminach w powiecie zawierciańskim.....	14
Tabela 6. Liczba osób korzystających ze świadczeń w gminie Szczekociny w latach 2017-2021.....	15
Tabela 7. Liczba rodzin korzystających z zasiłków w gminie Szczekociny w latach 2017-2021	16
Tabela 8. Liczba rodzin, którym zrealizowano świadczenia z pomocy społecznej ze względu na powód przyznania pomocy.....	16
Tabela 9. Liczba rodzin objętych pracą asystenta rodziny w latach 2017-2021	18
Tabela 10. Pomoc rodzinom w postaci dodatków mieszkaniowych i energetycznych w latach 2020-2021.....	20
Tabela 11. Liczba przyznawanych świadczeń opiekuńczych w gminie Szczekociny w latach 2017-2021	21
Tabela 12. Czytelnicy w Miejsko-Gminnej Bibliotece w Szczekocinach w 2021 r. wg wieku.....	31
Tabela 13. Wykaz zrealizowanych projektów w ramach pozyskanych środków zewnętrznych w latach 2017-2022	35
Tabela 14. Projekty w trakcie realizacji na terenie gminy Szczekociny.....	38
Tabela 15. Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą wg sekcji PKD 2007 w latach 2017-2021.....	42
Tabela 16. Liczba podmiotów wpisanych do rejestru REGON na 10 tys. ludności w gminach w powiecie zawierciańskim.....	44
Tabela 17. Klasy stref dla poszczególnych zanieczyszczeń, uzyskane w ocenie rocznej dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony zdrowia ludzi - klasyfikacja podstawowa (klasy: A, C oraz A1, C1 dla pyłu zawieszony PM _{2,5}).....	58
Tabela 18. Klasy stref dla poszczególnych zanieczyszczeń, uzyskane w ocenie rocznej dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony roślin - klasyfikacja podstawowa (klasy: A, C).....	58

Tabela 19. Ocena JCWP płynących na terenie gminy Szczekociny w roku 2017 r.	61
Tabela 20. Ocena jednolitych części wód podziemnych w punkcie znajdującym się najbliżej gminy Szczekociny	63
Tabela 21. Zewidencjonowany i zutyliizowany azbest na terenie gminy Szczekociny.....	64
Tabela 22. Azbest usunięty i unieszkodliwiony na terenie gminy Szczekociny	64
Tabela 23. Ilość odpadów komunalnych na terenie gminy Szczekociny w latach 2017-2021	66
Tabela 24. Odpady zebrane selektywnie w relacji do ogółu odpadów w wybranych gminach w powiecie zawierciańskim [%].....	66
Tabela 25. Osiągnięte poziomy recyklingi w latach 2017-2021	67
Tabela 26. Obszary specjalne obejmujące miasto i gminę Szczekociny.....	82
Tabela 27. Analiza SWOT.....	83
Tabela 28. Cele operacyjne	88
Tabela 29. Spójność celów Strategii Rozwoju Gminy Szczekociny na lata 2023-2030 z celami strategicznymi Strategii Rozwoju Województwa Śląskiego 2030	89
Tabela 30. Kierunki strategicznego rozwoju gminy Szczekociny.....	89
Tabela 31. Finansowanie wdrożenia Strategii Rozwoju Gminy Szczekociny na lata 2023-2030.....	96
Tabela 32. Zaplanowane wskaźniki realizacji celów.....	97

Spis wykresów

Wykres 1. Wykonanie dochodów budżetowych, struktura i dynamika w latach 2019-2021	8
Wykres 2. Współczynnik obciążenia demograficznego osobami starszymi w gminie Szczekociny w latach 2017-2021.....	11
Wykres 3. Urodzenia żywe, zgony i przyrost naturalny na 1000 ludności w gminie Szczekociny w latach 2017-2021.....	12
Wykres 4. Liczba zameldowań i wymeldowani oraz saldo migracji w latach 2017-2021	12
Wykres 5. Liczba osób korzystających ze świadczeń na podstawie wydanych decyzji	13
Wykres 6. Liczba rodzin i osób w tych rodzinach korzystających z pomocy społecznej w latach 2017-2021.....	14
Wykres 7. Kwoty przyznanych świadczeń pieniężnych w latach 2017-2021 [zł]	15
Wykres 8. Średnia miesięczna liczba rodzin korzystających z zasiłków rodzinnych wraz z dodatkami oraz z jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia dziecka w latach 2017-2021	19
Wykres 9. Liczba rodzin korzystających ze świadczenia alimentacyjnego w latach 2017-2021	20
Wykres 10. Osoby z orzeczoną niepełnosprawnością pobierające zasiłek pielęgnacyjny w latach 2017 - 2021.....	22
Wykres 11. Ilość porad lekarskich udzielanych w ramach podstawowej opieki zdrowotnej w latach 2017-2021	26
Wykres 12. Wymiar społeczny - dynamika wzrostu gminy Szczekociny na tle wybranych gmin miejsko-wiejskich z województwa śląskiego.....	40
Wykres 13. Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym wg płci	41
Wykres 14. Jednostki zarejestrowane i wyrejestrowane z rejestru REGON na 10 tys. ludności w latach 2017-2021	44
Wykres 15. Średnioroczne zanieczyszczenie pyłem PM 2.5 w gminie Szczekociny	59
Wykres 16. Średnioroczne zanieczyszczenie pyłem PM 10 w gminie Szczekociny	60
Wykres 17. Ilość odpadów zebranych od mieszkańców w PSZOK w latach 2017-2021	67

Spis zdjęć

Zdjęcie 1. Ochotnicza Straż Pożarna w Szczekocinach	27
Zdjęcie 2. Rzeka Pilica na terenie gminy Szczekociny.....	56